

PD 38563

①

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aanvraag buitenlandse dienstreis

min. 10 dagen vooraf in tweevoud in te dienen

- Na accoord leidinggevende, formulieren indienen bij IB ter beoordeling van aanvraag reis.
- Na accoord IB, levert de aanvrager:
 - Een exemplaar 'aanvraag buitenlandse dienstreis' bestemd voor dossiervorming ondersteuner buitenlandse dienstreizen.
 - Een exemplaar 'aanvraag buitenlandse dienstreis' bestemd voor aanvrager.
- De aanvrager start het P-Direkt proces 'aanvraag buitenlandse dienstreis'.

1 Gegevens reiziger

Voorletters, achternaam

Mr / mw.

1° voornaam volgens paspoort

Interne postcode

06-nummer

Adres

Postcode

Directie

Toestel

Giro/banknr

Woonplaats

VO/BMR

2 Gegevens reis

Te bezoeken plaatsen

Heenreis (datum en uur)

Eventuele medereizigers

Reden voor de reis
Programma bijvoegen

Kosten reis/verblijf**
ten laste van OCW

Kosten reis/verblijf**
ten laste van derden

Zo ja, van wie

Stockholm

01/06/15 avond

Terugreis (datum en uur)

04/06/15 avond

voorbereiding wetsvoorstel richtingsvrije planning

PM

nvf

nvf

Attentie: zonder vermelding van kosten wordt de aanvraag niet in behandeling genomen

Zo ja, s.v.p. verklaring op de 3^e pagina volledig invullen en ondertekenen

Onderwerp:

FW: dienstreis PO/VO naar Zweden

Van:

Verzonden: dinsdag 14 april 2015 15:56

Aan:

CC:

Onderwerp: RE: dienstreis PO/VO naar Zweden

Hoi

Bedankt voor je snelle reactie. Zoals je kon zien, heb ik de opzet van de reis en de offerte van de ondersteuning aan [REDACTED] gemailld. Beide documenten zijn akkoord bevonden door D.PO en D.VO.

Ik verzamel alle paspoortkopieën en stuur die zsm aan je door. Ook zal ik navragen of we zo'n voorschot willen aanvragen.

Groet,

Van:

Verzonden: dinsdag 14 april 2015 12:20

Aan:

CC:

Onderwerp: RE: dienstreis PO/VO naar Zweden

Dag

- Omdat alle internationale dienstreizen uit een algemeen reisbudget gefinancierd worden toetst IB [REDACTED] vooraf en namens SG de aanvragen en verzoek je daarom zo snel mogelijk het programma/uitnodiging af te geven aan [REDACTED]
- Mag ik er vanuit gaan dat jij mijn contactpersoon bent voor deze reis?
- Ontvang ik van alle delegatieleden een kopie van het paspoort (dient geldig te zijn tot na het vertrek).
- Het onderstaande hotel kan ik laten reserveren indien de prijzen voor logies niet boven de maximale vergoedingen uitkomen.

Voor eventuele kosten van ontbijt, lunch, diners en OV is het handig dat de coördinator van deze delegatie deze kosten op zich neemt en achteraf declareert. Uiteraard kan ik vooraf desgewenst een voorschot regelen.

Mocht je nog vragen hebben dan hoor ik dat graag hoor....

Groeten,

Van:

Verzonden: dinsdag 14 april 2015 11:36

Aan:

CC:

Onderwerp: dienstreis PO/VO naar Zweden

hebben we

[REDACTED]

(externe onderzoeker)

Graag willen we op maandagavond 1 juni heen vliegen en op donderdagavond 4 juni terug.

<http://www.missclarahotel.com/en/>

Veel dank alvast voor je hulp en als dit nog vragen oproept hoor ik het graag!

2

Onderwerp:FW: Important: request for confirmation -
(01-06-2015/4JSXIH)**Van:** VCK Travel [mailto:ez@vcktravel.nl]**Verzonden:** donderdag 23 april 2015 7:47**Aan:****Onderwerp:** Important: request for confirmation (01-06-2015/4JSXIH)**Reservation number:** 4JSXIH**Passenger****Flights:**

From	To	Dep date	Dep/arr time	Flight nr.	Stops	Class	Seat	Baggage	Status
Amsterdam - Schiphol Airport (AMS)	Stockholm - Arlanda (ARN) Terminal 5	01-06-2015	18:55 - 20:50	SK 1556	0	Economy (W)		1PC	Confirmed
Stockholm - Arlanda (ARN) Terminal 2	Amsterdam - Schiphol Airport (AMS)	04-06-2015	19:50 - 21:50	KL 1118	0	Economy (L)	28F	0PC	Confirmed

Hotels:

Hotel name	Address	Check In	Check Out	Rooms	Rate per night	Confirmation nr.
Clarion Hotel Sign Tel: +46 8 676 98 00	Östra Järnväggsgatan 35 Stockholm	02-06-2015	04-06-2015	1	SEK2340	R537978

View your extensive itinerary online on [Check My Trip](#).**Fare & conditions:****Fare**

Amsterdam - stockholm:

Fare eur 207.05 incl tax excl transaction fee

stockholm - amsterdam:

Fare eur 180.06 incl tax excl transaction fee

All fares are per ticket per person.

Fares and taxes are subject to change.

Your booking, conditions and rates are only guaranteed after ticket issuance and may until that time be changed or

canceled by the airline.

Ticket Deadline

Please confirm your reservation at the latest on 23-04-2015.

Minimum / maximum stay

Amsterdam - stockholm:

No minimum stay applies.

A maximum stay of 12 month(s) applies.

Stockholm - amsterdam:

No minimum stay applies.

A maximum stay of 6 month(s) applies.

Changes

Amsterdam - stockholm:

Fee of eur 60.00 applies before outbound flight.

Fee of eur 60.00 applies before inbound flight.

(subject to availability) on same route/class/airline.

Stockholm - amsterdam:

Fee of eur 70.00 applies before outbound flight.

Fee of eur 70.00 applies before inbound flight.

(subject to availability) on same route/class/airline.

Cancellations

After ticket issue ticket is non refundable.

No show fee of 100% applies.

After ticket issue ticket is non refundable.

No show fee of 100% applies.

Alternatives

Hotel booked as requested.

No cheaper alternatives found.

Hotel information

Cancellation policy: free cancellation till 30may.

Included in rate: room, tax and breakfast.

Hotel is prepaid by vck travel.

For changes or cancellations of this itinerary you can contact VCK Travel. Outside office hours or during weekends and public holidays, your call will be automatically diverted to our 24x7 Travel Assistance.

Baggage Allowance:

Baggage allowance may differ for contracted corporate accounts and for Flying Blue members.

General Information:

Please check names (according to passport), schedule (flight/hotel/carrental) and fare.

Name changes and name corrections are not free of charge.

Changes after ticket issue are not free of charge.

We recommend the following check-in times:

Domestic flights: 1 hour.

International flights: 2 hours.

Intercontinental flights: 3 hours.

On all our services and transactions the ANVR Business to Business (B2B) conditions apply, taking into account that VCK Travel acts as an agent. You can download these from our website or submit a request to have them mailed to you.

This ticket is subject to the Warsaw convention.

Please refer to the website of the respective airline(s) for their General Conditions of Carriage for Passengers and Baggage and other liability limitations.

3

[REDACTED]

Van: [REDACTED] @ [REDACTED].nl>
Verzonden: donderdag 28 mei 2015 11:38
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: doc printen
Bijlagen: def programma dienstreis OCW lhkv 'richtingvrije planning'.pdf

Goedemorgen [REDACTED]

Als het nog lukt zou het handig zijn als je de bijlage 4x kan printen.

Tot zo,
[REDACTED]

--
[REDACTED]

PROGRAMMA DIENSTREIS OCW

ihkv 'richtingvrije planning'

Stockholm, 1 – 4 juni 2015

MAANDAG 1 JUNI

18.55 Vertrek vlucht Schiphol naar Stockholm (SK 1556)
20.55 Aankomst Arlanda (terminal 5)
21.35 Vertrek Arlanda Express naar Stockholm CS (ook om 21.20 en 21.50), reistijd 20 minuten
ca 22.00 Inchecken Hotel Clarion Sign, Östra Järnvägsatan 35 (5 minuten lopen vanaf het station)

DINSDAG 2 JUNI

ca. 8.40u vertrek, 15 min lopen vanaf hotel

09.00 - 10.30 Bezoek aan het Zweedse ministerie van onderwijs

■■■■■■■■■■, senior adviser Upper secondary education + ■■■■■■■■■■, senior administrative officer at the division for Preschool and Compulsory school + ■■■■■■■■■■, responsible senior administrative officer for the ministry's contacts with and steering of the Swedish Schools Inspectorate.

10 minuten lopen

11.00 – 12.00 Presentatie over het publieke en politieke debat rondom friskolor door Karin Svanborg-Sjövall

Karin Svanborg-Sjövall has a broad background in both public affairs and politics, as an author, journalist and public intellectual. She is director of the Swedish think tank Timbro. She has previously been Head of office for the Swedish Liberal People's Party in the European Parliament, a political expert at the Ministry of Education, an editorial writer at the leading Swedish daily newspaper Dagens Nyheter, and has reached an international audience with her book 'Private Choice in the Public Sector. The New Swedish Welfare Model.'

12.15 Lunch met rector van een publieke school

Anna Söderberg, rector Husbygårdsskolan sinds 1998, sinds 1979 werkzaam in het Zweedse onderwijssysteem.

20 minuten lopen of taxi

13.30 - 15.00 Bezoek friskola: Kunskapsskolan B.V.

Gesprek met oud staatssecretaris (verantwoordelijk voor dit beleid) en bestuurder Odd Eiken.

5 minuten lopen naar Sturegatan 11

15.45 - 17.00 Brancheorganisaties friskolor: Friskolornas Riksförbund

Gesprek met Ulla Hamilton, directeur.

In ca. 15 minuten terug bij het hotel

WOENSDAG 3 JUNI

ca. 8.30 uur vertrek, 15 min lopen vanaf hotel

09.00 – 10.00 Gesprek met wethouder Lotta Edholm

Lotta Edholm is wethouder in Stockholm, verantwoordelijk voor onderwijs tussen 2006 en 2014, nu oppositiedlid in het College.

10.05 – ca 11.30 Gemeente Stockholm

Gesprek met de directeur onderwijs Lena Holmdahl en beleidsmedewerkers van de gemeente.

ca. 11.45 vertrek, ca. 12.00 lunch, ca. 13.15 naar volgende locatie

13.45 – 15.00 Brancheorganisatie friskolor: Idéburna skolors riksförbund

Gesprek met Martin Höglund, bestuurder en enkele leden, waaronder Brigitta Ljung, schoolleider van een 'algemeen bijzondere' friskola van een lerarencoöperatief.

10 minuten lopen

15.30 – 16.45 The Swedish Association of School Principals and Directors of Education /Matz Nilsson

Matz Nilsson is vm directeur Onderwijs in Malmö (Zuid-Zweden), nu voorzitter van bovenstaande organisatie. Heeft kennis van gebieden waar toetreders minder welkom zijn (bijv. vanwege krimp) en ervaring met 'bescherming' van bestaande scholen.

In 5 minuten terug bij het hotel

DONDERDAG 4 JUNI

Uitchecken en koffer in bagageruimte plaatsen, ca. 08.20 uur vertrek met taxi

08.45 –10.30 Onderwijsinspectie

Presentatie door Andreas Spång, directeur afdeling Toekenningen friskolor en twee medewerkers.

15–30 minuten naar de Nederlandse Ambassade

ca 11.00 Wrap-up met delegatie

Ter voorbereiding op de afrondende ronde tafel sessie. Kernvragen zijn: Reflectie op wat je hebt opgestoken de afgelopen dagen; Waar verwonder je je over; Met welke vragen kwam je hier die nog niet (geheel) zijn beantwoord?

12.00 - 13.00 Eindevaluatie/reflectie met Zweedse experts (incl. lunch, bij de Nederlandse Ambassade)

Ronde tafel sessie met [REDACTED] van het ministerie (voor vragen die na het bezoek aan het ministerie nog zijn gerezen) en Per Ledin, vm bestuursvoorzitter Kunskapsskolan en vm bestuurder van een scholengroep die failliet is gegaan, hij heeft ruime ervaring in het Zweedse systeem en kan vrij spreken.

17.30 Koffer ophalen bij hotel en lopen naar het station

17.50 Naar vliegveld met de Arlanda Express vanaf het centraal station (reistijd: 20 minuten)

Inchecken op Arlanda airport, terminal 2

19.50 Vertrek vlucht naar NL (KL118)

21.50 Aankomst Schiphol

Van: [redacted].nl>
Verzonden: donderdag 28 mei 2015 16:57
Aan: [redacted]
Onderwerp: reisboek
Bijlagen: reisboek dienstreis RVP OCW juni 2015 kl.pdf

Hoi [redacted]

Bedankt voor de goede meeting van vanmiddag!
In de bijlage vind je een reisboek. Wil je die ook aan de anderen sturen?

Er staat in:

1. Het programma
2. Een wat uitgebreider stuk over het Zweedse systeem en typering van friskolor (vs. publieke scholen)
3. Een reconstructie van de beleidstheorie
4. Korte beschrijving van een case study/diepteonderzoek in een wijk in Stockholm; wat er in de lokale schoolmarkt gebeurde na de introductie van dit beleid
5. Een artikel uit The Guardian over het recent verschenen OESO rapport
6. Wat toeristische en praktische informatie

Stuk 2 en 3 heb ik geschreven voor de OESO in een rapport getiteld: *Market mechanisms in Swedish schooling. An explorative case study of two Swedish municipalities: Gävle and Västerås*. Dit komt uit 2010, dus is niet helemaal up to date (maar geeft wel een beeld).

Ik voeg een PDF bij om verspringen te voorkomen, maar heb voor de liefhebber ook een Word doc.

Tot maandag!

5

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

DIENSTREIS STOCKHOLM, ZWEDEN ihkv richtingvrije planning

1 – 4 juni 2015

**PROGRAMMA DIENSTREIS OCW
ihkv 'richtingvrije planning'**

Stockholm, 1 – 4 juni 2015

MAANDAG 1 JUNI

18.55 Vertrek vlucht Schiphol naar Stockholm (SK 1556)
20.55 Aankomst Arlanda (terminal 5)
21.35 Vertrek Arlanda Express naar Stockholm CS (ook om 21.20 en 21.50), reistijd 20 minuten
ca 22.00 Inchecken Hotel Clarion Sign, Östra Järnvägsgratan 35 (5 minuten lopen vanaf het station)

DINSDAG 2 JUNI

ca. 8.40u vertrek, 15 min lopen vanaf hotel

09.00 - 10.30 Bezoek aan het Zweedse ministerie van onderwijs

[REDACTED], senior adviser Upper secondary education + [REDACTED], senior administrative officer at the division for Preschool and Compulsory school + [REDACTED], responsible senior administrative officer for the ministry's contacts with and steering of the Swedish Schools Inspectorate.

10 minuten lopen

11.00 – 12.00 Presentatie over het publieke en politieke debat rondom friskolor door Karin Svanborg-Sjövall
Karin Svanborg-Sjövall has a broad background in both public affairs and politics, as an author, journalist and public intellectual. She is director of the Swedish think tank Timbro. She has previously been Head of office for the Swedish Liberal People's Party in the European Parliament, a political expert at the Ministry of Education, an editorial writer at the leading Swedish daily newspaper Dagens Nyheter, and has reached an international audience with her book 'Private Choice in the Public Sector. The New Swedish Welfare Model.'

12.15 Lunch met rector van een publieke school

Anna Söderberg, rector Husbygdsskolan sinds 1998, sinds 1979 werkzaam in het Zweedse onderwijssysteem.

20 minuten lopen of taxi

13.30 - 15.00 Bezoek friskola: Kunskapsskolan B.V.

Gesprek met oud staatssecretaris (verantwoordelijk voor dit beleid) en bestuurder Odd Eiken.

5 minuten lopen

15.45 - 17.00 Brancheorganisaties friskolor: Friskolornas Riksförbund

Gesprek met Ulla Hamilton, directeur.

In ca. 15 minuten terug bij het hotel

WOENSDAG 3 JUNI

ca. 8.30 uur vertrek, 15 min lopen vanaf hotel

09.00 – 10.00 Gesprek met wethouder Lotta Edholm

Lotta Edholm is wethouder in Stockholm, verantwoordelijk voor onderwijs tussen 2006 en 2014, nu oppositielid in het College.

10.05 – ca 11.30 Gemeente Stockholm

Gesprek met de directeur onderwijs Lena Holmdahl en beleidsmedewerkers van de gemeente.

ca. 11.45 vertrek, ca. 12.00 lunch, ca. 13.15 naar volgende locatie

13.45 – 15.00 Brancheorganisatie friskolor: Idéburna skolors riksförbund

Gesprek met Martin Höglund, bestuurder en enkele leden, waaronder Brigitta Ljung, schoolleider van een 'algemeen bijzondere' friskola van een lerarencoöperatief.

10 minuten lopen

15.30 – 16.45 The Swedish Association of School Principals and Directors of Education /Matz Nilsson

Matz Nilsson is vm directeur Onderwijs in Malmö (Zuid-Zweden), nu voorzitter van bovenstaande organisatie. Heeft kennis van gebieden waar toetreders minder welkom zijn (bijv. vanwege krimp) en ervaring met 'bescherming' van bestaande scholen.

In 5 minuten terug bij het hotel

DONDERDAG 4 JUNI

Uitchecken en koffer in bagageruimte plaatsen, ca. 08.20 uur vertrek met taxi

08.45 –10.30 Onderwijsinspectie

Presentatie door Andreas Spång, directeur afdeling Toekenningen friskolor en twee medewerkers.

15–30 minuten naar de Nederlandse Ambassade

ca 11.00 Wrap-up met delegatie

Ter voorbereiding op de afrondende ronde tafel sessie. Kernvragen zijn: Reflectie op wat je hebt opgestoken de afgelopen dagen; Waar verwonder je je over; Met welke vragen kwam je hier die nog niet (geheel) zijn beantwoord?

12.00 - 13.00 Eindevaluatie/reflectie met Zweedse experts (incl. lunch, bij de Nederlandse Ambassade)

Ronde tafel sessie met [REDACTED] van het ministerie (voor vragen die na het bezoek aan het ministerie nog zijn gerezen) en Per Ledin, vm bestuursvoorzitter Kunskapsskolan en vm bestuurder van een scholengroep die failliet is gegaan; hij heeft ruime ervaring in het Zweedse systeem en kan vrij spreken.

-
17.15	Koffer ophalen bij hotel en lopen naar het station
17.35	Naar vliegveld met de <u>Arlanda Express</u> vanaf het centraal station (reistijd: 20 minuten)
	Inchecken op Arlanda airport, terminal 2
19.50	Vertrek vlucht naar NL (KL118)
21.50	Aankomst Schiphol

Part I. National and Local Contexts

The Swedish educational system

Cissy Pater

Sweden is a typical welfare state that includes "universal benefits and services covering the entire population, a weakening of the influence of the market in distribution and a strong commitment to full employment" (Esping-Andersen, 1990). In other words, Sweden has traditionally put a strong emphasis on the redistributive role of the state, social inclusion and equality. High levels of taxes and public spending tend to support attainment of these objectives. As of 2011, Sweden has had the highest total government revenues of all the OECD countries (54% of GDP) and has been among the highest OECD countries when it comes to spending on education. Schools, including independent schools, are funded essentially 100% from public sources, making Sweden one of the most generous countries when it comes to the financial support of education (Båvner, 2004). However, its extensive welfare system has been put to the test in recent years although not for reasons of principle – social equality is still highly valued in Sweden – but for practical reasons.

Compulsory schooling has been a component of the Swedish welfare state since 1842. Overall educational attainment is high, with 86% of the population completing upper secondary education (OECD, 2011b). The Swedish education system consists of compulsory and non-compulsory schooling. Compulsory schooling (grundskola) is for children who attend primary school (grades 1-6) and lower secondary school (grades 7-9) from the ages of 7 to 15 years and upper secondary school (gymnasieskola) from approximately the age of 16. Before the age of 6 children can attend preschool, and, in addition, there exists an optional one-year "preschool class", which is widely available at many primary schools in order to prepare children for entering primary school. Although not compulsory, 98% to 99% of all students decide to continue their education and go on to upper secondary school. Sweden has a comprehensive education system without tracks. In 2011, Swedish upper secondary education was reformed such that there are now 18 national programs (increased from 17), each lasting three years, 6 of which are academic and 12 of which are vocational.

Governance of Swedish education

The Swedish educational system is a goal-based system with a high degree of local responsibility. Municipalities allocate resources and organise education so that students are able to achieve the national goals. Most schools are public and owned by the municipality. On average, most children choose to attend a public school close to their home. Since the introduction of freedom of school choice in 1991 and the independent school reform of 1992, parents and students have the possibility of choosing another public school or a school run independently, provided that places are available. Nevertheless, public schools still have catchment areas, and they are obliged to host all children living in

the municipality whenever they wish to attend the school. This means that students who have initially chosen an independent school can always return to the public school system, even if they decide to return in the middle of a school year.

Education in both public and independent schools is free of charge. If a school is oversubscribed, students are placed on a waiting list based primarily on the principle of "first come, first served". Since the 1992 independent school reform, all schools, public and independent, receive public funding based on a formula for each student. With this "virtual school voucher" a child can attend any school, public or independent. Independent schools are thus fully financed with public funds.

The Swedish Schools Inspectorate (*Skolinspektionen*) is responsible for approving new independent schools. Independent schools must follow the Education Act, the national curriculum, and all other national objectives regarding education (e.g. program goals in upper secondary schools). They cannot decide what they teach (content), but like public schools, they are free to choose how they teach (method). Independent schools differ from most public schools in terms of their specialised "profiles". Public schools offer a primarily general education; if they do offer a special focus, it is in certain subject areas such as arts or sports.

There are also various types of ownership of independent schools (both compulsory as well as upper secondary), from for-profit companies to idealistic foundations. Currently, nearly two-thirds (63%) of all independent schools are run by a for-profit company (www.skolverket.se/, Statistics section). While independent compulsory schools are always founded specifically for the purpose of providing education, in upper secondary education there are some exceptions to this general rule with companies like Volvo and ABB offering a program within their field of expertise, mostly only in one or two cities. For the school year 2010/2011, the majority (63%) of the newly introduced compulsory and upper secondary independent schools were opened in one of the three main urban regions: Stockholm, Göteborg and Malmö. New companies continue to enter the education market, and existing companies continue to expand the number of schools they operate. For the first time, in the 2010/2011 school year in Stockholm, more students were attending an independent upper secondary school than were attending a public school (www.skolverket.se/, Independent Schools section).

Prior to the independent school reform of 1992, Sweden had approximately 35 independent compulsory schools, a market share of 0.2%. As of 2011/2012, independent schools have had a market share of about 12% at the compulsory level and 24% at the upper secondary level. However, in urban areas this proportion is much higher. For instance, the market share in the Stockholm region is 21% and 50%, respectively (Skolverket, 2012). In school year 2010/2011, there were almost as many independent upper secondary schools ($n = 489$) as public schools ($n = 505$). However, independent schools have fewer students per school, which explains the lower percentage of attendance: on average, a public upper secondary school has 614 students, while an independent upper secondary school has 187 students. The number of independent schools almost quadrupled from 308 schools in school year 1995/1996 to 1 067 schools in 2009/2010. In almost the same period, from 1995/1996 to 2010/2011, the number of students in independent schools grew more than six-fold, from 27 447 students in to 197 111 in (www.skolverket.se/, Statistics section; Skolverket, 2008).

Competition in the Swedish education system

Schools are facing increasingly fierce competition. On the one hand, this is a result of the decrease in birth rate and consequent fewer numbers of students due to start school, which is projected to last until 2016. On the other hand, competition has also intensified due to the increase in the number of available schools. Figure 1.1 illustrates the continual increase since the mid-1990s in the number of students attending an independent school while showing, at the same time, the decrease in the total number of students. In fact, in the last six years, the total number of students has decreased by 100 000 (www.skolverket.se/, Statistics section) – which, taken together with the growth in independent schools, indicates a steep decline in the number of students attending public schools. These changes are greatest in Malmö where the number of students in public schools has decreased by 5% and, at the same time, the number of students attending independent schools has increased by 26% (Skolverket, 2010). Moreover, data for applications 2011 for starting independent schools indicate that the number of compulsory and upper secondary independent schools is likely to continue to grow: at the time of this case study, there were 489 applications to open a new school, and 300 applicants to expand an existing school (website Skolinspektionen; News section). The total number of independent school applications – 789 – is more than one-third of the present number of existing independent schools and represents an increase of 12% in comparison to 2010 and 52% in comparison to 2009.

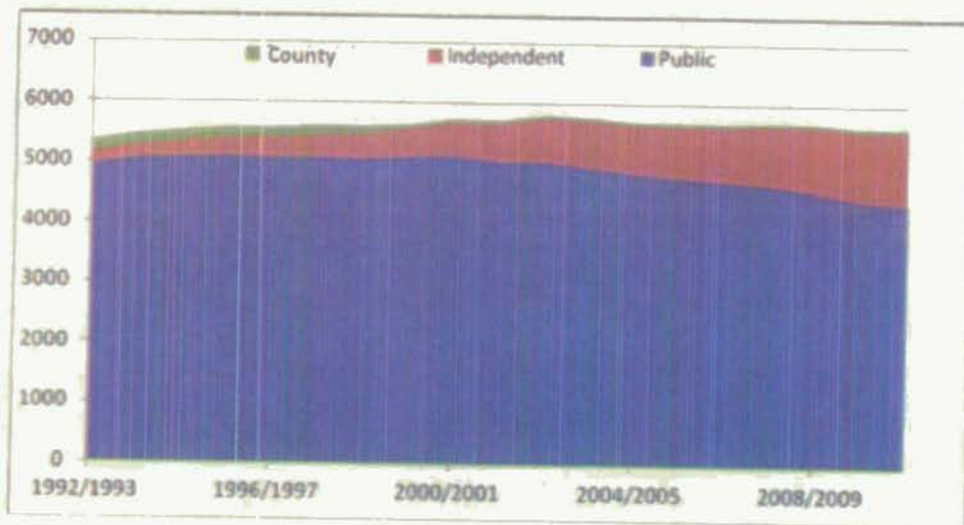
Another factor impacting student enrolment in public schools and, consequently, intensifying competition is the outflow of students from surrounding municipalities to schools in the cities, which is extensive and increasing; during the 2009/2010 school year, for example, 13 400 upper secondary students travelled to Stockholm (www.skolverket.se/, press report, February 2010). Further complicating the ability of schools to plan well is the fact that once a student has chosen a school, there is no guarantee that he or she will stay: one in eight students changes schools during the first year. In 2009, 15% of all students in year 3 of upper secondary school had changed schools and/or educational content during their years in upper secondary schooling (Skolverket Rapport 346, 2010). With all this turbulence it is not surprising that many municipalities expect it to become even more difficult to adequately estimate capacity and plan accordingly at the upper secondary school level (Skolverket, 2010). In sparsely populated areas, the decreasing number of students can be a problem in itself.

Figure 1.1. The number of students in both public and independent compulsory schools

Figure 1.2 shows that the number of compulsory and upper secondary independent schools consistently increases. Although the influx of students is expected to decline, the number of schools is expected to increase.

Figure 1.2. The number of schools by owner (both compulsory as well as upper secondary)
From school year 1992/1993 – 2010/2011

In accordance with the legislation allowing for new independent schools, the Swedish Schools Inspectorate judges whether or not a new school will have negative consequences in the long run for the municipality. In practice, this comes down to a question of whether the existing public school will retain enough students to remain open when a new independent school enters the local school market. In other words, the legislation must be interpreted from the student's perspective: whether he or she can still choose to attend a public school. If the establishment of an independent school means that the public school will lose students to the extent that it is forced to close, the Inspectorate will not allow the independent school to open. In 2010, more than half of the applications were rejected because approval would have had negative consequences for the local school market in this regard (www.skolinspektionen.se/, News section, September 2010).

But there are negative consequences as well if a school must remain open and operate under capacity in terms of student enrolment while carrying an excess of staff and space. In large cities (such as Stockholm, for instance), there is no risk that students will not be able to attend a public school – they will only have to travel further. As a result, more and more independent schools are allowed in the big cities; in fact, most applications for starting an independent school are in one of the three big cities of Stockholm, Göteborg and Malmö. Of the 489 applications for new schools in 2011, for example, 130 were for new schools in Stockholm region. If all these applications were approved, issues such as an excess of staff or space might well arise in some public schools, hence, there is a need to take into account the balance of public and independent schools, but this is not addressed in the legislation.

Recent research by the Swedish National Agency for Education has focused on the question of how public school principals and municipalities view the increasing competition and how they respond to it. Eight out of ten municipalities say that competition has led to quality improvement in the municipalities' public schools. School principals state that it has made them more conscious of their mandate. They try to perform well and to profile their schools as such. Principals stress that it is not enough to have a marketing campaign with glossy brochures and slogans. Parents and students can see through these ploys. What counts, in their opinion, is being able to make a genuine offer that parents will find attractive. Public schools, therefore, put a lot of effort into such areas as mentoring and student care, and strive to provide high quality education (Skolverket, 2010). These goals are in line with a study

undertaken in a local school market in Stockholm which showed that a good reputation was vital, and all schools participating in that study said that competition urged them to ensure that an education of high quality was being provided (Pater, Waslander and Bunar, 2009).

Another strategy in response to strong competition within a local school market came to the fore in this study, namely co-operation, which also appears to be a frequently used tactic in other municipalities. The nationwide research undertaken by the Swedish National Agency for Education shows that co-operation between local public schools as well as over municipality borders has become even more important now that the number of students is decreasing. For instance, according to the study, joint admissions policies are very common. At the upper secondary level, the diverse national programs are spread over several public upper secondary schools. This agreement enables each school to concentrate on a few programs, for which they have enough students. In short, although competition between public schools remains, co-operation among these schools is increasing. Competition as a result of the arrival of independent schools has thus encouraged public schools to take a broad variety of actions, including that of co-operation.

Characteristics of independent schools

As stated above, almost independent school more often have profiles than public schools. The table below provides an overview of the distribution of independent schools over broad areas of specialisation:

Table 1.1. Percentages of independent schools (compulsory and upper secondary) with specific profiles

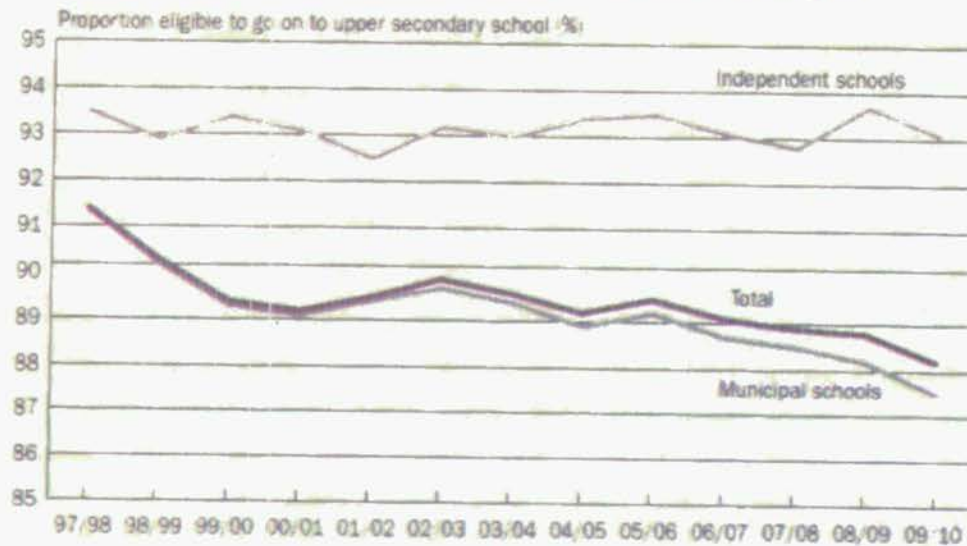
Profile	Percentage of all independent schools (n = 1067)
General	43%
Educational philosophy (Montessori, Reggio Emilia, Steiner Waldorf)	28%
Subject specialisation (music, dance, sports)	13%
Religious (Christian, Jewish, Islamic)	10%
Language/ethnic	6%

Independent schools are often smaller in size than public schools, and, in fact, about 40% of all independent compulsory schools have fewer than 50 students. The minimum number of students required to start a school used to be only 20, but this minimum was eliminated in 2010 (Education Act 2010: 800).

There is also a difference in the use of computers. Teachers in independent schools make more use of information technology (IT) in their classes and for communicating with students than do teachers in public schools. Students in independent school also have greater access to computers: on average, there are 6 students per computer in compulsory public schools versus 4.5 students per computer in independent schools. In addition, independent schools often have newer computers (Skolverket, 2009b). Independent schools also differ from public schools in terms of student achievement. A student's average "merit value" is the sum of the 16 best grades on a student's compulsory school leaving certificate, with a maximum of 320 points possible. For school year 2010/2011, the average student merit value in the last year at an independent school was 229.5; in public schools, the average was 207.7. Moreover, the proportion of students eligible for upper secondary school was higher in independent schools (93.1% from independent schools compared with 87.2% from public schools in 2010).

Of course, one of the important reasons for this is the difference between public and independent schools in terms of student composition, a topic which is taken up in more detail when we look more closely at the two municipalities chosen for this study, Gävle and Västerås.

Figure 1.3. Proportion of students eligible to go on to upper secondary school

The results portrayed above in Figure 1.3 for independent schools are based on outcomes only and do not take into account the student composition of the schools; the portion of students with a foreign background is somewhat higher in independent schools: 21% versus 18% in public schools (school year 2010/2011) (Skolverket, 2011b). Parents of students in independent schools tend on average to be more highly educated than their public school counterparts and also tend to be more involved in their children's schooling (Skolverket, 2006), factors that are known to be associated with better student performance. Furthermore, on average, students in independent schools come from more affluent homes and have greater "cultural capital" (Myrberg and Rosén, 2006).

Ownership of independent schools

Independent schools also distinguish themselves in terms of school governance. Ownership of independent schools takes various forms, from small parental co-operatives started up as a result of the closure of a small public school to associations with a specific educational approach to schools that are run by large for-profit companies.

Almost two-thirds (63%) of all independent schools are run by a for-profit education company (Skolverket, 2012). These companies offer education only and thus are, with a few exceptions, not involved in other branches of industry. This means that it is possible to make a profit in education, even without charging extra fees. The six biggest independent school companies have schools throughout the country and, after a few years, were able to make a combined profit of SEK 150 million (or EUR 15 million) in 2006. Among the biggest educational companies are Kunskapsskolan Education, Vittra, Pysslingen, Praktiska Sverige AB, former Baggius, and Jensen Education. The proportion of private companies in the ownership of independent schools is increasing, especially for independent upper secondary schools.

Table 1.2. Type of ownership of independent schools (compulsory and upper secondary)

Form of ownership	Percentage
Private company	63%
Idealistic association	10%
Economic association	12%
Foundation	12%
One-man business	1%
Partnership	1%
Other	1%

Not only are new for-profit parties entering the market, but a considerable number of existing independent schools are growing in size. In school year 2009/2010, the biggest companies ran more than 40 schools (both compulsory and upper secondary) and planned to open even more schools every year (according to The Swedish Association for Independent Schools [Friskolornas Riksförbund]). Table 1.3 shows the ten biggest educational companies providing compulsory education, the number of schools they run and students they cater for.

Table 1.3. The ten biggest educational companies (compulsory education)

Company	Number of students in the company's compulsory schools	Number of compulsory schools run by the company
Kunskapsskolan Education i Sverige AB ¹	7 154	22
Internationella Engelska Skolan i Sverige AB	4 899	8
Pysslingen Förskolor och Skolor AB	3 110	21
Tömskogens Utbildning AB	2 642	10
Rösjötorp Utbildning AB	2 137	10
Prolympia AB	1 293	5
ULNO AB	1 254	4
Fridaskolorna AB	1 245	3
Stiftelsen Göteborgs Högre Samskola	859	2
Göteborgsregionens Internationella Skola AB	778	2
Total	25 371	87

1. "AB" = Private Limited Company (Ltd.).

One of the ways that independent schools can make a profit is by reducing teacher salaries. The proportion of teachers with a formal teaching degree is lower in independent schools than in public schools, allowing for lower salary costs. Converted to full-time equivalents, the proportion of teachers with a formal teaching degree is 70% in compulsory independent schools and 88% in compulsory public schools 2010/2011. The teacher-student ratio is also lower in independent schools: 7.7 teachers per 100 students versus 8.3 in public schools (for upper secondary school the ratio is 7.0 teachers in independent schools versus 8.4 in public schools in 2010/2011) (www.skolverket.se/; Statistics section; Skolverket, 2011a). Studies have shown that principals of independent schools are on average younger, less often trained to be a principal, and less experienced than public school principals (Skolverket, 2006, www.skolverket.se/; Independent Schools section).

Conclusions

As stated above, in 1991 Sweden introduced market mechanisms in education systems with the aims of adding variety and improving quality (Björklund *et al.*, 2005). Since 1992, private for-profit companies can start independent schools while being funded on an equal footing with public schools. All schools are open to all students and provide education free of charge. Schools are funded on a per-student basis, counting the number of students on a set day in the fall, with additional funding provided for special needs students.

According to a neo-classical economic framework, markets work when two basic conditions are met: 1) when suppliers really compete on relevant features of products and, 2) when customers exercise real choices, also based on relevant features of products (Weimer and Vining, 2005). Both these necessary conditions are present in Swedish schooling. Parents and students can really exercise choice in that all schools are a choice option (schools are not allowed to select students and the system is not tracked), the price for every school is the same, and making a choice is "safe" since public schools serve as a fallback option. Students in compulsory school exercising choice have a right to attend or return to the public school sector (in some municipalities even their home school) at any time during the school year. Thus, customers really can exercise school choice, without having to consider costs (in the literal as well as the figurative sense).

Turning to the supply side, there is real competition between suppliers in Sweden since the market is a level playing field, and new suppliers can enter the market fairly easily. The education market in Sweden is very accessible for new providers: in principle, no one is excluded from applying for starting an independent school, and independent schools have considerable freedom as to where they want to start. The government decides what schools should teach though how to teach is left up to the schools. The combination of schools' responses to competition and the entrance of new providers in the education market have added variety to the educational landscape in Sweden. Many new providers have started to run schools. Nevertheless, it took time before competition really developed. During the last 12 years, a decade after the implementation of the reform, the number of independent schools has tripled. Of these independent actors, two-thirds are for-profit companies. As of 2011/2012, independent schools at the upper secondary level are opened the most frequently and have a market share of 24% of students and 50% of schools; at the compulsory level, independent schools have a market share of about 12%. New companies continue to enter the education market, and existing companies are expanding the number of schools they operate.

These additions to supply are not spread evenly across the country; the majority of these newly introduced independent schools are established in the main urban regions (Stockholm, Göteborg and Malmö). At the same time that independent schools are rapidly expanding, the total number of students in Sweden is decreasing as a consequence of demographic trends. Taken together, these trends mean that there is greater choice and stronger competition than ever in Sweden.

The debate about this system is still ongoing and focuses partly on the question of whether choice and competition have really increased the quality of education and/or whether these market mechanisms have led to segregation and growing inequality. There is also one normative issue that is even more hotly debated now twenty years after the introduction of independent schools: should making a profit with public money be allowed? Many question the fairness and ethics of private companies profiting through their access to public funds for education.

Chapter 2

Policy theory: Introducing market mechanisms in Sweden¹

The Swedish education landscape has changed radically since the 1990s from a uniform public school system to a diverse array of education options including independent schools. In 1991 and 1992, the centre-right Moderate Party¹ government introduced into the Swedish education system such market-related forces as freedom of choice for consumers, competition among providers, and public funding to private parties to provide education. These innovations were expected to contribute to better student outcomes, greater parental satisfaction, lower costs for taxpayers and an overall improvement in the quality of education. This chapter provides some historical background to these changes in order to better understand the findings presented in Chapter 1. It focuses on developments between 1986 and 2006 and does not, therefore, discuss the new Education Act that came into effect in July 2011.

The Swedish Social Democratic Party government (1986-1991)

Before the introduction of market mechanisms, Sweden had a uniform school system made up primarily of public schools and organised by catchment areas that were administratively divided to serve neighbourhoods in close proximity. If a student wished to attend a school other than the one in the catchment area he or she belonged to, it took some effort. One could move to another neighbourhood or enrol in one of the few existing independent schools that were permitted to operate and which were eligible for state funding due to their religious orientation (e.g. Jewish, Christian) or their pedagogical philosophy and methodology (e.g. Montessori, Waldorf, Reggio Emilia). The fact that only 35 independent schools were operating in Sweden at this time, catering for less than 0.2% of the student population, makes it clear that this was not a viable option for most people (Bunar, 2010). However, the situation changed rapidly at the beginning of the 1990s.

The so-called "steering proposition" developed in 1988 by Minister of Education Bengt Göransson laid the foundations for a more output-oriented education policy. During its administration from 1986-1991, the Social Democratic government discussed the possibility of allowing parents to choose from among different public schools and also considered the expansion of independent schools. As a result of these discussions, it developed a new financial structure for independent schools and, in 1991, established the Swedish National Agency for Education (Skolverket), charging it with the task of granting permission to establish independent schools. However, at the same time, the terms "freedom of choice" and the option of attending an "independent school" were not mentioned in an important educational policy document of 1990. The Social Democrats saw equal opportunities in education and enhancing mutual respect as important priorities, therefore, the possible segregation effects of choice were problematic. Instead, they spoke of "the wish to go to another school". While they recognised the increasing demand for more variety and possibility of choice, the ideal was a public "school for everyone", therefore, they sought the answers to this dilemma within the public education system: public schools should be allowed to choose an alternative pedagogy or to focus on certain subjects such as arts or sports.

The Moderate Party government (1991-94)

This policy shifted quickly with the change in government at the end of 1991 when a coalition of four centre and right wing parties came into power. The Moderate Party Prime Minister Carl Bildt soon announced a "freedom of choice revolution" and a corresponding change in the education system. The Minister of Education, Beatrice Ask, announced as early as March 1992 that promoting the greatest possible freedom of choice was now the goal of education policy. The neo-liberal desire to realise a new school policy became apparent in an educational policy proposition that spoke only of freedom of choice and independent schools:

The goal is to realise the greatest possible freedom for children and parents in choosing a school. This freedom should include the possibility to choose between the public school system and independent schools, and also to choose a school within the public school system or to choose a school in another community (Prop. 1991/92:95, 8).

After the plans were announced, parents and students were soon able to choose whichever type of school they preferred. Instead of attending the nearby public school, it was now possible to choose between public and independent schools as well as to choose from among different public schools. In 1994, a new national curriculum gave students at upper secondary level more courses and subject possibilities to choose from, while in compulsory education, schools received more freedom to decide how to achieve the national education goals and distribute the specified number of instruction hours for each subject. Moreover, public schools were encouraged to "profile" themselves with a specific theme or subject area such as arts or sports.

Along with these changes, the role of the government in relation to education changed as well. The new national curriculum placed more emphasis on centrally defined goals for both public and independent schools. Consequently, the role of the central government shifted from planning inputs and regulating processes to evaluating outputs. The Moderate Party wanted to break open what they termed "the public school monopoly" by expanding freedom of choice. Schools now faced competition in attracting students (Blomqvist and Rothstein, 2000), and, consequently, providing information to parents and students became paramount. Beatrice Ask reasoned that:

A necessary condition for parents to be able to utilise the great freedom and possibility to make their own choices is that they receive information about the educational supply and the different choice options. Parents must therefore receive broad information about the various options. In my opinion, it is only natural that the municipal information available to students and parents present as versatile and complete a picture as possible of the various educational alternatives that are offered (Prop. 1991/92:95, 10).

One can see the Swedish school system portrayed as a market where various products (i.e. education in independent and public schools) are offered, preferably with diverse profiles, and where consumers (i.e. parents and students) then choose and buy. For this market to function properly, consumers must obtain information about various schools and their particular characteristics and offerings in order to make an informed choice, that is, to choose a school that best meets one's desires and expectations (p. 27).

Although the government desired more variation in the education system and applauded diversity, they also wanted independent schools that were open to everyone and which operated under the same

conditions as public schools. Independent schools were to adhere to the values of democracy, tolerance and openness:

According to the goals and regulations of the compulsory public schools' curriculum, the work in the school must be based on the fundamental values of democracy, tolerance and equality, on which the Swedish society is built. For an independent school to be approved, education and other activities of the school must adhere to these Swedish values (Prop. 1991/92:95, 12).

On the one hand, independent schools were to distinguish themselves by different educational philosophies and pedagogies; on the other hand, they were expected to uphold and promote the same general values as did public schools. In other words, the independent schools were to add variety to the old system rather than replace it. The government ultimately wanted the independent schools to be an integral part of the educational system:

How, then, did the government stimulate the establishment of independent schools? The Moderate government decided to fund independent schools just as they did public schools: a fixed amount per student would be allocated to schools ("virtual vouchers") and an extra amount would be included for students with special needs. The financial resources available to public and independent schools were to be equal in order to create a level playing field:

The independent school will receive a sum per student in agreement with the average costs per student in the public school. Therefore, the need for independent schools to request a fee will diminish. At the same time, economical possibilities will open up for many through the option of choosing an independent school. It widens freedom of choice and will also stimulate a more mixed environment in the independent schools (Prop. 1991/92:95, 16).

However, it was argued that public schools have higher costs, so this was taken into account in the policy. One of the factors contributing to the higher costs for public schools was the catchment area principle: although children could choose to attend any school that they wanted, the municipality was (and is) obliged to offer a place to all students living in the municipality. The varying number of potential students resulting from this policy requires some overcapacity, which involves extra costs. Municipalities were tasked with the job of allocating the money to public and independent schools. Independent schools received the same amount per student as did the public schools; however, due to higher costs for the public schools, the grant to independent schools at compulsory level was to be at least 85% of the cost per student in the public schools. There was a debate in government about the minimum level of the contributed percentage. Some argued that 75% of the public schools' cost per student would be a more appropriate amount, but the Minister of Education stood by her opinion, stating that:

[T]he aim of giving the higher percentage to independent schools is to establish similar conditions so that public and private schools can compete under the same conditions (Prop. 1991/92:95, 38).

As discussed above, equality for the Moderate government did not necessarily mean having a uniform educational format in the school system; they wanted to make room for differences and, at the same time, create a level playing field, both in legal as well as financial terms. Thus, the phenomenon of a publicly funded independent school was the neo-liberal solution to the challenge of enabling diversity and choice while upholding the principle of equality – which was interpreted as everyone's right to maximum development:

Equality can be seen as a minimum level in educational achievement. It can also be seen as the opportunity for everyone to achieve maximum development. This is contradictory. In our opinion, respect for every individual requires a definition of equality in which everyone's resources have the same opportunities to develop in the best possible way (Motion 1987/88: Ub806, 10).

Thus, in the Moderate's perspective, a uniform, general public school system was not capable of providing enough opportunities to enable the maximum development of all students. The reasoning behind this could be summarised as follows: students have varying interests, talents and abilities; therefore, strict rules and centralised governance are not the way to deal with this diversity. In order for schools to have the capacity to develop each student's specific abilities, different schools with different educational methods, different forms of organisation and different profiles were needed. Yet there was more at stake than the right for each individual to achieve maximum development. Also at stake was the idea that it is intrinsically important to be given the right to choose the type of education for one's child, an idea that is also expressed in several international conventions to which Sweden had committed itself.

Further, it was also held that freedom of choice would revitalise the entire educational system. First, freedom of choice was expected to stimulate greater involvement on the part of parents in the schools, which was assumed to be beneficial (Desimone, 2002). In turn, schools and municipalities were urged to become more sensitive to parents' and students' wishes. This ultimately was expected to stimulate school development. Second, new pedagogies and working methods were expected to arise 1) as a result of allowing independent schools to operate under the same financial and legal conditions as did the public schools, and 2) from following a national curriculum that provided a high degree of freedom in terms of how to teach. According to the neo-liberal view, the variety and flexibility required for the society of tomorrow could not be achieved by the uniformity of the public education system; hence, independent schools were seen as an important complement to the public school system. Finally, freedom of choice was thought to be a good incentive for cost effectiveness. New, more efficient working methods could be continually tested in response to competition with other schools and municipalities and then disseminated further. As the Minister of Education stated:

In my conviction, stimulating competition between different schools, with multiple denominations and multiple forms of ownership, can contribute to higher quality and higher productivity of the educational system (Prop. 1992/93:230, 27).

The Swedish Social Democratic Party government (1994-2006)

The national elections of 1994 brought the Social Democrats back to power; they vowed to turn back the use of school vouchers in their election campaign. Once in office, however, they were hesitant to act (Miron, 1996). The only change made was to the minimum level for per-student funding for independent compulsory schools. The Moderate government had decided that the independent schools should be funded at least 15% less than public schools at most; the Social Democratic government decreased the minimum level to 75% of the cost per student in the public school. Because the Social Democratic government did not make great changes to the education system, school choice, competition, and an increasing number of independent schools became firmly established in Sweden.

The Moderate Party government (2006-present)

In recent years, education policy has been strongly focused on instituting rules that ensure equal conditions for public and independent schools. Initially, an independent school needed at least 20 students in order to receive permission to open while for public schools there was no minimum. This rule no longer applies. A school that meets these two criteria is approved and automatically receives the right to be funded (Prop. 2009/10:165):

1. The owner of the school is expected to follow all regulations regarding education, and
2. The establishment of an independent school must not have clear negative effects in the long run for students or for the school system run by the municipality.

In a 2008 government proposal entitled "Funding on the Same Conditions", the public school sector no longer receives up to 25% more funding to cover, for instance, the extra costs associated with having to provide places for all students in a given catchment area. The government states that these costs are a general responsibility of the municipality and should be treated separately because they are too marginal for a structural deduction of the funding (Prop. 2008/09:171). In the same proposal, many rules and principles are scrutinised to ensure that public and independent schools are treated as far as possible in the same way. The Parliament decided in favour of the proposal. In recent years, no great changes have been made, and the government has aimed primarily at sharpening the policy.

Conclusions

In the last two decades, the Swedish education system has been transformed from one of the most centralised systems in the Western world to one of the most deregulated. Market forces in education have become widespread and are a part of daily life for many people. This may seem a surprising turn of events; however, with heavy centralisation comes a great capacity for the state to change the education system. In a sense, it was the centralised nature of the educational system that made possible the seemingly overnight implementation of decentralisation and a nationwide system based on free choice and independent schools (Miron, 1996).

¹ This analysis is based primarily on a report by Skolverket (2003).

Uit: Waslander, S., C.J. Pater and M. van der Weide (2010). "Markets in Education: An Analytical Review of Empirical Research on Market Mechanisms in Education". OECD Education Working Papers No. 52, OECD Publishing.

Case F: Water Quarter, Stockholm, Sweden

Aiming for stability

In 1991, Sweden introduced market mechanisms in education systems with the aims of adding variety and improving quality (Björklund *et al.*, 2005). Since then, private for-profit companies can start "independent schools" while being funded on an equal footing with public schools. All schools are open for all pupils and provide education free of charge. Schools are funded on a per-pupil basis, counting the number of students on a set day in the fall, with additional funding for special needs students. Students exercising choice have a right to attend or return to their home school at any time during the school year.

The number of for-profit schools has tripled during the last twelve years, with an increase of over 70% since 2005. For-profit schools are started particularly for upper secondary level (*i.e.* middle schools). New companies continue to enter the education market, and existing companies continue to expand the number of schools they operate. Two in three (64%) independent schools is run by a for-profit company. The majority (63%) of the newly introduced independent schools started in one of the three main urban regions (Stockholm, Göteborg and Malmö) while in some areas no independent school has started yet. Independent schools now have a market share of about 11% at the elementary and 22% of the upper secondary level. In the Stockholm region the market share is 21% and 50% respectively. For demographic reasons, the total number of pupils decreases. This implies, together with the growing share of independent schools, a fairly rapid decrease in the number of pupils attending public schools.

A case study of a local education market – Water Quarter – in Stockholm showed what happened after a for-profit school entered the scene (Pater & Waslander, 2009). For years, three public middle schools had their own well-defined catchment area and faced a stable and predictable intake. In 2001, a company owning several independent schools started a new school in Water Quarter. Because marketing was not restricted to new entrants and also targeted older children already attending a public middle school, public schools in the area faced direct competition and feared losing pupils. Their fears soon became reality, and the public schools also had to deal with too many teachers, too much space and falling budgets. When the school year was just under way, many pupils realised that the new independent school wasn't the right choice and the movement of students – in particular, those with special needs – reversed from the for-profit school to the public schools. However, by that time the date to establish the number of pupils for public funding had passed. As a consequence, the for-profit school received public funding for (special needs) students who were no longer there, while public schools had no choice other than to welcome students for whom they received no funding for the remainder of the school year.

After an initial stage of competition between the public schools, they came to realise that the lost predictability of student intakes and lack of organisational stability could be regained by mutual co-operation. The common interest these public schools share is a considerable degree of stability. In their view, stability is necessary to offer the required high quality of education. The public schools in Water Quarter came to an informal agreement not to enroll students from other catchment areas than their own. As the total number of students kept dropping for demographic reasons and new schools kept coming, the agreement proved vulnerable for public schools trying to survive.

Sweden urged to rethink parents' choice over schools after education decline

OECD recommends comprehensive reform including revised school choice arrangements and more effective regulation

The OECD's Andreas Schleicher takes Sweden to task over its declining education standards – May 4, 2015

Sweden has been urged to halt the steep decline in the international ranking of its schools by taking action to limit parents' and pupils' right to choose.

A report from the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) recommends "a comprehensive education reform" to restore the Swedish system to its previous standards. Andreas Schleicher, director of the OECD's education directorate, was scathing about the country's "disappointing" performance, saying he had once viewed Sweden as "the model for education".

"It was in the early 2000s that the Swedish school system somehow seems to have lost its soul," he said at a press conference in Stockholm. "Schools began to compete no longer on delivering superior quality but on offering shiny school buildings in shopping centres, and I think that's the issue we are really seeing." The call for "revised school choice arrangements" will have resonance in the UK, where the coalition government's programme to launch free schools funded by public money was in part inspired by Sweden.

Since the 1990s, Sweden has allowed privately run schools to compete with public schools for government funds. Critics on the left blame the voucher system for declining results, saying it has opened the door for schools more interested in making a profit than providing solid education. Conservatives say students have been given too much influence in the classroom, undermining the authority of teachers.

The OECD report says: "Student performance on the Programme for International Student Assessment (Pisa) has declined dramatically, from near the OECD average in 2000 to significantly below average in 2012. No other country participating in Pisa saw a steeper decline than Sweden over that period." It warns that Sweden had "failed to improve its school system despite a series of reforms" and that a "more ambitious, national reform strategy is now urgently needed". The report calls for a range of measures including higher salaries, better training, and tougher entry requirements for the teaching profession; more centralised efforts to integrate immigrants into education; and a more active approach to improving performance from the country's schools inspectorate.

Gustav Fridolin, Sweden's education minister, welcomed the recommendations, saying that they would feed into Sweden's ongoing review of education. "We now have a good picture of the challenges," he told Sweden's Expressen newspaper. "The next step must be to put it in a Swedish context and set the Swedish goals which the OECD is looking for, as well as a detailed action plan to meet those goals."

Schleicher argued that the high level of choice Swedish pupils enjoyed over which school they attended needed to be backed up by a more effective regulatory system. "The more choices that parents have in a school system, the stronger and more robust the system needs to be," he said.

The report blamed the system of school choice for the failure of almost half of children from immigrant backgrounds (48%) to make the grade in mathematics. Rather than recommending rolling back Sweden's system of free choice and competition in schools, however, it suggests that the country "revise school choice arrangements to ensure quality with equity". That would involve limiting the independence of free schools from local education authorities by bringing in new national guidelines to allow municipalities to "integrate independent schools in their planning, improvement and support strategies".

The report also recommends helping disadvantaged families make better school choices, so that their children, as well as those from middle-class families, apply to the country's more popular, better performing schools. Finally, it suggests that municipalities restrict the ability of some parents to choose their children's schools by introducing "controlled choice schemes that supplement parental choice to ensure a more diverse distribution of students in schools".

Since taking office last October, Sweden's Social Democrat-Green coalition has launched a review of Sweden's education system, which will report next year, and pledged a major rise in teachers' salaries in 2016.

Toeristische informatie

Stockholm ligt verspreid over 14 eilanden in het Mälarmeer en blikst oostwaarts uit over de Oostzee. De indrukwekkende openbare gebouwen, paleizen, rijke cultuur en musea vertellen op prachtige wijze de 700-jarige historie van de stad. Hieronder volgen enkele tips over de highlights van Stockholm op toeristisch gebied.

Gamla Stan

Gamla Stan is de plek waar het voor Stockholm in de 13e eeuw allemaal begon. Dit is het oude stadscentrum met kleine middeleeuwse straatjes, 17e-eeuwse gangetjes (de smalste is slechts 67 cm breed!), pleinen, paleizen en herinneringen aan de riddertijd. Erg prettig is dat een groot deel van de wijk autovrij is en je er dus heerlijk kunt rondsleutelen. Het centrum van deze oude wijk is Stortorget. Hiervandaan lopen allerlei kleine pittoreske straatjes alle kanten op. De oude huizen hier zijn prachtig gedecoreerd met mooie ornamenten. Het lijkt alsof je opeens 700 jaar terug bent in de tijd. Hoewel het er behoorlijk toeristisch is, is het toch een gezellige wijk dankzij veel leuke winkeltjes, restaurants en cafés. Deze vind je soms in rustieke kelders. De grootste winkelstraat hier is de Västerlånggatan met grotere en bekende zaken. Aan deze hoofdstraat liggen kleinere boetiekjes en kunstgaleries. In Gamla Stan ligt ook het Nobelmuseum.

Skeppsholmen

Skeppsholmen (*Scheepseiland*) is een eiland en stadsdeel in het centrum van Stockholm. Vroeger had het een functie als marinebasis maar tegenwoordig heeft het vooral een functie als cultuureiland. Op het eiland liggen bijvoorbeeld het museum voor moderne kunst en het architectuurmuseum. Al wandelend over het eiland kom je ook in de buitenlucht kunst tegen.

Tegenover hotel Skeppsholmen, vind je het eilandje Kastellholmen waar je een mooi wandelrondje kan maken. Het eiland is door bruggen verbonden met Norrmalm en Kastellholmen. Het stadsdeel Skeppsholmen bestaat uit 20 hectare land en 41 hectare water.

Het water op

Stockholm is gebouwd op 14 eilanden, met daartussen en omheen zowel zoet als zout water. Je kunt de stad prachtig vanaf het water bekijken. Verschillende rondtochten vertrekken op loopafstand van het hotel, vanaf Strömkajen (vanaf de brug recht door/links, Södra Blasieholmskajen) en vanaf Nybrokajen (vanaf de brug rechts, Strandvägen).

Stadhuis

Het Stadhuis van Stockholm is gelegen op het eiland Kungsholmen. Aan de rand van het eiland staat dit indrukwekkende gebouw, dat door haar ligging ook nog eens een indrukwekkend uitzicht heeft (vooral vanaf de toren, per traptreden te beklimmen). De Nederlandse architectuur is overigens voor een deel te danken aan het Stadhuis van Stockholm. Het gebouw was hiervoor een belangrijke inspiratiebron (zie o.a. stadhuis van Enschede). In het stadhuis is de Nobelzaal gelegen.

Koninklijk Paleis

Een bezienswaardigheid die je zeker niet mag missen wanneer je in Stockholm bent, is het Koninklijk Paleis. Dit paleis is gelegen op Stadsholmen, bij het oude centrum (Gamla stan) van de stad. Het paleis is de officiële residentie en het belangrijkste Koninklijke paleis van de Zweedse vorst. Het is overigens niet de privé-residentie van de Koninklijke familie; dat is paleis Drottningholm. Het eerste gebouw van het paleis werd gebouwd in de 13e eeuw. In de jaren daarna groeide het fort uit tot een paleis. Onder leiding van Koning Jan III werd in de 16e eeuw het gebouw veranderd in de renaissance, welke in 1690 weer werd veranderd in een barokke stijl. Het gebouw werd voltooid in 1697, maar brandde in datzelfde jaar af. Het grootste deel van het gebouw was af in 1760, maar werd pas echt voltooid in 1830. Het is het grootste paleis in Europa dat nog gebruikt wordt (werkpaleis van Koning Carl Gustav). Het paleis wordt dagelijks door talloze toeristen bezocht. Het binnenplein is dan ook altijd een gezellige drukte. Dagelijks wisseling van de wacht.

Djurgården

Het eiland Djurgården is een schitterend park, gelegen middenin de Zweedse hoofdstad. In de geschiedenis was dit schiereiland het jachtterrein van de Koninklijke familie, maar tegenwoordig is het een nationaal park. Dit is het eiland waar de meeste musea te vinden zijn. Populaire attracties zijn het Nordiska Museet (over de historie, gebruiken en design van Scandinavië) het Vasamuseum (zie onder), het kinderboekenmuseum Junibacken (naar de boeken van Astrid Lindgren) en het openluchtmuseum Skansen (Zweden in een notendop, inclusief eilanden en beren). Het eiland is te bereiken met de pont vanaf Skeppsholmen en Slussen en met de tram vertrekkend vanaf Hamngatan. Je kunt wandelen langs zee of per fiets het eiland verkennen (te huur bij het restaurant bij de Djurgårdsbron). Aan het eind van het eiland (uitstappen eindhalte tram,

Waldemarsudde en dan verder wandelen) is bovendien Rosendals Trädgård gelegen, een biologische tuinderij met appelboomgaard en een populair café/theetuin onder Stockholmers.

Vasamuseum

Het Vasamuseum is een van de meest populaire attracties in Stockholm. En dat is niet zonder reden: het pronkstuk van dit museum is het prachtige 17de eeuwse schip, de Vasa. Dit schip is in 1961 voor de Zweedse kust geborgen en volledig geconserveerd. Het museum is om het schip heen gebouwd en nog steeds te herkennen aan de markante masten die door het dak heen komen. Het museum is net vernieuwd en zeer aanbevelenswaardig.

ABBA Museum

Het ABBA Museum is een permanente tentoonstelling in de 'Zweedse Music Hall of Fame' op het eiland Djurgården en is te bereiken door op Skeppsholmen de pont te nemen naar de overkant. Vanuit het centrum neem je de tram die start bij Sergels Torg/Hamngatan. Het museum ligt op 5 minuten lopen van het Skansen Openluchtmuseum en het Vasa Museum. In het ABBA Museum vind je ondermeer tenues, sieraden, concertbeelden en interviews in een eigentijdse, interactieve setting. Je kunt er zingen en dansen en je in een originele ABBA-outfit hijsen. Het museum heeft de volledige steun van de groep en een groot deel van het materiaal is van de leden van de groep uit eigen privécollecties.

Winkels

Stockholm kent twee grote warenhuizen. Åhléns, bij Sergels Torg/T centralen, en het chiquere NK (Nordiska Kompaniet) aan de Hamngatan. Het gebouw van NK is het bezoeken waard. Voor verrassend en betaalbaar dagelijks design ga je naar Designorget (o.a. vestiging in de gang onder het Kulturhuset, Sergelgängen 29). De winkels zijn open tot 19.00 uur 's avonds.

Praktische informatie

Munteenheid

Hoewel Zweden deel uit maakt van de Europese Unie koos het land ervoor om geen deel uit te maken van de euro. Hierdoor is de Zweedse kroon nog steeds de munteenheid van Zweden. Deze wordt aangeduid met SEK of Kr. Een kroon bestaat uit 100 öre. Je kunt elk bedrag grofweg delen door 10 (dus 100 SEK is 10 euro). De koers is nu wat ongunstig, mogelijk delen door 9 of 8,5 voor het precieze bedrag in euro's.

Pinnen

In de meeste pinautomaten moet je je pinpas met de chip (de kant waar je naam en rekeningnummer op staat) naar beneden invoeren. Dit is dus andersom dan in Nederland. Check goed het plaatje op de pinautomaat voor je je pas invoert. Omdat Zweden een andere munteenheid heeft, betaal je kosten aan je bank als je pinst bij een geldautomaat. Ongeveer 4 euro per keer. Het is dus raadzaam om niet telkens kleine bedragen te pinnen bij een geldautomaat. Aan pinnen in winkels zijn *geen* extra kosten verbonden.

Fooi geven

De bediening en service wordt in hotels en restaurants automatisch verrekend in de prijs. In restaurants wordt wel gerekend op een fooi van ongeveer 7 tot 10% bovenop de prijs. Ook taxichauffeurs rekenen op een dergelijke fooi. Een goede regel is het naar boven afronden van het eindbedrag.

Taxi

Betrouwbare taxibedrijven zijn:

Taxi 020: +46 20 20 20 20

Taxi Stockholm: +46 8 15 00 00

Een paar woorden Zweeds

Hallo	hej!	/heej/
Goedemorgen	godmorgon	/goemorrón/
Tot ziens	hej då	/heej do/
Bedankt	tack (så mycket)	/tak (zo muuke)/
Alstublieft	varsågod	/waarsokoe/
Neem me niet kwalijk	ursäkta	/uursekta/
Hoe gaat het?	hur står det till?	/huur stoor dè till/
Heel goed	mycket bra	/muuke bra/
Ja	ja (tack)	
Nee	nej (tack)	
Nederlander	Holländare	/hollëndare/
Wij komen uit Nederland	vi kommer från Holland	/wi kommer frón Holland/
Veerpont (naar)	färjan (till)	/verjan (tiel)/
Metro	tunnelbana	
Bus	buss	
Lift	hiss	
Toilet	toalett	
Heren	herrar of män	/men/
Dames	kvinnor of damer	/kwienor/
Open	öppet	/uppet/
Gesloten	stängt	/stengt/
Verboden	förbjudet	/veurbjuudet/
Ik wil graag	jag vill gärna ha	/jaa wil jerna ha/
Koffie	kaffe	/kaf ee/
Gewone koffie uit de pot	bryggkaffe	/bruuk kaffe/
Thee	te	/thee/
Bijschenken van koffie/thee	påtar (=2* kopje gratis)	/poo tor/
Koffiebroodje	en bulle	/en buule/
Belegd broodje	en fralla of macka	/frahla/

6

[REDACTED]
Van: [REDACTED] nl>
Verzonden: maandag 1 juni 2015 11:24
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: kernvragen per bezoek
Bijlagen: kernvragen per programmaonderdeel dienstreis OCW.docx

Hierbij de kernvragen per bezoek!

Dank voor je nummer. Ik bel je als ik op Schiphol ben, dus wacht in ieder geval maar niet op mij bij de incheck.

Tot straks,
[REDACTED]

[REDACTED]

DINSDAG 2 JUNI

09.00 - 10.30 Bezoek aan het Zweedse ministerie van onderwijs

- Short overview of the current policy
- The role of the different actors within the policy field (Ministry of education, Skolinspektionen, municipalities)
- Your experiences with the current system
- Do you feel that the ministry has enough control?
- In the past: How did you deal with new insights during the implementation process? What kind of adjustments have been made, why and did it improve?

- Sweden has (compared to NL) many small(er) schools. How can small(er) schools be able to finance all the necessary costs? The background of this question is that in the Netherlands schools get a fixed amount + an additional funding per pupil. If we understood this correctly, Swedish schools only receive an amount per pupil (voucher). We wonder how schools, especially the small(er) ones manage to be (at least) cost effective?
In Holland there are norms, a minimal number of pupils needed to get permission to establish a new school (at least 200 at the start) and existing schools need to merge or shut down when they have less than a minimum norm of pupils (depending on the size of the municipality between at least 30 to at least 190 pupils left over in the school). Our state secretary considers to liberalize these norms, and we would like your view on this issue.

Furthermore we would like to know more about:

- the housing budget for schools and
- new policy developments (adjustments by new government, report Riksrevisionen, commission that looks into profit making, reaction on the OECD report)

+ hen gevraagd om te reageren/adviseren op onze presentatie van de svz/plannen in Nederland

12.15 Lunch met rector van een publieke school

 rector Husbygårdsskolan sinds 1998, sinds 1979 werkzaam in het Zweedse onderwijssysteem.

- How did you experience the school choice reform? How did the situation change for existing (public) schools when friskolor started in the area?
- What were consequences for Husbygårdsskolan at the time you came there (1998?); what happened, how many pupils did you lose to other schools? (both in the beginning and dynamics nowadays)
- What were issues you had/have to deal with; how did/do you respond? (including marketing, profiling, strategic management, cooperation or competition? etc)
- What do you think of the role of the government and the Schools inspectorate. Should they have done something differently, should there have been/be more protection for public schools?
- How well does the legislation work for you? Do you think there is a level playing field?
- What are advantages/positive aspects of the system of school choice (for public schools)

DINSDAG 2 JUNI VERVOLG

13.30 - 15.00 Bezoek friskola: Kunskapsskolan B.V.

Questions to you as former state secretary

- Shortly on the policy theory, what were the expectations? Where were they based on?
- How much support was there for this policy reform? What were the dynamics?
- How did the policy work out, both on the short as on the long term?
- Did it work out as intended, and expected?
- How do you look back on adjustments of the policy made since 1991?
- What is your opinion on the plans of the current government? Both in your position as former State Secretary and as Kunskapsskolans board member? (are there differences in your perception of the system between both of your positions)

Questions to you in your position at Kunskapsskolan

- How well does the legislation work for you as friskol(organisation)?
- How do you come to the decision to start a new Kunskapsskolan school in Sweden? What are considerations regarding choice of location, expected number of pupils, efficiency?
- How can you predict that a school will attract enough students? (premises?)/How do you know it will be worth it?
- Did it happen that a new location wasn't approved by Skolinspektionen, because the establishment would harm the existing public schools in that area? Did that also happen in the Stockholm municipality?
- Furthermore, we would like to ask you some advice on how to design our financing policy. In the Netherlands schools get a fixed amount + an additional funding per pupil. If we understood this correctly, Swedish schools only receive an amount per pupil (voucher). We wonder how schools, especially the small(er) ones manage to be (at least) cost effective?
In Holland there are norms, a minimal number of pupils needed to get permission to establish a new school (at least 200 at the start) and existing schools need to merge or shut down when they have less than a minimum norm of pupils (depending on the size of the municipality between at least 30 to at least 190 pupils left over in the school). Our state secretary considers to liberalize these norms, and we would like your view on this issue.

15.45 - 17.00 Brancheorganisaties friskolor: Friskolornas Riksförbund

- Shortly on Friskolornas Riksförbund (what kind of organisation)
- How do you think about the school choice policy as it is? How well does the legislation work for you as friskolor?
- Do you think there is a level playing field?
- How do friskolor know it will be worth it/profitable to start?
- How can you predict that a school will attract enough students? (premises?)
- Friskolor are in general more cost effective than public schools; how do they manage to do that?
- What is your opinion on recent policy developments, especially the OECD report and the report by Riksrevisionen? (http://www.riksrevisionen.se/PageFiles/16540/Anpassad_12_17_Godkänd.pdf)
- How are the relations between the members of FR and with other (kinds of) schools?

09.00 – 10.00 Gesprek met wethouder

is wethouder in Stockholm, verantwoordelijk voor onderwijs tussen 2006 en 2014, nu oppositielid in het College.

The main question for would be to share her extensive knowledge on the school choice policy design (especially around new starting friskolor) of the city of Stockholm: How the municipality of Stockholm has worked out the policy and why certain choices have been made, her experiences in all those years and lessons learned. The city of Amsterdam in NL especially asks for a change in the regulations around new entrants, so it is relevant to hear more about the situation in Sweden's capital.

+ specifieke vragen voor gemeente hieronder:

10.05 – ca 11.30 Gemeente Stockholm

Gesprek met de directeur onderwijs en beleidsmedewerkers van de gemeente.

- How do you determine if the request for a new friskolor can be approved?
- How do you determine whether the new school will draw as many students as it claims?
- To what extent can the municipality direct the supply side (schools)? To what extent can you influence what happens?
- How has the start of friskolor affected public schools (student enrollment, finances, housing)? We are considering incorporating some sort of protection of existing schools. As we understand it, Sweden has limited protection of existing schools. What have been the main reasons for this policy?
- Which are direct and indirect effects on other schools in the region (with high and low population density)?
- Will you make any changes to the current policy as a result of the 2014 audit report by Riksrevisionen?
- Which government provides schools with housing budget and how do schools get it? How do friskolor and public schools differ in this respect?
- Do you think the budget friskolor get for housing is effectively spent?
- Is there a compensation for transportation costs/public transport?
- How do the public and politicians feel about this policy?
- Sweden has (compared to NL) many small(er) schools. How can small(er) schools be able to finance all the necessary costs?

13.45 – 15.00 Brancheorganisatie friskolor: Idéburna skolors riksförbund

Gesprek met , bestuurder en enkele leden, waaronder , schoolleider van een 'algemeen bijzondere' friskola van een lerarencoöperatief.

- Shortly on Friskolornas Riksförbund (what kind of organisation, members)
- How do you think about the school choice policy as it is? How well does the legislation work for you as friskolor?
- Do you think there is a level playing field?
- How do friskolor know it will be worth it/profitable to start?
- How can you predict that a school will attract enough students? (premises?)
- Friskolor are in general more cost effective than public schools; how do they manage to do that?
- What is your opinion on recent policy developments, especially the OECD report and the report by Riksrevisionen? (http://www.riksrevisionen.se/PageFiles/16540/Anpassad_12_17_Godkänd.pdf)
- How are the relations between the members of FR and with other (kinds of) schools?

15.30 – 16.45 The Swedish Association of School Principals and Directors of Education

is vm directeur Onderwijs in Malmö (Zuid-Zweden), nu voorzitter van bovenstaande organisatie.

- What are your experiences with the effects of the school choice/friskol policy in different municipalities?
What do you hear from the members of the Skolledarsförbund about these issues?
- Do you know situations where a new friskola/location wasn't approved by Skolinspektionen, because the establishment would harm the existing public schools in that area? How did that go, what was the background?
- Did at least one public alternative stay in every area? (also in municipalities that are pro friskolor like Täby?)
- Are you involved in (governmental) considerations to make adjustments to the policy/regulations?
- Would you make changes in case the Skolledarsförbund could design the regulations? If so, which direction would be desirable?
- We can imagine that new friskolor fill in their application in such a way that it doesn't look too harmful for the existing public schools (for example by keeping their expected number of pupils low). Is that the case sometimes? And what happens (after the approval) in case a new friskol becomes much bigger than intended in the application?

DONDERDAG 4 JUNI

08.45 –10.30 Onderwijsinspectie

Presentatie door [REDACTED], directeur afdeling Toekenningen friskolor en twee medewerkers.

- How does the approval procedure look like? On the basis of what exactly do you determine whether a new school may start?
- How well can you assess beforehand what will happen in reality?
- How often do you follow a municipality's view on the (non) establishment of a new friskola?
- How do municipalities react on your decisions?
- Could you give some examples of applications that were rejected for reasons of protection/maintenance of existing public schools? How did that go, why/what was the background of this decision?
- How do you evaluate the Swedish approval policy and procedure? Are you satisfied with the regulations as they are now?
- How do you evaluate your role as Skolinspektionen in the assessment of friskolapplications?
- How can the approval procedure be improved?
- What is your view on the report by Riksrevisionen?

ca 11.00 Wrap-up met delegatie

Kernvragen zijn:

Reflectie op wat je hebt opgestoken de afgelopen dagen

Waar verwonder je je over

Met welke vragen kwam je hier die nog niet (geheel) zijn beantwoord?

12.00 - 13.00 Eindevaluatie/reflectie met Zweedse experts (incl. lunch, bij de Nederlandse Ambassade)

Ronde tafel sessie met [REDACTED] van het ministerie (voor vragen die na het bezoek aan het ministerie nog zijn gerezen) en [REDACTED], vm bestuursvoorzitter Kunskapsskolan en vm bestuurder van een scholengroep die failliet is gegaan; hij heeft ruime ervaring in het Zweedse systeem en kan vrij spreken.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 19 december 2016 14:59
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: The information you asked for
Bijlagen: Funding of the Swedish School System.pdf; the-central-government-budget-process.pdf; Costs.xlsx

Van: [REDACTED] [REDACTED].nl]
Verzonden: woensdag 3 juni 2015 17:59
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: The information you asked for

Zie hieronder en in bijlage info van [REDACTED] van het Zweedse ministerie:

----- Oorspronkelijke bericht -----

Onderwerp: The information you asked for
Datum: 2015-06-03 16:51

Afzender: [REDACTED]@regeringskansliet.se>
Ontvanger: [REDACTED].nl>

Hi [REDACTED],

I hope you have had a good day here in Stockholm!

Attached to this mail, or linked from this mail, you find the information I promised you to send (I hope I haven't forgotten something, it took me a while to put the statistics together);

1. Fact-sheet Funding of the Swedish school system: this is a little bit dated I'm afraid, since 2008 there have been some changes in the system for equalisation of municipalities' finances, in power since 2014, but I don't think it changes the broad picture.
2. The government of Sweden: there is a splendid web page on the Swedish Government web, where different aspects of the government of Sweden is covered, such as The Swedish model of government administration and Public agencies and how they are governed. You find it here: <http://www.government.se/how-sweden-is-governed/public-agencies-and-how-they-are-governed/>
3. The central government budget process: might be of interest?

4. Statistics: costs for compulsory school 1994, 1997, 2000 and 2004–2013 in total, municipality schools and independent schools broken down per type of expense (running costs) as well as stats on number/share of independent schools and pupils in independent schools plus (for fiscal year 2013) Municipalities expenses broken down by activities.

For tomorrow it looks like I will make it to 12 o'clock at Götgatan, but I will come alone as I can't make it.

See you tomorrow!

Senior Adviser

Division for Upper Secondary and Adult Education and Training

Ministry of Education and Research

SE-103 33 Stockholm

www.government.se

[REDACTED]

Van: [REDACTED] nl>
Verzonden: maandag 22 juni 2015 16:34
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: The information you asked for
Bijlagen: Funding of the Swedish School System.pdf; the-central-government-budget-process.pdf; Costs.xlsx

Zie onder:

[REDACTED]

Attached to this mail, or linked from this mail, you find the information I promised you to send (I hope I haven't forgotten something, it took me a while to put the statistics together);

1. Fact-sheet Funding of the Swedish school system: this is a little bit dated I'm afraid, since 2008 there have been some changes in the system for equalisation of municipalities' finances, in power since 2014, but I don't think it changes the broad picture.
2. The government of Sweden: there is a splendid web page on the Swedish Government web, where different aspects of the government of Sweden is covered, such as The Swedish model of government administration and Public agencies and how they are governed. You find it here: <http://www.government.se/how-sweden-is-governed/public-agencies-and-how-they-are-governed/>
3. The central government budget process: might be of interest?
4. Statistics: costs for compulsory school 1994, 1997, 2000 and 2004–2013 in total, municipality schools and independent schools broken down per type of expense (running costs) as well as stats on number/share of independent schools and pupils in independent schools plus (for fiscal year 2013) Municipalities expenses broken down by activities.

See you!

[REDACTED]

[REDACTED]

Senior Adviser

Division for Upper Secondary and Adult Education and Training

Ministry of Education and Research

SE-103 33 Stockholm

Funding of the Swedish school system

FACT SHEET

Ministry of Education and Research

U08.003 • March 2008

This factsheet describes how education provided in Sweden for preschool children, school children, young people and adults is funded.

1. The public school system

For children and young people education is provided by the public authorities in the form of preschool classes, compulsory and upper secondary school education, as well as equivalent forms of education – namely, schools for pupils with learning disabilities, special schools for pupils who are deaf or have hearing impairments, and Sami schools for children whose parents are Sami. For adults, education is provided in the form of municipal adult education (komvux), education for adults with learning disabilities (särvox), and Swedish for immigrants (sfi). All of these forms of education together make up the public school system. In addition, education is available to adults outside the public school system, such as supplementary education and advanced vocational education.

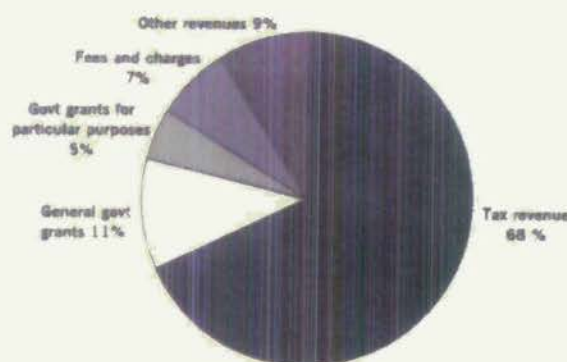
The municipalities are the authorities responsible for preschool classes, compulsory school, upper secondary school, special school, municipal adult education, education for adults with learning disabilities and Swedish for immigrants. For upper secondary school and adult education, the county council may also be the authority responsible. The state is the authority responsible for special school and Sami school. Alongside the forms of education that are provided by the state, there are also independent schools – schools that are run by individual natural or legal persons.

Under the Education Act all children and young people in Sweden, irrespective of gender, place of residence, social or financial situation, shall have equal access to education in the public school system. All children and young people shall be offered a place by their home municipality in the appropriate forms of education, even if pupils are only required by law to attend compulsory school or equivalent forms of education. The public education system for adults shall provide adults with the opportunity to complement previous education, here, primarily those with the lowest level of education shall be given the opportunity to attend. The Education Act also states that the education provided in each respective type of school shall be equal in value, wherever in the country it is provided.

2. Funding system

The costs of a pupil's place in school – for everything from teachers' salaries, premises, school transport, teaching materials, school meals, to pupil welfare services and administration – can vary between schools and municipalities. All education in the public school system is free of charge for pupils/participants and is funded entirely by the public authorities. Funding is provided through resources contributed by the municipalities themselves out of local tax revenues plus a general government grant to municipalities, which is linked to a special equalisation system intended to create equal financial conditions for all municipalities and county councils. In addition to this, there are special funds in the form of targeted grants for special initiatives on the part of the state.

Figure 1 Municipalities' revenues for activities in 2006 (approx. SEK 443 billion in total)

Source: Swedish Association of Local Authorities and Regions, Ekonomirapporten, November 2007.

General government grant

Municipal and central government tax revenue forms the basis of funding for the public school system. At the beginning of the 1990s, the rules for the distribution of public funding were revised so that, instead of there being different government grants for different activities and tasks, these were combined into one general government grant. Each municipality receives an amount that has been calculated specifically for that municipality, and

that it then distributes between its different activities – preschool classes, school, elderly care, social services, technical administration etc. – according to local needs and priorities.

Since 2005, a new system has been in place for the equalisation of municipalities' finances. This system has five different parts – income equalisation, cost equalisation, a structural grant, an implementation grant and an adjustment grant/charge. At the same time, the previous general government grant to municipalities and county councils was ended. Income equalisation and cost equalisation are the two most important of the five parts.

The aim of the equalisation system is to put all municipalities in the country on an equal financial footing to deliver equal levels of services to their residents, irrespective of the income of the municipality's residents and other structural factors.

Income equalisation means that the state essentially finances the equalisation of taxable incomes between municipalities. The income equalisation grant is calculated on the basis of the difference between a municipality's own taxable income and a tax equalisation base, which, for the municipalities, is equivalent to 115 per cent of the average tax capacity in the country. Municipalities whose taxable income exceeds this level pay a fee to the state. In 2008, 14 municipalities will pay this charge and 276 municipalities will receive a grant.

Cost equalisation takes into account structural cost differences which can be of two different types. One of these is that the need for municipal activities can vary. For instance, there is a greater need for childcare in municipalities where a relatively high proportion of the population is made up of children. The other is due to variation in the cost of producing a particular service.

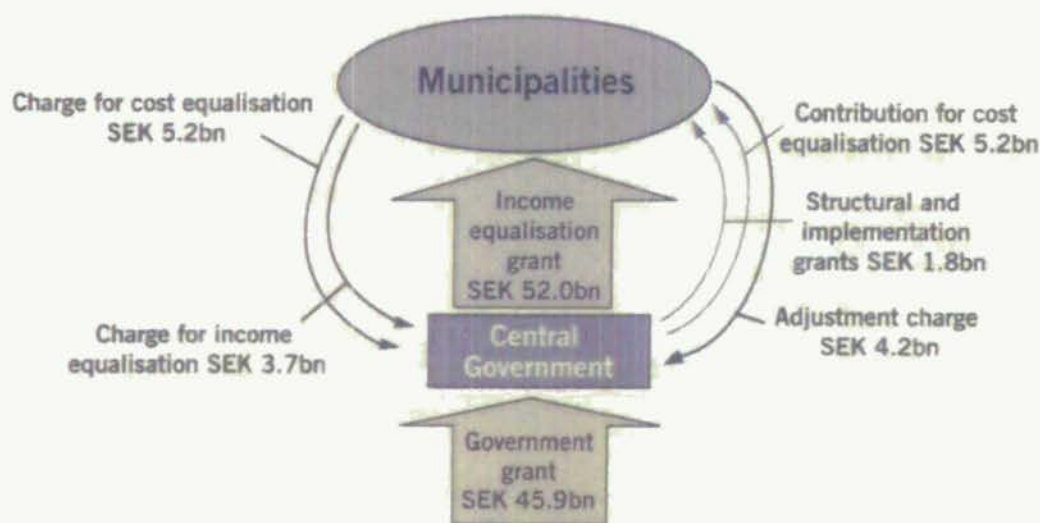
For example, schools cost more in rural municipalities as teaching there may require smaller classes and the pupils often need school transport. Another structural factor that cost equalisation takes into account is the proportion of children and young people with a foreign background who may, for instance, create a greater need for mother tongue development support and mother tongue teachers.

Municipalities with a disadvantageous cost structure receive a grant from the state and those that have a favourable structure pay a charge to the state. In 2008, 140 municipalities will receive higher grants due to their disadvantageous cost structure, and 150 municipalities will see a deduction in their general grant due to their favourable cost structure. Charges and grants are equal in monetary terms, so cost equalisation is financially neutral for central government.

Government grants for particular purposes

Apart from the general government grant, there are also government grants for particular purposes that are paid for a limited period and under their own regulatory frameworks. These grants are paid when the Government and the Riksdag wish to stimulate development in certain areas. One example of this is the government grant for the financing of continued training for teachers which the Government introduced in 2007 as part of the 'Boost for Teachers' initiative. Another example is the government grant for extra staff in schools and out-of-school centres during the period 2001–2006. It can happen that government grants for particular purposes are transferred to the general grant, but without any link to the rules involved in the previous initiative.

Figure 2 Local government financial equalisation 2008

Source: Statistics Sweden, *Kommunalekonomisk utjämning för kommuner, utfall utjämningsåret 2008*.

3. Funding for independent schools

Independent schools that provide education equivalent to that provided in preschool classes, compulsory school and upper secondary school, and that have been approved by the National Agency for Education, are entitled to grants from their pupils' home municipalities. The amount of the grant – which is determined on the basis of the school's undertaking and the pupil's needs – is to be paid according to the same criteria the municipality applies when distributing resources to the schools within its own organisation.

For independent schools at upper secondary level, the grant for a pupil on a particular study programme is to be equivalent to what that programme would cost the home municipality. If the home municipality does not offer the programme, the independent school is to be compensated with an amount that is determined by the National Agency for Education and that is equivalent to the average national cost of that programme.

4. Financial support for students

In order to enable and encourage participation in education, full-time upper secondary pupils are eligible for financial support up to and including the first half of the calendar year in which they turn 20. This financial support is made up of student grants, extra grants and boarding grants. The student grant, which currently amounts to SEK 1 050 per month, is given to all pupils without the need to submit an application. Pupils' and parents' financial situation is examined to determine whether there is a need for an extra grant. Pupils who attend an independent upper secondary school away from home may, under certain conditions, apply to the National Board of Student Aid for a boarding grant. For pupils who are studying at a municipal upper secondary school away from home and need accommodation support, the municipality generally provides support for accommodation, higher subsistence costs and travel to and from home.

Adult students studying at compulsory school or upper secondary school level are eligible for study support from the second half of the calendar year in which they turn 20. Study support is made up of a grant and a voluntary loan. People who receive study support and have children are eligible for a supplementary grant.

This supplementary grant is intended as extra support and the amount paid depends on how many children the student has. Students can also receive a supplementary loan if they have previously been in gainful employment.

Supplementary loans can also be granted to cover certain additional costs, such as tuition fees and dual residence.

5. Preschool activities and school-age childcare

The municipalities are responsible for offering children between the ages of one and five years preschool activities, and children up to the age of 12 years school-age childcare. Preschool activities and school-age childcare may also be provided by private organisations. The municipalities may charge reasonable fees for these services.

Funding

Since 2002, the municipalities have had the option of applying a maximum fee system for preschool activities and school-age childcare. This system places a ceiling on how much a parent must pay for a place. Municipalities that introduce maximum fee systems are eligible for a special government grant to cover the costs. All municipalities in Sweden have now introduced the maximum fee system.

It is the job of the National Agency for Education to determine, at latest on 31 December every year, how high the government grant for the coming year will be. The fee is calculated based on the household income, where the highest permissible fee for a child is given as a percentage of the household income, though this may not exceed a certain amount. For preschool activities, this means that for the first, second and third child in the household, the monthly fee is a maximum of three, two and one per cent respectively of the monthly household income. In the autumn of 2007 the income ceiling was SEK 42 000 per month.

In addition to this, all children are to be offered preschool education free of charge for at least 525 hours per year from the autumn term of the year in which they turn four (universal preschool). This is funded through the general government grant.

In its Budget Bill for 2008, the Government announced the introduction in the municipalities of a 'childcare voucher system', which parents will be able to use to buy a place at a preschool class run by the municipality or by an private organisation. According to the Government proposal, it will be possible to divide the childcare voucher between public preschool, for example, and other forms of childcare. In order for the childcare voucher system to be introduced, legislative amendments are required.

Table 1: Cost per child, pupil or student for 2006

	Preschool	Compulsory School	Upper Secondary School	Adult Education (for 2005/06)
Number of children/pupils/students for the year 2006/07 ¹	396 231	962 349	376 087	227 682
Total cost 2006, SEK million:	40 947	74 056	31 789	4 289
– proportion of GDP (market price) 2006, in per cent	1,41	2,85	1,23	0,17
– proportion of all municipal-authorities' total consumption 2006, in per cent	7,4	13,4	5,8	0,8
Cost per place/pupil 2006, in SEK				
– total average cost	105 000	75 500	86 200	29 400
– average cost in private/independent care/school	..	71 500	81 700	..
Cost for education per place/pupil 2006, in SEK				
– total average cost ²	80 200	37 700	38 100	15 600
– average cost in private/independent care/school	..	37 900	35 600	..

¹ For adult education, the number of students for the year 2005/06 is given.

² For preschool, staff costs per child are given.

Source: National Agency for Education's official statistics for 2006. Statistics Sweden's Education Costs 2002–2006 (UF 12 SM 0701) and Statistics Sweden's National Accounts – Quarterly GDP 2006:4.

REGERINGSKANSLIET

Ministry of Education and Research

SE 103 33 Stockholm • Switchboard: +46 8 405 10 00

Read more about the Swedish education system on the Government website: www.regeringen.se. Additional copies of this factsheet can be ordered from the Ministry of Education and Research, by fax: +46 8 723 11 92 or by email: info.order@education.ministry.se. This factsheet is also available at The Ministry of Education and Research website: www.regeringen.se/utbildning. Please address questions about the information in this factsheet to Maria Palm, tel. +46 8 405 18 39, or Mattias Sjöstrand, tel. +46 8 405 18 33.

Printed by Grafisk Service, March 2008. This factsheet was produced by the Ministry of Education and Research. Article no. U08.003

©

The central government *budget process*

January

February

March

April

May

June

July

August

September

October

November

December

The central government budget process – a year-round undertaking

Twice a year, the Swedish Minister for Finance presents a high-profile document to the Riksdag, with the media in full attendance. The intense interest is due to the fact that it is on these occasions that the Government's economic and budget policy proposals are laid before the Riksdag. In the spring the Spring Fiscal Policy Bill is presented and in the autumn comes the Government's Budget Bill.

The two Bills differ in content. The Spring Fiscal Policy Bill contains the Government's proposed guidelines for economic policy and budget policy over the next few years and in the longer term. In the Budget Bill these proposals are then turned into a central government budget for the year to come. This Bill presents detailed proposals on the distri-

bution of government expenditure to different purposes, as well as various tax proposals.

When the Minister for Finance presents the Spring Fiscal Policy Bill or the Budget Bill to the Riksdag, this represents the culmination of a process that carries on at the Ministry of Finance and other ministries throughout the year. Before reaching this point, forecasts have to be made of government revenue and expenditure, reforms calculated and negotiated, and a host of decisions taken.

This brochure gives you a chance to follow the work on the budget for a whole year and see what happens month by month in the central government budget process.

before the start of the budget year...

Work on the budget begins more than a year before the start of the fiscal year concerned, so that even before the end of 2008 work will begin on the budget for 2010.

The Ministry of Finance begins by examining the forecasts for economic developments in the coming years. These forecasts are very important in drawing up the budget.

Changes in the estimates for economic growth, price movements, unemployment, the level of interest rates and exchange rates may require measures to ensure that the economic and budget policy objectives set by the Government and the Riksdag can be achieved.

December

Forecast

Prediction, estimate, assessment of future developments.

The Government

The Ministry of Finance presents forecasts for the development of the economy to the Government. The Government then agrees on the course further work on the Spring Fiscal Policy Bill should take.

The Government

The Ministry of Finance continues by reviewing and updating the forecasts. The other ministries go through the forecasts for their own expenditure areas and appropriations.

The Government

continues with the preparatory budget work.

Government agencies

submit annual reports and budget documents to the Government.

January

February

Consequence estimates

Forecasts of how great expenditure will be if the measures already decided on are implemented.

Expenditure area

Budget expenditure is broken down into 27 expenditure areas.

Appropriation

An amount of money in the central government budget that the Riksdag determines may be used for a certain purpose.

Budget policy objectives dictate that:

1. public finances (i.e. central government, municipal, county council and pension system finances) shall show a surplus of 1 per cent of GDP (gross domestic product) over a business cycle
2. central government expenditure shall not exceed the set expenditure ceilings.

At the beginning of February, the ministries submit consequence estimates for the next three years to the Ministry of Finance.

During February and the beginning of March, the Ministry of Finance analyses these consequence assessments. In March the Ministry of Finance also works on the contents of the Spring Fiscal Policy Bill.

The Ministry of Finance examines whether the estimated revenue and expenditure will allow the budget policy targets for the next few years to be achieved. Should the estimates indicate that the targets might not be met, the Ministry of Finance will propose expenditure cuts and/or tax increases.

Government agencies submit their

annual reports for the preceding year no later than 22 February. An annual report contains both financial data and information about activities. It includes an account of how the agency has succeeded in meeting the objectives the Government has set for its operations.

About a week later (1 March), the agencies are required to present their budget documents for the next three years. In these documents, they estimate their expenditure over the next few years and make proposals for financing. This material forms part of the basis for the Government's decisions when calculating expenditure on the different appropriations.

The Government

holds deliberations and agrees on the main features of economic and budget policy.

March

At the end of March, work begins on determining the preliminary spending frameworks for the 27 expenditure areas (framework preparation).

Also at the end of March, the Swedish National Audit Office presents audit reports to the Government on the annual reports submitted by government agencies at the end of February. The Swedish National Audit Office is an agency under the Riksdag (the Swedish Parliament) that has the task of examining central government ac-

tivities, such as the operations of the agencies that are answerable to the Government. This is done through annual financial audits and performance audits.

The annual financial audit examines whether the reports submitted by government agencies are reliable, true and fair. Performance audit involves an examination of whether central government activities are being carried out efficiently and effectively.

Government deliberations

A meeting at which the ministers discuss different issues.

The Government

presents the Spring Fiscal Policy Bill and the Central Government Annual Report to the Riksdag.

The Riksdag

begins to process the Spring Fiscal Policy Bill.

The Riksdag

continues its work on the Spring Fiscal Policy Bill.

The Government

Work on the budget continues at the various ministries.

The Opposition

presents alternatives to the proposals made by the Government in the Spring Fiscal Policy Bill.

April

May

In mid-April, the Government presents the Spring Fiscal Policy Bill to the Riksdag. The Bill contains the Government's proposed guidelines for economic policy and budget policy over the next few years.

At the same time, the Government presents a separate bill on a proposed supplementary budget. This bill contains proposals for changes in appropriations for the current year.

In mid-April the Government also submits a written communication to the Riksdag containing an annual report for the central government sector and an account of the economic outcome in this sector, showing the actual levels of central government income and expenditure in the previous fiscal year.

The annual report, which also contains an income statement and balance sheet for central government, is then examined by the Swedish National Audit Office.

After the Spring Fiscal Policy Bill has been presented to the Riksdag, the Government continues with its work on the budget. The focus is now on the Budget Bill, in which the frameworks and guidelines that have been preliminarily determined in March will be translated into definite budgetary proposals.

After the Government has presented the Spring Fiscal Policy Bill it continues its work on the budget. Framework preparation continues in May. Also in May, work starts on drafting the Budget Bill to be presented in September.

Until mid-May, the ministries work on allocating funds to individual appropriations within the frameworks for the different expenditure areas that the Government agreed on at the deliberations in March. The ministries submit their proposals to the Ministry of Finance for scrutiny.

The Ministry of Finance also reassesses the economic outlook, which may require changes in some areas of the budget. Not later than 14 May, the Government submits special written communications to the Riksdag describing the results achieved in different areas of activity over the last few years. These communications relate the results to the operational objectives and resources used.

The Riksdag

takes a formal decision on the Spring Fiscal Policy Bill and the Central Government Annual Report.

The Government

holds deliberations.

The Government

pauses from its work on the Swedish budget.

June

July

The Riksdag adopts a formal decision on the Spring Fiscal Policy Bill at the beginning of June. In drawing up the final budget proposal in the summer for presentation in the Budget Bill, the Government is bound by the expenditure frameworks that it agreed on during the spring. In June government deliberations are held. The Minister for Finance reports on the financial situation and the scope for reforms is discussed. The Government agrees on the guidelines for work on the budget in August.

In June the Riksdag concludes its consideration of the Central Government Annual Report and the Swedish National Audit Office's audit report on it.

Work on the Swedish budget takes a break during the traditional holiday month of July. However, the Government Office is busy with the EU budget this month.

The EU Commission presents its proposal for the next year's EU budget in May, a proposal that the Council of Ministers (Budget Council) must take a position on in July. In June and July the Ministry of Finance prepares a Swedish position, in other words, Sweden's opinion regarding the expenditure levels in the different policy areas in the proposed EU budget.

The Government continues work on the budget.

The Government presents the Budget Bill to the Riksdag.

August

September

When work on the budget resumes, a period of intense activity begins. As the budget nears finalisation, the Ministry of Finance negotiates with the other ministries on the details of the bill.

On 20 September at the latest the Government presents its Budget Bill to the Riksdag. In election years the Budget Bill may be submitted slightly later.

The Budget Bill contains proposals on expenditure ceilings for the next fiscal year. In addition, it contains proposals on the next year's distribution of central government resources to the 27 different expenditure areas and the nearly 500 appropriations within these areas.

The Government also gives a breakdown of expenditure and activities in 48 different policy areas. The policy areas are subdivisions of the

Budget Bill

The Government's proposal for central government revenues and expenditures in the following fiscal year. The Bill is submitted to the Riksdag on 20 September each year, or a little later in an election year.

The Riksdag
considers the Budget Bill.

The Opposition
presents different alternatives to the Government's budget proposal.

October

expenditure areas which are used to allow a closer linkage between objectives, costs and results – the idea being to make it easier to see where the money goes.

The proposed budget is now complete and the Government is not allowed to introduce any further bills during the autumn that would raise or lower the level of expenditures or revenues.

In conjunction with the Budget Bill, the Government usually also presents a supplementary budget containing proposed changes in appropriations for the current year.

Up to and including the fifteenth day after the Government has submitted the Budget Bill, members of the Riksdag are entitled to present private member's motions in connection with the budget.

The opposition parties then submit alternatives to the Government's proposed budget. Generally, each opposition party will make an overall presentation of its alternative budget in a special economic policy motion.

The opposition's proposals are elaborated in greater detail in separate motions, with the parties usually presenting their proposals in one motion per expenditure area.

Expenditure ceiling

The expenditure ceiling is a maximum level for central government expenditure, i.e. a limit on the amount of money the government is allowed to spend in the course of a year. Expenditure ceilings are set for several years in advance. The ceiling includes a margin for unforeseen expenditure, which is known as the budgeting margin.

Motion

A proposal to the Riksdag from one or more of its members, for example in response to a Government Bill.

*In December the Ministry of Finance is
already at work on the next budget.
We have come full circle.*

The Riksdag

adopts frameworks for the expenditure areas.

The Government

The ministries prepare the formulation of appropriation directions.

The Riksdag

takes its decision on central government budget appropriations.

The Government

instructs the government agencies to implement the approved budget.

November

December

Consideration of the budget by the Riksdag

The Riksdag considers the Budget Bill in two stages. First the Committee on Finance considers the expenditure ceilings for the coming years. Next, an examination is made of how much money should be used for each of the 27 expenditure areas covered by the Bill. The Committee then examines the Government's proposed estimate of central government tax revenues and other income. While it is the Committee on Finance that prepares these issues, the other Riksdag committees have an opportunity to comment. The Committee on Finance formulates a comprehensive proposal that is discussed by the Riksdag in a debate in the Chamber on or about 20 November. The debate in the Chamber concludes with the Riksdag deciding on the expenditure ceiling, the allocation of expenditure to expenditure areas, and changes in taxes and charges, and approving the estimate of central government revenues.

After this, each committee makes a proposal on the allocation of the money between appropriations in the expenditure areas for which it is responsible. The Chamber takes a formal decision on the nearly 500 appropriations in mid-December.

The Riksdag takes the final decisions on the central government budget in mid-December. After this, it is the task of the Government to ensure that the decisions are put into effect. This occurs by means of appropriation directions issued by the Government to the agencies.

These directions specify the objectives the agencies should pursue in their activities, the size of the appropriations available for their use, and the information on results that they are required to submit to the Government.

Appropriation directions

Appropriation directions are Government decisions specifying the objectives and results that the Government requires of the agencies and the financial conditions for their operations, including the size of appropriations available for their use.

The central government budget process *a summary*

The Government		The Riksdag
Jan	The ministries go through the forecasts for their expenditure, revenue and appropriations.	Government agencies submit annual reports and budget documents to the Government.
Feb	Continues with the preparatory budget work.	
March	Conducts deliberations and agrees on the essential features of economic policy and the budget policy objectives.	The State Audit Office presents audit reports to the Government.
April	Presents the Spring Fiscal Policy Bill and the Central Government Annual Report to the Riksdag.	Begins to process the Spring Fiscal Policy Bill and the Central Government Annual Report.
May	Work on the budget continues at the various ministries.	Continues its work on the Spring Fiscal Policy Bill.
June	Deliberates on guidelines for work on the budget during the autumn.	Takes a formal decision on the Spring Fiscal Policy Bill and the Central Government Annual Report.
July	Pauses from the work on the Swedish budget. The Government officials work on the EU budget.	The Opposition parties present different alternatives to the Government's proposals in the Spring Fiscal Policy Bill.
Aug	Continues work on the budget.	
Sep	Presents the Budget Bill to the Riksdag.	The Opposition presents different alternatives to the Government's budget proposal.
Oct		
Nov	The ministries prepare appropriation directions.	Considers the Budget Bill.
Dec	The appropriation directions are approved.	Takes decisions on expenditure ceiling, expenditure area framework and central government revenues. Takes decision on central government budget appropriations.

Work on the central government budget is a year-round process. It begins with preparatory work and budget proposals from the Government and then proceeds via Riksdag decisions on the central government budget to practical application by government agencies. The whole process and the results it leads to impact on you as a citizen. Hard to follow? This brochure shows you how everything hangs together.

Additional copies of this brochure can be ordered from the Ministry of Finance, **phone: +46 8 405 10 00, e-mail: info@finance.ministry.se. More information is also available on the Swedish Government's website: www.sweden.gov.se**

Compulsory school

School organizers costs 1994, 1997, 2000 and 2004-2013: Independent schools (running costs)

Fristående skolor	Total cost	thereof					
		Teaching	Premises and fixtures	School meals	Teaching materials/equipment/school library	Student health	Other
2013							
Total, thousand SEK	10,445,987	5,507,127	2,130,808	776,895	585,241	214,093	1,232,022
Share (%)	100,0	52,7	20,4	7,4	5,6	2,0	11,8
Cost per pupil, SEK	87,000	45,900	17,700	6,500	4,900	1,780	10,300
2012							
Total, thousand SEK	9,896,711	5,169,783	2,042,348	742,416	560,255	195,290	1,186,620
Share (%)	100,0	52,2	20,6	7,5	5,7	2,0	12,0
Cost per pupil, SEK	86,900	45,400	17,900	6,500	4,900	1,710	10,400
2011							
Total, thousand SEK	8,986,442	4,685,947	1,901,807	666,974	490,212	167,637	1,054,864
Share (%)	100,0	52,3	21,2	7,4	5,5	1,9	11,8
Cost per pupil, SEK	84,000	43,900	17,800	6,200	4,600	1,570	9,900
2010							
Total, thousand SEK	7,826,128	4,127,402	1,645,937	573,380	420,434	150,016	907,979
Share (%)	100,0	52,7	21,0	7,3	5,4	1,9	11,6
Cost per pupil, SEK	82,000	43,200	17,200	6,000	4,400	1,570	9,500
2009							
Total, thousand SEK	7,069,887	3,778,548	1,462,863	521,922	367,810	131,080	807,863
Share (%)	100,0	53,4	20,7	7,4	5,2	1,9	11,4
Cost per pupil, SEK	77,300	41,300	16,000	5,700	4,000	1,430	8,800
2008							
Total, thousand SEK	6,651,864	3,521,522	1,360,486	494,148	359,019	120,814	794,189
Share (%)	100,0	52,9	20,5	7,4	5,4	1,8	11,9
Cost per pupil, SEK	77,000	40,800	15,800	5,700	4,200	1,400	9,200
2007							
Total, thousand SEK	6,008,876	3,184,143	1,209,798	439,198	335,224	100,968	740,526
Share (%)	100,0	53,0	20,1	7,3	5,6	1,7	12,3
Cost per pupil, SEK	73,600	39,000	14,900	5,400	4,100	1,240	9,100
2006							
Total, thousand SEK	5,445,854	2,888,750	1,104,193	389,821	305,489	89,836	667,766
Share (%)	100,0	53,0	20,3	7,2	5,6	1,6	12,3
Cost per pupil, SEK	71,500	37,900	14,500	5,100	4,000	1,180	8,800
2005*							
Total, thousand SEK	4,778,467	2,556,896	984,036	342,924	249,469	78,926	586,213
Share (%)	100,0	53,5	20,2	7,2	5,2	1,7	12,3
Cost per pupil, SEK	68,900	36,900	13,900	4,900	3,800	1,140	8,500
2004*							
Total, thousand SEK	4,408,568	2,350,171	890,553	317,850	236,470	71,814	541,910
Share (%)	100,0	53,3	20,2	7,2	5,4	1,6	12,3
Cost per pupil, SEK	67,500	36,000	13,800	4,900	3,800	1,100	8,300
2003*							
Total, thousand SEK	3,964,929	2,091,341	785,858	284,611	217,802	64,630	540,887
Share (%)	100,0	52,7	19,3	7,2	5,5	1,6	13,6
Cost per pupil, SEK	66,300	36,000	12,800	4,800	3,800	1,080	9,000
2000*							
Total, thousand SEK	1,980,715	1,066,949	373,128	144,213	127,440	26,290	252,894
Share (%)	100,0	53,4	18,8	7,3	6,4	1,3	12,8
Cost per pupil, SEK	56,400	30,100	10,800	4,100	3,600	750	7,200
1997							
Total, thousand SEK	1,135,006	615,818	244,190	91,555	66,079	17,669	99,665
Share (%)	100,0	54,3	21,5	8,1	5,8	1,6	8,8
Cost per pupil, SEK	47,700	25,900	10,300	3,900	2,800	740	4,180
1994**							
Total, thousand SEK	631,667	288,278	30,885	52,290	160,234		
Share (%)	100,0	45,6	20,7	8,3	25,4		
Cost per pupil, SEK	46,900	21,400	9,700	3,900			

Note:

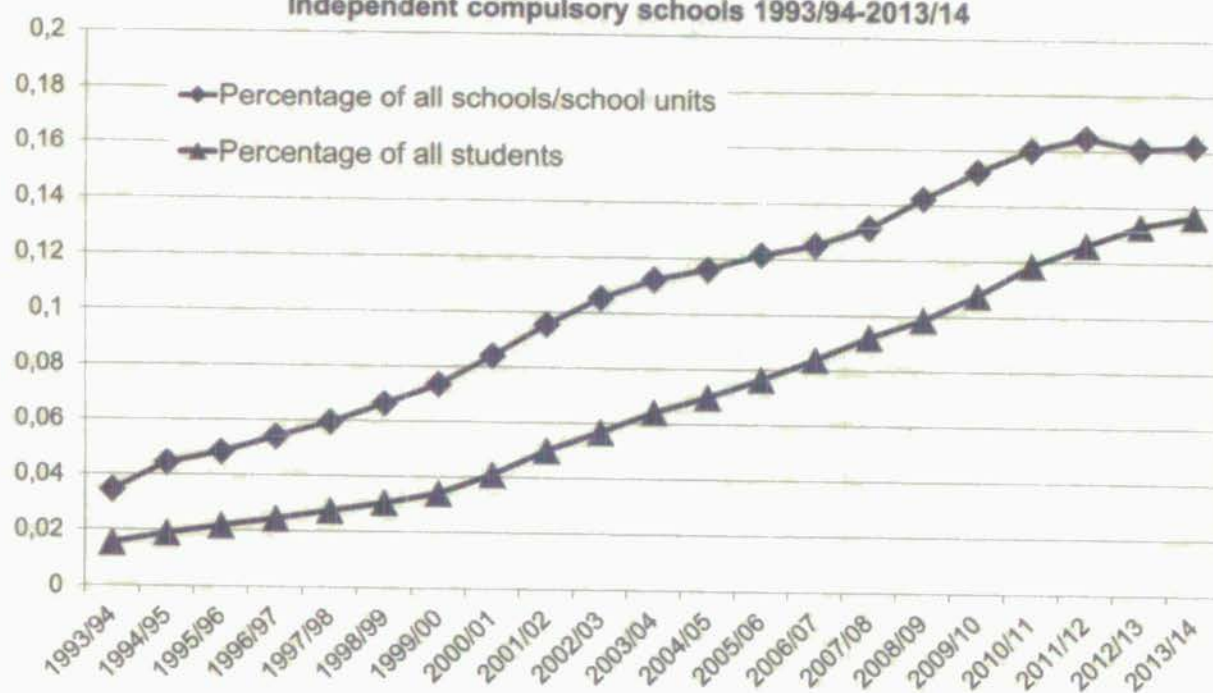
* Year 2000 and 2003-2005 international schools and National boarding schools excluded (very few)

** In 1994: separate reporting of costs for teaching materials / equipment / school libraries and student health is missing

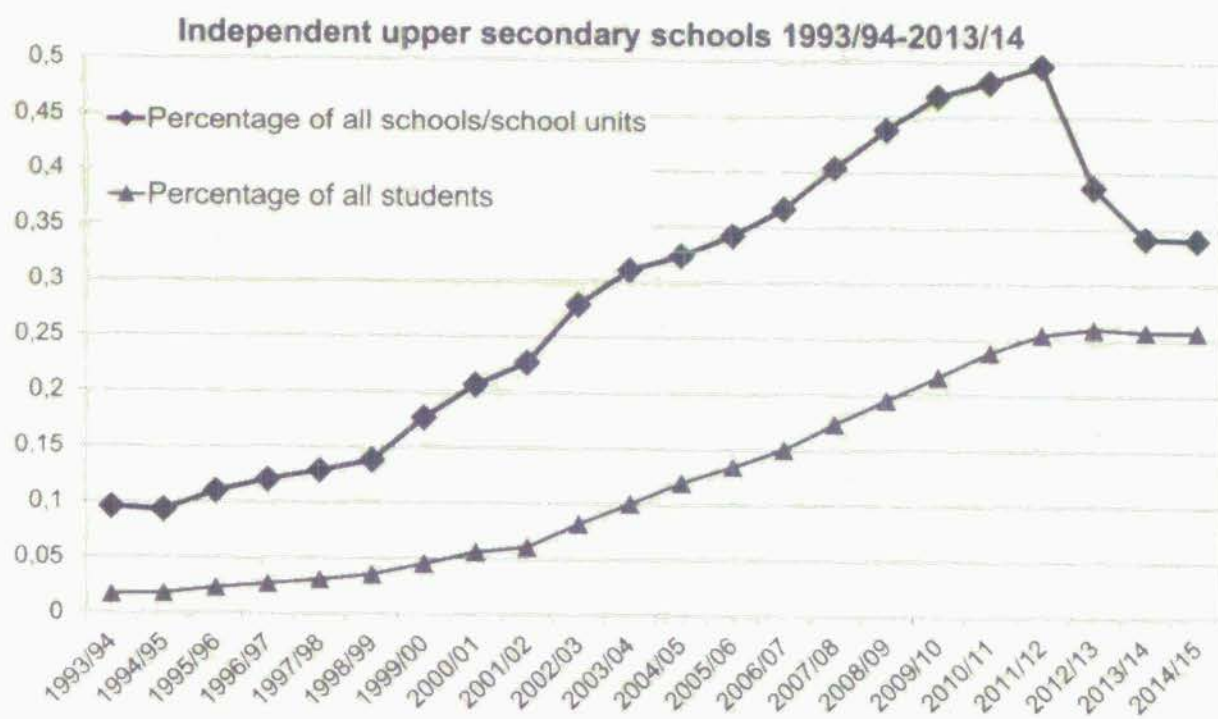
Compulsory school and upper secondary school:
Number of schools and pupils 1993/94-2014/15 in total and in independent schools

School year	Compulsory school			Upper secondary school		
	Total number of schools	Total number of pupils	of which in independent schools	Total number of schools	Total number of pupils	of which in independent schools
1993/94	4 828	166	893 932	599	57	310 261
1994/95	4 900	217	818 681	636	59	313 662
1995/96	4 934	236	936 869	640	70	312 375
1996/97	4 936	268	969 972	641	77	308 661
1997/98	4 981	296	984 171	636	82	312 836
1998/99	4 992	331	1 010 227	624	88	308 143
1999/00	5 048	371	1 034 881	595	105	305 579
2000/01	5 090	428	1 051 929	654	135	305 270
2001/02	5 075	485	1 059 122	654	148	311 121
2002/03	5 109	538	1 057 225	717	200	321 643
2003/04	5 041	565	1 046 441	766	235	333 928
2004/05	4 963	576	1 023 724	763	247	347 713
2005/06	4 908	596	995 457	795	272	359 415
2006/07	4 872	610	962 349	816	300	376 087
2007/08	4 826	635	935 869	889	359	390 056
2008/09	4 755	677	906 189	945	414	398 336
2009/10	4 660	709	891 727	976	459	394 771
2010/11	4 626	741	886 487	1 015	489	385 712
2011/12	4 616	781	888 658	1 005	499	389 063
2012/13	4 609	790	889 185	1 253	485	351 641
2013/14	4 887	792	920 907	1 346	460	330 196

Independent compulsory schools 1993/94-2013/14

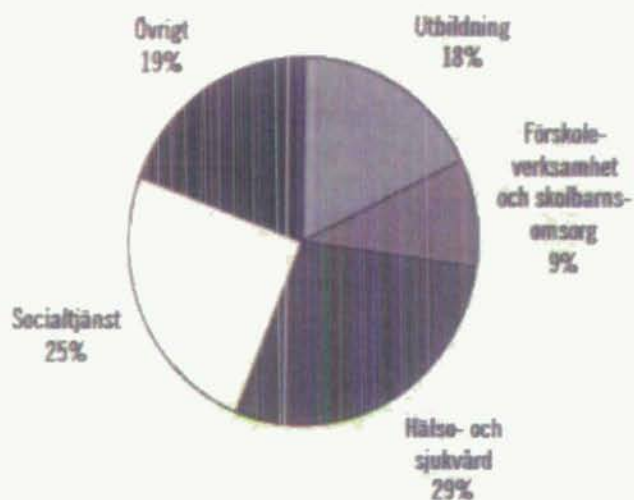

Note: a change in definition from "schools" to "school units" 2012/13 which led to a greater number of municipal "school units" compared to "schools".

Note: a change in definition from "schools" to "school units" 2012/13 which led to a greater number of municipal "school units" compared

Diagram 2.2 Kommuners och landstings kostnader fördelade efter verksamhet

Källa: Statistiska centralbyrån, räkenskapsammandrag för kommuner och landsting.

Municipalities expenses broken down by activities

Year 2013

Source: The budget bill for 2015 (prop. 2014/15:1)

Expenditure Area 25 General grants to municipalities

Utbildning = education (preschool class, compulsory and upper secondary schools for children and youths, adult

Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg = preschool and leisure time centres

Hälsa- och sjukvård = Health care

Socialtjänst = Social services

Övrigt = Others

Compulsory school

School organizers costs 1994, 1997, 2000 and 2004-2013: all schools regardless of type of owner (running costs)

All school organizers	Total cost	thereof					
		Teaching	Premises and fixtures	School meals	Teaching materials/equipment/school library	Student health	Other
2013							
Total, thousand SEK	83.503.324	43.645.679	16.247.271	5.343.621	3.599.899	2.258.753	12.408.131
Share (%)	100,0	52,3	19,5	6,4	4,3	2,7	14,9
Cost per pupil, SEK	91.900	48.000	17.900	5.900	4.000	2.490	13.700
2012							
Total, thousand SEK	80.367.778	41.693.061	16.009.699	5.147.820	3.378.099	2.154.534	11.987.982
Share (%)	100,0	51,9	19,9	6,4	4,2	2,7	14,9
Cost per pupil, SEK	90.000	48.700	17.900	5.800	3.800	2.410	13.400
2011							
Total, thousand SEK	77.540.223	40.181.470	15.660.208	4.962.899	3.149.361	2.029.389	11.560.408
Share (%)	100,0	51,8	20,2	6,4	4,1	2,6	14,9
Cost per pupil, SEK	87.500	46.400	17.700	5.600	3.600	2.290	13.000
2010							
Total, thousand SEK	75.815.355	38.695.733	15.436.205	4.786.930	3.101.457	1.992.961	11.804.745
Share (%)	100,0	51,0	20,4	6,3	4,1	2,6	15,6
Cost per pupil, SEK	85.500	43.600	17.400	5.400	3.500	2.250	13.300
2009							
Total, thousand SEK	74.712.837	38.409.798	14.972.859	4.688.446	2.869.634	1.893.672	11.880.514
Share (%)	100,0	51,4	20,0	6,3	3,8	2,5	15,9
Cost per pupil, SEK	83.000	42.700	16.600	5.200	3.200	2.100	13.200
2008							
Total, thousand SEK	75.230.076	38.968.039	14.898.021	4.821.816	2.888.540	1.851.796	12.002.078
Share (%)	100,0	51,8	19,8	6,1	3,8	2,5	16,0
Cost per pupil, SEK	80.900	41.900	16.000	5.000	3.100	1.990	12.900
2007							
Total, thousand SEK	72.862.728	36.001.666	14.299.862	4.442.286	2.817.148	1.770.272	11.533.706
Share (%)	100,0	52,2	19,8	6,1	3,9	2,4	15,8
Cost per pupil, SEK	76.700	40.000	15.000	4.700	3.000	1.860	12.100
2006							
Total, thousand SEK	71.804.362	36.985.666	14.082.820	4.317.427	2.832.606	1.694.968	11.713.353
Share (%)	100,0	51,8	19,7	6,0	4,0	2,4	16,4
Cost per pupil, SEK	73.100	37.700	14.400	4.400	2.900	1.730	12.000
2005							
Total, thousand SEK	71.373.939	36.952.739	13.976.158	4.236.706	2.851.299	1.593.374	11.763.662
Share (%)	100,0	51,8	19,8	5,9	4,0	2,2	16,5
Cost per pupil, SEK	70.700	36.600	13.800	4.200	2.800	1.580	11.700
2004							
Total, thousand SEK	69.817.557	35.949.222	13.634.915	4.204.178	2.784.925	1.539.867	11.504.451
Share (%)	100,0	51,5	19,8	6,0	4,0	2,2	16,5
Cost per pupil, SEK	67.300	34.700	13.300	4.100	2.700	1.480	11.100
2003							
Total, thousand SEK	68.328.027	35.103.100	13.306.874	4.047.060	2.725.939	1.452.470	11.692.479
Share (%)	100,0	51,4	19,5	5,9	4,0	2,1	17,1
Cost per pupil, SEK	64.800	33.300	12.800	3.800	2.600	1.380	11.100
2000							
Total, thousand SEK	57.666.003	29.151.008	11.863.436	3.580.771	2.453.046	1.152.268	9.885.473
Share (%)	100,0	50,4	20,2	6,2	4,2	2,0	17,1
Cost per pupil, SEK	55.400	27.900	11.200	3.400	2.300	1.100	9.500
1997							
Total, thousand SEK	49.423.781	25.286.302	11.839.938	3.086.782	2.324.715	903.916	5.982.108
Share (%)	100,0	51,2	24,0	6,2	4,7	1,8	12,1
Cost per pupil, SEK	50.800	26.000	12.200	3.200	2.400	930	6.110
1994*							
Total, thousand SEK	42.830.844	21.210.216	11.231.171	2.663.677	7.725.780		
Share (%)	100,0	49,5	26,2	6,2	18,0		
Cost per pupil, SEK	47.400	23.500	12.400	2.900			

Note:

* In 1994: separate reporting of costs for teaching materials / equipment / school libraries and student health is missing

Compulsory school

School organizers costs 1994, 1997, 2000 and 2004-2013: Municipal schools (running costs)

Kommun	Total cost	thereof					
		Teaching	Premises and fixtures	School meals	Teaching materials/equipment/school library	Student health	Other
2013							
Total, thousand SEK	72.998.797	38.122.995	14.105.713	4.563.998	3.013.998	2.044.546	11.147.550
Share (%)	100,0	52,2	19,3	6,3	4,1	2,8	15,3
Cost per pupil, SEK	92.600	48.400	17.900	5.800	3.800	2.590	14.100
2012							
Total, thousand SEK	70.430.887	36.511.214	13.955.829	4.402.171	2.815.743	1.959.130	10.786.801
Share (%)	100,0	51,8	19,8	6,3	4,0	2,8	15,3
Cost per pupil, SEK	90.400	48.900	17.900	5.600	3.800	2.510	13.800
2011							
Total, thousand SEK	68.535.866	35.484.336	13.748.210	4.293.766	2.857.505	1.861.614	10.490.236
Share (%)	100,0	51,8	20,1	6,3	3,9	2,7	15,3
Cost per pupil, SEK	88.000	45.800	17.700	5.500	3.400	2.390	13.500
2010							
Total, thousand SEK	67.956.120	34.558.193	13.781.997	4.210.455	2.679.616	1.842.853	10.883.007
Share (%)	100,0	50,9	20,3	6,2	3,9	2,7	16,0
Cost per pupil, SEK	85.900	43.700	17.400	5.300	3.400	2.330	13.800
2009							
Total, thousand SEK	67.809.492	34.821.066	13.500.813	4.164.077	2.500.188	1.782.476	11.060.871
Share (%)	100,0	51,2	20,0	6,2	3,7	2,6	16,4
Cost per pupil, SEK	83.700	42.800	16.700	5.200	3.100	2.180	13.700
2008							
Total, thousand SEK	66.545.361	35.436.455	13.528.711	4.125.261	2.527.959	1.730.740	11.196.236
Share (%)	100,0	51,7	19,7	6,0	3,7	2,5	16,3
Cost per pupil, SEK	81.300	42.100	16.100	4.900	3.000	2.050	13.300
2007							
Total, thousand SEK	66.816.454	34.807.476	13.061.248	4.000.863	2.480.389	1.869.130	10.779.349
Share (%)	100,0	52,1	19,8	6,0	3,7	2,5	16,1
Cost per pupil, SEK	77.000	40.100	15.100	4.800	2.900	1.920	12.400
2006							
Total, thousand SEK	66.128.844	34.066.674	12.970.299	3.925.377	2.525.881	1.805.098	11.036.515
Share (%)	100,0	51,5	19,6	5,9	3,8	2,4	16,7
Cost per pupil, SEK	73.200	37.700	14.400	4.300	2.800	1.780	12.200
2005							
Total, thousand SEK	66.404.558	34.309.798	12.976.050	3.879.914	2.588.024	1.511.410	11.139.364
Share (%)	100,0	51,7	19,5	5,8	3,9	2,3	16,8
Cost per pupil, SEK	70.800	36.600	13.800	4.100	2.800	1.610	11.900
2004							
Total, thousand SEK	65.220.574	33.510.314	12.908.325	3.874.927	2.534.369	1.484.503	10.928.436
Share (%)	100,0	51,4	19,8	5,9	3,9	2,2	16,8
Cost per pupil, SEK	67.300	34.600	13.300	4.000	2.600	1.510	11.300
2003							
Total, thousand SEK	64.210.987	32.933.983	12.513.081	3.752.321	2.497.898	1.385.700	11.127.901
Share (%)	100,0	51,3	19,5	5,8	3,9	2,2	17,3
Cost per pupil, SEK	64.700	33.200	12.600	3.800	2.500	1.400	11.200
2000							
Total, thousand SEK	55.763.248	28.034.295	11.298.169	3.408.407	2.319.518	1.124.748	9.605.111
Share (%)	100,0	50,3	20,2	6,1	4,2	2,0	17,2
Cost per pupil, SEK	55.300	27.800	11.200	3.400	2.300	1.120	9.500
1997							
Total, thousand SEK	48.261.233	24.661.551	11.590.751	2.992.650	2.256.785	886.109	5.873.387
Share (%)	100,0	51,1	24,0	6,2	4,7	1,8	12,2
Cost per pupil, SEK	50.900	26.000	12.200	3.200	2.400	930	6.220
1994*							
Total, thousand SEK	42.181.156	20.915.349	11.096.447	2.611.387	7.557.973		
Share (%)	100,0	49,6	26,3	6,2	17,9		
Cost per pupil, SEK	47.400	23.500	12.500	2.900			

Note:

* In 1994: separate reporting of costs for teaching materials / equipment / school libraries and student health is missing

Compulsory school

School organizers costs 1994, 1997, 2000 and 2004-2013: all schools regardless of type of owner (running costs)

All school organizers	Total cost	thereof					
		Teaching	Premises and fixtures	School meals	Teaching materials/equipment/school library	Student health	Other
2013							
Total, thousand SEK	83.503.324	43.645.679	16.247.271	5.343.621	3.599.869	2.258.753	12.408.131
Share (%)	100,0	52,3	19,5	6,4	4,3	2,7	14,9
Cost per pupil, SEK	91.900	48.000	17.900	5.900	4.000	2.490	13.700
2012							
Total, thousand SEK	80.387.778	41.893.061	16.009.859	5.147.820	3.378.099	2.154.534	11.987.982
Share (%)	100,0	51,9	19,9	6,4	4,2	2,7	14,9
Cost per pupil, SEK	90.000	46.700	17.900	5.800	3.800	2.410	13.400
2011							
Total, thousand SEK	77.540.223	40.181.470	15.660.208	4.962.899	3.149.361	2.029.389	11.580.408
Share (%)	100,0	51,8	20,2	6,4	4,1	2,6	14,9
Cost per pupil, SEK	87.500	45.400	17.700	5.600	3.800	2.290	13.000
2010							
Total, thousand SEK	75.815.355	38.895.733	15.436.205	4.786.930	3.101.457	1.992.961	11.804.745
Share (%)	100,0	51,0	20,4	6,3	4,1	2,6	15,8
Cost per pupil, SEK	85.500	43.600	17.400	5.400	3.500	2.250	13.300
2009							
Total, thousand SEK	74.712.837	38.409.798	14.972.859	4.688.448	2.869.634	1.893.672	11.880.514
Share (%)	100,0	51,4	20,0	6,3	3,8	2,5	15,9
Cost per pupil, SEK	83.000	42.700	16.600	5.200	3.200	2.100	13.200
2008							
Total, thousand SEK	75.230.076	38.968.039	14.898.021	4.821.816	2.886.540	1.851.796	12.002.078
Share (%)	100,0	51,8	19,8	6,1	3,8	2,5	16,0
Cost per pupil, SEK	80.900	41.900	16.000	5.000	3.100	1.990	12.900
2007							
Total, thousand SEK	72.862.728	38.001.866	14.299.862	4.442.286	2.817.148	1.770.272	11.533.705
Share (%)	100,0	52,2	19,6	6,1	3,9	2,4	15,8
Cost per pupil, SEK	76.700	40.000	15.000	4.700	3.000	1.860	12.100
2006							
Total, thousand SEK	71.604.392	36.965.656	14.082.820	4.317.427	2.832.608	1.694.998	11.713.353
Share (%)	100,0	51,6	19,7	6,0	4,0	2,4	16,4
Cost per pupil, SEK	73.100	37.700	14.400	4.400	2.900	1.730	12.000
2005							
Total, thousand SEK	71.373.939	36.952.739	13.976.168	4.236.708	2.651.299	1.593.374	11.763.662
Share (%)	100,0	51,8	19,6	5,9	4,0	2,2	16,5
Cost per pupil, SEK	70.700	36.800	13.800	4.200	2.800	1.580	11.700
2004							
Total, thousand SEK	69.817.557	35.949.222	13.834.915	4.204.178	2.784.925	1.539.867	11.504.451
Share (%)	100,0	51,5	19,8	6,0	4,0	2,2	16,5
Cost per pupil, SEK	67.300	34.700	13.300	4.100	2.700	1.480	11.100
2003							
Total, thousand SEK	68.328.027	35.103.100	13.306.874	4.047.080	2.725.939	1.462.470	11.692.479
Share (%)	100,0	51,4	19,5	5,9	4,0	2,1	17,1
Cost per pupil, SEK	64.800	33.300	12.600	3.800	2.600	1.380	11.100
2000							
Total, thousand SEK	57.866.003	29.151.008	11.863.436	3.560.771	2.463.046	1.162.268	9.885.473
Share (%)	100,0	50,4	20,2	6,2	4,2	2,0	17,1
Cost per pupil, SEK	55.400	27.900	11.200	3.400	2.300	1.100	9.500
1997							
Total, thousand SEK	49.423.761	25.286.302	11.539.938	3.086.782	2.324.715	903.916	5.982.108
Share (%)	100,0	51,2	24,0	6,2	4,7	1,8	12,1
Cost per pupil, SEK	50.800	26.000	12.200	3.200	2.400	930	6.110
1994*							
Total, thousand SEK	42.830.844	21.210.216	11.231.171	2.863.677	7.725.780		
Share (%)	100,0	49,5	26,2	6,2	18,0		
Cost per pupil, SEK	47.400	23.500	12.400	2.900			

Note:

* In 1994: separate reporting of costs for teaching materials / equipment / school libraries and student health is missing

[REDACTED]
Van: [REDACTED] <[REDACTED]@stockholm.se>
Verzonden: vrijdag 19 juni 2015 14:10
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: FW: Arende dnr 1.6.1-788/2015
Bijlagen: Kvalitetsindikator förskola 2013.pdf; Kommentarmaterial till kvalitetsindikatorn.pdf; 823.pdf

Hoi [REDACTED],

Bedankt voor je mails en de svz. Goed te horen dat de brief bijna uit kan! Ik ben benieuwd naar de uiteindelijke versie, dus ontvang die inderdaad graag.

Ik ben een aantal dagen weg nu, vandaar een integrale reactie op je berichten. [REDACTED] van de gemeente Stockholm stuurde de documenten voor nieuw startende pre schools, maar ook een Besluit van de Zweedse onderwijsinspectie (ondertekend door [REDACTED] die wij ook ontmoetten). Hij schrijft dat in zijn mail, heeft [REDACTED] misschien al gelezen. Is denk ik ook heel informatief, met name de redenering die ten grondslag ligt aan de afwijzing. Ik wil nog even in mijn aantekeningen kijken naar andere documenten/rapporten die mensen hebben genoemd als relevant.

Leuk dat je aan me denkt voor de vertaling. Ik heb dat eerder ook voor de OESO gedaan (ook betreffende het Zweedse onderwijsbeleid) dus het is me niet helemaal vreemd. Toch wil ik het nog even overwegen en ik kom er graag na het weekend op terug. Belangrijke factor is wanneer je de vertalingen uiterlijk nodig zou hebben. Kun je me dat laten weten?

Het lijkt mij in ieder geval erg prettig om nog eens samen te werken, zowel inhoudelijk als vanwege het leuke contact dat ik met je heb ervaren. Tack! :)

Alvast een goed weekend,
groet, [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] schreef op 2015-06-26 10:32:

Hoi [REDACTED],

Naar nu blijkt kan IB dan wel BZ dit niet voor ons vertalen. We zullen dus een vertaalbureau moeten inschakelen. Maar eerst check ik even bij jou of dit misschien iets is wat jij zou kunnen en willen doen? Zo ja, dan ontvang ik graag je offerte. Ik begrijp dat vertalen niet jouw core business is, dus voel je vooral vrij om nee te zeggen!

Groet,
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 23 juni 2015 10:33
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Arende dnr 1.6.1-788/2015

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@stockholm.se>

Verzonden: donderdag 4 juni 2015 14:33
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: VB: Ärende dnr 1.6.1-788/2015

Hej!

Jag skriver på svenska så får du träna på språket:

Här är utöver det jag lovade att skicka ett beslut från Statens Skolinspektion med avslag på en ansökan om att starta en fristående skola i Stockholm. Det gäller en skola för elever i behov av särskilt stöd. Det är undertecknat av Andreas Spång, som ni väl har träffat nu?

När det gäller kriterierna för bedömning av ansökningar om att starta fristående förskolor i Stockholm, utgår de från ett material som kallas Kvalitetsindikator för förskola och som används för utvärdering av de kommunala förskolorna i Stockholm. Indikatorn används också som grund för tillsynen (inspektionen) och som sagt för bedömning av ansökningar om att starta förskolor.

De olika kriterierna bedöms på en sexgradig skala. (Du hittar beskrivningar av de sex nivåerna i Kommentarmaterial till kvalitetsindikatorn.) Vid bedömning av en ansökan används tillämpliga delar av indikatorn. På inget område får bedömningen av den blivande förskolans förutsättningar att genomföra uppdraget understiga 3. Dessutom måste det finnas åtminstone några områden där förutsättningarna bedöms vara högre än 3.

Hälsningar

[REDACTED]
Elinetsoner

Uppföljningsenheten, Avdelningen för utveckling och samordning,
Utbildningsförvaltningen Hantverkargatan 3 A, Box 22049, 104 22 Stockholm

[REDACTED] se
www.stockholm.se

KVALITETSINDIKATOR FÖR FÖRSKOLANS VERKSAMHET 2013

**Självvärdering av hur förskolan utifrån läroplanen skapar
förutsättningar för barnens utveckling och lärande.**

BAKGRUND

Resultaten av förskolans verksamhet behöver tydliggöras och synliggöras. Därför har Stockholms stad inför 2009 bestämt att alla arbetslag vid kommunala förskolor ska använda detta material för att bedöma hur väl kvaliteten i förskolans processer motsvarar läroplanens krav och intentioner. Materialet har reviderats inför 2013. Det kan även med fördel användas av fristående förskolor.

Ett annat viktigt syfte med materialet är att bidra till diskussioner och reflektioner om den egna verksamheten. Arbetet med självvärderingen ger även underlag till förskolans utvärdering och till att identifiera utvecklingsområden i verksamheten. Tillsammans med andra underlag kan självvärderingen bidra till en analys av förskolans resultat och därmed bli en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

SJÄLVVÄRDERINGSUNDERLAGET

Indikatorns olika områden ska besvaras utifrån en skala med kriterier för sex nivåer från 1 – 6. Kriterierna bygger på en progression där kvaliteten bedöms öka på så sätt att om man exempelvis bedömer sig ligga på nivå 3, så innebär detta att man både uppfyller och utvecklar de kriterier som nivå 1 och 2 uttrycker. Arbetslaget bör förtydliga vilka underlag och belägg som leder fram till den bedömning som görs.

Nivå 3 innebär att läroplanen uppfylls i tillräcklig omfattning och nivå 5 innebär att läroplanens intentioner uppfylls helt och hållet.

ÅTGÄRDER OCH UTVECKLING

På alla områden bör den bedömning under nivå 5 åtföljas av en beskrivning av vad som bör göras för att verksamheten ska utvecklas eller varför detta område inte är prioriterat just nu.

En bedömning på nivå 1-2 ska åtföljas av förskolechefens beskrivning av åtgärder för att höja verksamhetens kvalitet till en acceptabel nivå utifrån läroplanen.

1. Pedagogisk miljö och material

1. Det finns visst material för olika typer av lek och lärande. Dessa består i till största delen av färdiga leksaker i en i huvudsak "hemlik" miljö med betoning på omsorg. Det är till viss del tydliggjort vilket material som bör erbjudas och arbetslaget inventerar om materialet finns på plats.
2. Det finns även visst material för skapande verksamhet samt för bygg- och konstruktionslek som delvis är tillgängligt för barnen. Urvalet av material görs till stor del utifrån ett vuxenperspektiv och det framgår tydligt vilka möjligheter som erbjuds. Det finns viss dokumentation i form av bilder som kan utgöra underlag för bedömning av om miljö och material upplevs fungera tillfredställande.
3. Materialet är rikligt och varierat med utgångspunkt i läroplanens målområden och verksamhetens mål samt tillgängligt för barnen. Det berikar barnens lek och används till viss del även i ett temainriktat arbetssätt. Barnen är delaktiga i miljöns utformning och materialen påverkas av barnens behov och intressen vilket ökar deras inflytande. Det finns tillgång till IKT¹ på förskolan. Medvetenhet finns om att genusperspektiv, likabehandling och kulturella variationer bör påverka miljö och material. Föräldrarna är informerade om hur miljön är utformad. Det finns viss dokumentation som synliggör de möjligheter som finns och som i kvalitetsarbetet kan användas för att utveckla miljö och material utifrån de mål verksamheten har.
4. Den pedagogiska miljön och materialet ger förutsättningar för kreativitet och möten. Den används aktivt för att nå verksamhetens mål och även i ett temainriktat arbetssätt. IKT är tillgängligt för barnen och används delvis i olika aktiviteter. Miljö och material är genomtänkt ur ett genusperspektiv och ett likabehandlingsperspektiv samt synliggör kulturella variationer med ett interkulturellt förhållningssätt. Föräldrarna är informerade om syftet med miljöns utformning. Dokumentation av hur miljö och material används är underlag för diskussioner och blir till viss del en pedagogisk dokumentation. Den bidrar även till utvärderingen av i vilken mån miljö och material bidrar till måluppfyllelsen. Barn och föräldrar är till viss del delaktiga i den processen.
5. Miljö och material bidrar till att utmana barnens lärande och medverkar till att föra utforskandet inom olika områden samt det temainriktade arbetet framåt. Pedagogisk dokumentation ger underlag för reflektioner om hur miljö och material påverkar barns läroprocesser. Detta sker utifrån medvetna teoretiska ställningstaganden i ett systematiskt kvalitetsarbete. Detta medverkar till att miljö och material utvecklas så att det ytterligare

¹ Informations och kommunikations-teknologi, den del av IT som bygger på kommunikation mellan människor.

bidrar till barnens lärande. Både barn och föräldrar är delaktiga i den processen.

6. Arbetslaget använder även forskning och vetenskapliga teorier som underlag för att utveckla sin kritiska reflektion över den egna praktiken och kring miljö och material. Analysen visar hur resultaten av arbetssätten bidrar till barnens utveckling och lärande. Den pedagogiska dokumentationen är underlag för dessa reflektioner där även utomstående samverkanspartners är delaktiga. Den kunskap som skapas bidrar genom det systematiskt kvalitetsarbetet till att utveckla verksamheten som helhet.
- Arbetslagets belägg för sin bedömning och tankar om hur arbetet kan utvecklas så att bedömningen kan höjas:
- Om bedömning är på nivå 1 eller 2, förskolechefens handlingsplan för att arbetet ska komma upp till den nivå som läroplanen kräver:

2. Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

1. Vissa aktiviteter genomförs med skapande verksamhet och med olika uttrycksformer. Det är till viss del tydliggjort vilka aktiviteter och vilket material som bör erbjudas och arbetslaget inventerar om materialet finns på plats och om aktiviteterna är genomförda.
2. Barnen introduceras till olika skapande aktiviteter, material och uttrycksformer. Barnen har vissa möjligheter att själva utveckla sina förmågor. Det finns viss dokumentation i form av bilder som kan utgöra underlag för uppföljning om aktiviteter och material fungerar tillfredställande.
3. Skapande verksamhet och olika uttrycksformer är varierade, återkommande och inkluderar bygg- och konstruktionslek. Detta berikar barnens lek och används till viss del i ett temainriktat arbetssätt. Barnen har möjlighet att själva utveckla sina förmågor med detta vilket ökar deras inflytande. Det finns även tillgång till IKT på förskolan. Föräldrarna är informerade om vilka aktiviteter som förekommer. Medvetenhet finns om att genusperspektiv, likabehandling och kulturella variationer bör påverka detta. Det finns viss dokumentation som kan användas för att utveckla skapande verksamhet och andra uttrycksformer utifrån de mål verksamheten har.
4. Skapande verksamhet och olika uttrycksformer fördjupas, bidrar till barnens kreativitet och används aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt. IKT är tillgängligt för barnen och används delvis i olika aktiviteter. Arbetet sker med ett genusperspektiv och ett likabehandlingsperspektiv samt med ett interkulturellt förhållningssätt. Föräldrarna är informerade om syftet med detta. Dokumentation av arbetet

med skapande verksamhet och andra uttrycksformer är underlag för diskussioner och blir till viss del en pedagogisk dokumentation. Den bidrar även till utvärderingen av hur arbetet på det här området kan utvecklas och i vilken mån detta skapar förutsättningar för att uppfylla målen för verksamheten. Barn och föräldrar är till viss del delaktiga i den processen.

5. Barnen utmanas i den skapande verksamheten till att uttrycka sig i olika uttrycksformer. Detta bidrar till barnens lärande inom samtliga områden och till att föra utforskandet och det temainriktade arbetet framåt. Pedagogisk dokumentation ger underlag för reflektioner utifrån medvetna teoretiska ställningstaganden. Detta medverkar till att skapande verksamhet och olika uttrycksformer utvecklas och fördjupas så att det ytterligare kan genomsyra verksamheten och bidra till barnens lärande och förskolans måluppfyllelse. Barn och föräldrar är delaktiga i den processen.
 6. Arbetslaget använder forskning och teorier som underlag för kritisk reflektion över den egna praktiken. Reflektionen innefattar hur estetiska läroprocesser och olika uttrycksformer ytterligare kan bidra till barnens lärande. Pedagogisk dokumentation ger underlag för dessa reflektioner där även utomstående samverkanspartners är delaktiga. Den kunskap som skapas bidrar genom ett systematiskt kvalitetsarbete till att utveckla verksamheten som helhet.
- Arbetslagets belägg för sin bedömning och tankar om hur arbetet kan utvecklas så att bedömningen kan höjas:
 - Om bedömning är på nivå 1 eller 2, förskolechefens handlingsplan för att arbetet ska komma upp till den nivå som läroplanen kräver:

3. Barns språkliga och kommunikativa utveckling

1. Kommunikationen mellan barn och vuxna består till stora delar av uppmaningar och ja- och nej-frågor. Dialog mellan barnen går ofta via den vuxne. Språket är situationsbundet och barnen har begränsat språkutrymme. Vissa sång- och sagostunder förekommer och de flesta aktiviteter genomförs i storgrupp. Det är till viss del tydliggjort vilka aktiviteter och vilket material som bör erbjudas och arbetslaget inventerar om aktiviteterna genomförts och materialet finns på plats.
2. Kommunikation består i viss utsträckning av dialog mellan barn och vuxna och mellan barnen sinsemellan. Vissa aktiviteter genomförs korta stunder i mindre grupper. Sång och läsande förekommer regelbundet och det finns inslag av berättande samt rim- och ramsor. Visst material som är tänkt att vara språkutvecklande finns tillgängligt. Det finns en vetskap om att även modersmålet bör stödjas. Det finns viss dokumentation i form av bilder

som kan utgöra underlag för diskussioner om aktiviteter och material fungerar tillfredställande.

3. De vuxna använder ett rikt och nyanserat språk och barnen har ett ökat språkutrymme. Förmågan att kommunicera berikar barnens lek. Förskolan inventerar den språkliga miljön kring barnen och arbetar till viss del med att stödja även barnens modersmål. Olika aktiviteter och arbetssätt används för att berika barnens språk och kommunikation. Berättandet utgår från barnens egna erfarenheter. Barnen har tillgång till material som uppmuntrar till dialog och kommunikation och i viss mån IKT vilket ökar deras inflytande. Medvetenhet finns om att språk och kommunikation bör ses ur ett genusperspektiv och ett likabehandlingsperspektiv samt utgå från ett interkulturellt synsätt. Föräldrarna är informerade om hur förskolan arbetar med det här området. Det finns viss dokumentation kring barnens språk som kan användas för att följa deras språkliga utveckling och utveckla arbetet utifrån de mål som formulerats.
4. Språk och symboler ses som ett verktyg för barnens lärande och arbete med olika målområden och ett temainriktat arbete används aktivt för att barnen ska utveckla nya begrepp. Den språkliga miljön präglas av ett genusperspektiv, ett likabehandlingsperspektiv och ett interkulturellt förhållningssätt där arbete för att stödja modersmålet ingår. Barnens språkliga medvetenhet främjas liksom deras intresse för symboler och skrift. IKT är tillgängligt för barnen och används delvis i olika aktiviteter. Dialog, argumenterande och förhandlande uppmuntras vilket även stärker värdegrundsarbetet. Föräldrarna är informerade om syftet med arbetet på det här området. Dokumentation av barns förändrade språkanvändning är underlag för diskussioner och blir till viss del en pedagogisk dokumentation. Den bidrar även till utvärderingen av i vilken mån arbetet på det här området bidrar till att uppfylla målen för verksamheten. Barn och föräldrar är till viss del delaktiga i den processen.
5. Språk och kommunikation samt läs- och skrivutveckling utmanas medvetet utifrån barnens intressen och förmågor och utgår från olika språkgenrer. IKT används aktivt i arbete med olika målområden och i ett temainriktat arbetssätt. Pedagogisk dokumentation ger underlag för reflektioner utifrån medvetna teoretiska ställningstaganden. Detta medverkar till att arbetet med språk och kommunikation utvecklas så att det ytterligare bidrar till barnens lärande och förskolans måluppfyllelse. Både barn och föräldrar är delaktiga i uppföljning och utvärdering.
6. Arbetslaget använder även forskning och teorier som underlag för att genom kritisk reflektion över den egna praktiken utveckla arbetet med barns språkutveckling och kommunikativa förmåga. Analysen visar hur resultaten av arbetssätten bidrar till barnens utveckling och lärande. Pedagogisk dokumentation ger underlag för dessa reflektioner där även utomstående samverkanspartners är delaktiga. Den kunskap som skapas

bidrar genom ett systematiskt kvalitetsarbete till att utveckla verksamheten som helhet.

- Arbetslagets belägg för sin bedömning och tankar om hur arbetet kan utvecklas så att bedömningen kan höjas:
- Om bedömning är på nivå 1 eller 2, förskolechefens handlingsplan för att arbetet ska komma upp till den nivå som läroplanen kräver:

4. Barns matematiska utveckling

1. Visst material som stimulerar till lek med matematiska aktiviteter och till bygg- och konstruktionslek finns delvis tillgängligt. Det är till viss del tydliggjort vilket material som bör erbjudas och arbetslaget inventerar om materialet finns på plats.
2. Material som stimulerar till sorterande och till bygg- och konstruktionslek finns tillgängligt vilket ökar barnens inflytande. Barnen uppmärksammas på att räkna och använda siffror och antal i samband med samlingar och rutiner. Det finns viss dokumentation i form av bilder som kan utgöra underlag för uppföljning om hur arbetet med matematik fungerar.
3. Barnen har tillgång till ett varierat material som stimulerar till lek med matematiskt tänkande och aktiviteter som sorterande, klassificerande, jämförande och till bygg- och konstruktionslek. Tal och taluppfattning liksom andra matematiska begrepp synliggörs till viss del. Det finns tillgång till IKT på förskolan. Inom ramen för lek och vardag i förskolan får barnen möjlighet att uppskatta antal, jämföra, beskriva och räkna ut hur man delar upp saker, mäter och väger etc. Bygg- och konstruktionslek används till viss del i ett temainriktat arbetssätt och matematik finns delvis integrerat i detta. Medvetenhet finns om att genusperspektiv, likabehandling och kulturella variationer bör påverka arbetet på det här området. Föräldrarna är informerade om hur man arbetar med detta. Det finns viss dokumentation som kan användas för att utveckla arbetet med barnens matematiska tänkande utifrån verksamhetens mål.
4. Arbetslaget fördjupar arbetet med olika matematiska aktiviteter med olika svårighetsgrad utifrån barnens intressen och erfarenheter. Bygg- och konstruktionslek används aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt där matematik är integrerat. Matematiska begrepp synliggörs och används aktivt. Barnen uppmanas att dra slutsatser och komma fram till olika slutsatser. IKT är tillgängligt för barnen och används delvis i olika aktiviteter. Arbetet sker med ett genusperspektiv och ett likabehandlingsperspektiv samt med ett interkulturellt förhållningssätt. Föräldrarna är informerade om syftet med arbetet med matematik. Dokumentation av arbetet på det här området och av barns förändrade

matematiska kunnande är underlag för diskussioner och blir till viss del en pedagogisk dokumentation. Den bidrar även till utvärderingen av i vilken mån detta bidrar till att uppfylla målen för verksamheten. Barn och föräldrar är till viss del delaktiga i den processen.

5. Barnens matematiska tänkande utmanas aktivt och de får möjlighet att individuellt och tillsammans med andra förstå, lösa problem och tillämpa matematiskt och logiskt tänkande. Problemlösning bidrar till att föra utforskandet i temainriktade arbetssätt framåt. Olika uttrycksformer används medvetet för att utveckla det matematiska tänkandet. Pedagogisk dokumentation ger underlag för reflektioner utifrån medvetna teoretiska ställningstaganden. Detta medverkar till att arbetet med matematik utvecklas så att det ytterligare kan bidra till barnens lärande och förskolans måloppfyllelse. Barn och föräldrar är delaktiga i den processen.
 6. Arbetslaget använder även forskning och teorier som underlag för att genom kritisk reflektion över den egna praktiken utveckla arbetet med barns matematiska utveckling. Analysen visar hur resultaten av arbetssätten bidrar till barnens utveckling och lärande, och hur detta kan bidra till barnens lärande. Pedagogisk dokumentation ger underlag för dessa reflektioner där även utomstående samverkanspartners är delaktiga. Den kunskap som skapas bidrar genom ett systematiskt kvalitetsarbete till att utveckla verksamheten som helhet.
- Arbetslagets belägg för sin bedömning och tankar om hur arbetet kan utvecklas så att bedömningen kan höjas:
 - Om bedömning är på nivå 1 eller 2, förskolechefens handlingsplan för att arbetet ska komma upp till den nivå som läroplanen kräver:

5. Naturvetenskap och teknik

1. Barnen erbjuds aktiviteter som ger vissa naturupplevelser. Det finns visst material som bidrar till detta. Arbetslaget inventerar om aktiviteterna genomförts.
2. Naturen används för observationer av växter, djur och naturfenomen. Visst naturmaterial kompletterar materialet på förskolan. Barnen får genomföra vissa experiment och har tillgång till visst material för byggande och konstruerande. Det finns viss dokumentation i form av bilder som kan utgöra underlag för uppföljning av naturbesöken och aktiviteterna.
3. Barnen får goda möjligheter att utforska naturen med växter, djur och naturfenomen samt vardagsfenomen och vardagsteknik bland annat genom experimenterande vilket även berikar barnens lek. Dessa aktiviteter ingår till viss del i ett temainriktat arbetssätt. Barnen har tillgång till olika verktyg för sitt utforskande och ett varierat material för byggande och

konstruerande vilket samtidigt ökar deras inflytande. Naturmaterial kompletterar materialet på förskolan. Det finns tillgång till IKT på förskolan. Detta sammantaget ökar kunnandet om naturen, förståelsen för samspelet mellan människa och miljö samt för enkel teknik. Föräldrarna är informerade om hur förskolan arbetar med detta. Medvetenhet finns om att genusperspektiv, likabehandling och kulturella variationer bör påverka arbetet på det här området. Det finns viss dokumentation som kan användas för att utveckla arbetet med naturvetenskap och teknik utifrån verksamhetens mål.

4. Arbetet med naturvetenskapliga fenomen och tekniska lösningar fördjupas och används aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt. IKT är tillgängligt för barnen och används delvis i olika aktiviteter. Arbetet sker med ett genusperspektiv och ett likabehandlingsperspektiv samt med ett interkulturellt förhållningssätt. Föräldrarna är informerade om syftet med arbetet inom det här området. Dokumentation utgör underlag för diskussioner och blir till viss del en pedagogisk dokumentation. Denna används i utvärderingen av i vilken mån detta bidrar till att uppfylla målen för verksamheten. Barn och föräldrar är till viss del delaktiga i den processen.
 5. Barnens tänkande om naturvetenskapliga fenomen, samband och teknik utmanas aktivt. Naturvetenskapligt arbetssätt med ett kritiskt tänkande bidrar till att föra utforskandet i det temainriktade arbetssättet framåt. Pedagogisk dokumentation ger underlag för reflektioner utifrån medvetna teoretiska ställningstaganden. Detta medverkar till att arbetet med naturvetenskap och teknik utvecklas så att det ytterligare kan bidra till barnens lärande och verksamhetens måluppfyllelse. Barn och föräldrar är delaktiga i den processen.
 6. Arbetslaget använder forskning och teorier som underlag för kritisk reflektion över den egna praktiken och arbetet med naturvetenskap och teknik. Analysen visar hur resultaten av arbetssätten bidrar till barnens utveckling och lärande. Pedagogisk dokumentation ger underlag för reflektionerna där även utomstående samverkanspartners är delaktiga. Den kunskap som skapas bidrar genom ett systematiskt kvalitetsarbete till att utveckla verksamheten som helhet.
- Arbetslagets belägg för sin bedömning och tankar om hur arbetet kan utvecklas så att bedömningen kan höjas:
 - Om bedömning är på nivå 1 eller 2, förskolechefens handlingsplan för att arbetet ska komma upp till den nivå som läroplanen kräver:

[logo] Skolinspektionen
[Zweedse onderwijsinspectie]

[redacted]
t.a.v.: [redacted]

Besluit
29-05-2015
1 (8)
Rolnr. 31-2015:994
31-2015:967
31-2015:960

Aanvraag tot goedkeuring als bevoegd gezag voor de oprichting van een onafhankelijke school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, BSO en voortgezet speciaal onderwijs bij [redacted] in de gemeente Stockholm, Zweden

Besluit

De Zweedse onderwijsinspectie wijst de aanvraag tot goedkeuring van [redacted] als bevoegd gezag voor basisonderwijs voor de schooljaren 1-9, speciaal basisonderwijs voor de schooljaren 1-9, buitenschoolse opvang (BSO) en voortgezet speciaal onderwijs ten aanzien van de individuele leerstroom bij [redacted] in de gemeente Stockholm af.

Achtergrond

[redacted] heeft een aanvraag ingediend tot goedkeuring als bevoegd gezag voor basisonderwijs voor de schooljaren 1-9, speciaal basisonderwijs voor de schooljaren 1-9, buitenschoolse opvang (BSO) en voortgezet speciaal onderwijs ten aanzien van de individuele leerstroom bij [redacted] in de gemeente Stockholm.

Motivatie voor het besluit

Ingevolge hoofdstuk 2, art. 5 *skollagen* [Zweedse onderwijswet] wordt goedkeuring verleend indien de betrokkene aan de voorwaarden voldoet om de voor het onderwijs geldende voorschriften na te leven en indien het onderwijs op de lange termijn geen substantiële negatieve gevolgen met zich meebrengt voor de leerlingen, dan wel voor het onderdeel van het onderwijsstelsel dat door de overheid georganiseerd wordt in de gemeente waarbinnen het bedoelde onderwijs aangeboden zal worden. Ingeval de goedkeuring betrekking heeft op basisonderwijs en speciaal basisonderwijs wordt daarenboven vereist dat het leerlingenaantal voldoende is om de bedoelde activiteit langdurig te kunnen aanbieden.

Voorwaarden voor bevoegd gezag

Op basis van de in de aanvraag vermelde gegevens alsmede het verrichte onderzoek in deze kwestie, komt de Zweedse onderwijsinspectie tot de eindbeoordeling dat [redacted] niet voldoet aan de gestelde voorwaarden om de voor de betreffende onderwijsvormen geldende voorschriften na te leven.

De Zweedse onderwijsinspectie kan zodoende de aanvraag tot goedkeuring als bevoegd gezag van de vestiging van een nieuwe onafhankelijke school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, BSO en voortgezet speciaal onderwijs niet inwilligen.

Deze beoordeling is gebaseerd op de navolgende punten.

Skolinspektionen, Postbus 23069, SE-104 35 Stockholm, bezoekadres: Sveavägen 159
Telefoonnr.: +46 (0)8-586 080 00, Fax: +46 (0)8-586 080 10
www.skolinspektionen.se

Prognose leerlingenaantal/financiën

Ingevolge hoofdstuk 2, art. 5 van *skollagen* is een van de vereisten voor goedkeuring dat de betrokkene aan de voorwaarden voldoet om de voor het onderwijs geldende voorschriften na te leven. Een van deze voorwaarden is dat uit de begroting en andere planningsdocumenten blijkt dat de betreffende activiteit in de praktijk zowel op de aanvangsdatum van de school als op de langere termijn aan de voorwaarden voldoet om de voorschriften na te leven. Zie hiervoor tevens het wetsvoorstel *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet* (prop. 2009/10:165, pag. 240). Ingeval de goedkeuring betrekking heeft op basisonderwijs en speciaal basisonderwijs wordt daarenboven vereist dat het leerlingenaantal voldoende is om de bedoelde activiteit langdurig te kunnen aanbieden.

Ingevolge hoofdstuk 12 van de Zweedse rijksvoorschriften voor de onderwijsinspectie ten aanzien van een aanvraag tot goedkeuring als bevoegd gezag voor onafhankelijke scholen (2011:154) dient het bevoegd gezag een behoefteonderzoek of daarmee vergelijkbare gegevens aan te leveren waarmee wordt aangetoond dat er vanuit de doelgroep een specifieke behoefte aan de op te richten opleiding en onderwijsinstelling bestaat.

Aanvrager heeft aangegeven dat het basisonderwijs 15 leerlingen heeft voor de schooljaren 1-9, dat het speciaal basisonderwijs 27 leerlingen heeft voor de schooljaren 1-9, dat de buitenschoolse opvang (BSO) 28 leerlingen zal onderbrengen en dat het voortgezet speciaal onderwijs 20 leerlingen zal hebben wanneer de school volledig bezet is.

Aanvrager heeft voor alle onderwijsvormen aangegeven dat de regionale vereniging voor Autisme en Asperger zich objectief heeft uitgelaten over de heersende behoefte en de toegang tot vergelijkbare schoolvormen die zich richten op leerlingen met autisme en/of een ontwikkelingsstoornis. Aanvrager heeft een schatting gemaakt van diens leerlingenaantal aan de hand van de statistische gegevens van het SCB [centraal bureau voor de statistiek in Zweden]. Aanvrager heeft aan de hand van gegevens van provinciale staten van de provincie Stockholm en het SCB het aantal leerlingen berekend dat in die gemeente een ontwikkelingsstoornis of een neuropsychiatrische functiebeperking heeft. Aanvrager wijst er tevens op dat het leerlingenaantal zelfs groter kan worden geacht, daar bepaalde randgemeenten niet in de berekening zijn meegenomen en de beweeglijkheid van deze groep leerlingen groot is wanneer er kwalitatief hoogstaande alternatieven bestaan.

Naar het oordeel van de Zweedse onderwijsinspectie blijkt uit de door aanvrager verstrekte informatie niet dat er sprake is van een gerichte behoefte aan de betreffende schoolvormen bij [REDACTED] voor het in de aanvraag vermelde leerlingenaantal. Een van de vereisten voor goedkeuring is dat aanvrager een realistische begroting kan overleggen. De informatie ten aanzien van verwachte leerlingenaantallen ligt aan een dergelijke begroting van aanvrager ten grondslag en dient aan te tonen dat aanvrager voldoende leerlingen voor de betreffende onderwijsvormen kan aanbrengen. De Zweedse onderwijsinspectie is van mening dat het niet zeker is dat aanvrager het opgegeven leerlingenaantal voor de betreffende onderwijsvormen zal aantrekken. Aanvrager heeft zodoende niet aangetoond dat het leerlingenaantal voldoende is om de bedoelde activiteit langdurig te kunnen aanbieden. Aangezien het leerlingenaantal waarop de aanvraag is gebaseerd niet door aanvrager is geverifieerd, volgt hier naar oordeel van de Zweedse onderwijsinspectie uit dat de begroting evenmin betrouwbaar is.

Financiën

Ingevolge hoofdstuk 2, art. 5 van *skollagen* is een van de vereisten voor goedkeuring dat de betrokkene aan de voorwaarden voldoet om de voor het onderwijs geldende voorschriften na te leven. Een van deze voorwaarden is dat uit de begroting en andere planningsdocumenten blijkt dat de betreffende activiteit in de praktijk zowel op de aanvangsdatum van de school als op de langere termijn aan de voorwaarden voldoet om de voorschriften na te leven. Zie hiervoor tevens het wetsvoorstel *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet* (prop. 2009/10:165, pag. 240). Ingeval de goedkeuring betrekking heeft op basisonderwijs en speciaal basisonderwijs wordt daarenboven vereist dat het leerlingenaantal voldoende is om de bedoelde activiteit langdurig te kunnen aanbieden.

De aanvrager heeft tijdens de aanvraagronde in 2015 zeven aanvragen ingediend die betrekking hebben op basisonderwijs en buitenschoolse opvang, zeven aanvragen die betrekking hebben op speciaal basisonderwijs en buitenschoolse opvang en zeven aanvragen die betrekking hebben op voortgezet speciaal onderwijs. In alle liquiditeitsbegrotingen heeft aanvrager financiering met eigen middelen van de op te richten onderwijsvormen meegenomen van in totaal SEK 7.630.000. De Zweedse onderwijsinspectie heeft aanvrager gevraagd uiteen te zetten hoe dit gefinancierd wordt en verzocht om stukken waaruit blijkt dat deze middelen beschikbaar zijn. Aanvrager verwijst naar een marktonderzoek en geeft aan dat financiering centraal vanuit het concern plaatsvindt. Het marktonderzoek waarnaar aanvrager verwijst is genaamd "Team Olivia, Kajan 2, marktonderzoek, nieuw op te richten school". De goedkeuring van dit marktonderzoek ging samen met investeringen tot SEK 8 miljoen en is ondertekend door [REDACTED].

Volgens de onderwijsinspectie komt uit dit marktonderzoek niet naar voren welk bedrijf de middelen voor deze aanvraag zou bijdragen. Evenmin blijkt of [REDACTED] voor dit bedrijf tekeningsbevoegd is en welke middelen in dit bedrijf beschikbaar zijn.

Op de in de aanvraag opgenomen begroting voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs zijn posten meegenomen onder 'overige te ontvangen bedragen/inkomsten' die volgens aanvrager bestaan uit een vergoeding aan een personeelslid met loonkostensubsidie. De onderwijsinspectie heeft aanvrager de mogelijkheid geboden om te verduidelijken welke zaken onder deze post worden ondergebracht en daarnaast stukken te overleggen die aantonen dat aanvrager deze te ontvangen bedragen/inkomsten daadwerkelijk zal ontvangen. Aanvrager heeft aangegeven dat deze stukken er nog niet zijn omdat de persoon in kwestie nog niet in dienst genomen is.

De onderwijsinspectie is van oordeel dat aanvrager niet heeft aangetoond een loonkostensubsidie te zullen ontvangen en dat evenmin is aangetoond om welk bedrag dit zou gaan. Deze loonkostensubsidie bestaat in verschillende vormen en verschilt per werknemer en kan pas aan de orde zijn wanneer duidelijk is wie men in dienst gaat nemen.

Op geen van de resultatenrekeningen in de aanvraag zijn aftrekposten voor telefoonkosten/kopieerkosten opgenomen. Evenmin heeft aanvrager een betaling voor telefoonkosten/kopieerkosten opgenomen in de liquiditeitsbegroting. De aanvrager is in de

gelegenheid gesteld om te verklaren hoe deze inventaris gefinancierd zal worden. Aanvrager heeft echter geen verklaring afgegeven.

Een van de vereisten voor goedkeuring is dat aanvrager een realistische begroting kan overleggen. De onderwijsinspectie is tot de eindbeoordeling gekomen dat gelet op het voorgaande niet met zekerheid kan worden gesteld dat aanvrager over de financiële middelen beschikt om de onderneming te runnen.

Schoolbibliotheek

Ingevolge hoofdstuk 2, art. 36 van *skollagen* dienen leerlingen van het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs toegang te hebben tot een schoolbibliotheek. Volgens prop. 2009/10:165 wordt met een schoolbibliotheek doorgaans bedoeld een gemeenschappelijke en geordende bron van media en informatie, die aan de leerlingen en de onderwijzers ter beschikking wordt gesteld en die onderdeel uitmaakt van het onderwijs en die dient ter ondersteuning van de leerlingen bij het leren.

Aanvrager heeft aangegeven de bibliotheekdiensten te zullen inkopen en dat die een pedagogische taak zullen omvatten. De onderwijsinspectie heeft aanvrager de mogelijkheid geboden om te verduidelijken op welke wijze deze bibliotheekdiensten de leerlingen toegang zullen verschaffen tot een schoolbibliotheek, zowel inhoudelijk als in het gebruik binnen het dagelijkse onderwijs. Aanvrager geeft aan dat de school samen met de leerlingen een bibliotheek naar keuze in de gemeente kunnen bezoeken, waar zij de beschikking hebben over mediabestanden en schoolbibliothecarissen. Op aanvraag kunnen klassenbezoek, boekbesprekingen en voorlichtingsdagen in de bibliotheek worden verzorgd. De schoolbibliothecaris biedt tevens literatuur op maat.

Naar het oordeel van de Zweedse onderwijsinspectie blijkt uit de door aanvrager verstrekte informatie niet dat de leerlingen toegang krijgen tot een schoolbibliotheek. De onderwijsinspectie is zodoende van mening dat hierdoor niet met zekerheid kan worden gesteld dat aanvrager de bepalingen ten aanzien van toegang tot een schoolbibliotheek zal naleven.

Welzijn van de leerlingen

Ingevolge hoofdstuk 2, art. 25 van *skollagen* dienen er in het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs activiteiten plaats te vinden gericht op het welzijn van de leerlingen. Hierbij dient het te gaan om medische, psychologische en pedagogische activiteiten gericht op speciaal onderwijs. Deze activiteiten dienen vooral preventief van aard te zijn en gericht op bevordering van gezondheid en welzijn. De activiteiten dienen ter ondersteuning van de ontwikkeling van de kinderen volgens de doelstellingen van de opleiding.

Aanvrager heeft aangegeven dat het gezondheidsteam doorlopend bijeenkomt. Middels consulten en samenwerking zullen het gezondheidsteam en de schoolleiding, personeelsleden, leerlingen en ouders gezamenlijk werken aan het creëren van een leeromgeving en voorwaarden die gunstig zijn voor het naleven van de doelstellingen van het onderwijs, bevordering van de gezondheid van de leerlingen en de ontwikkeling van het leren.

Naar het oordeel van de Zweedse onderwijsinspectie heeft aanvrager niet uiteengezet op welke wijze de activiteiten van een dergelijk gezondheidsteam preventief van aard en gericht op bevordering van de gezondheid zullen zijn. De onderwijsinspectie is zodoende van mening dat hierdoor niet met zekerheid kan worden gesteld dat aanvrager de bepalingen ten aanzien van gezondheid van de leerlingen zal naleven.

Bijzondere ondersteuning

Ingevolge hoofdstuk 3, art. 8-12 van *skollagen* dienen leerlingen die behoefte hebben aan bijzondere ondersteuning daarin te worden voorzien middels onderzoek van die behoefte en passende ondersteuning. De rector heeft de verantwoordelijkheid om er op toe te zien dat de bijzondere ondersteuning die een leerling nodig heeft onverwijld wordt aangeboden. In samenspraak met het gezondheidsteam dient te worden bekeken of die ondersteuning duidelijk onnodig is. Voor een leerling die dergelijke bijzondere ondersteuning nodig heeft, dient een plan van aanpak te worden opgesteld.

Aanvrager heeft aangegeven dat gezien het feit dat de school zich met name richt op leerlingen met behoefte aan bijzondere ondersteuning, dat de school in de basis over de juiste structuur beschikt om het onderwijs op maat aan elke leerling aan te bieden. De onderwijsinspectie heeft aanvrager de mogelijkheid geboden om te beschrijven hoe de werkwijze eruitziet ingeval geconstateerd is dat een leerling behoefte heeft aan bijzondere ondersteuning. Aanvrager beschrijft dat wanneer geconstateerd is dat een leerling behoefte heeft aan bijzondere ondersteuning, dit aan de rector wordt gemeld en dat die er op toeziet dat die behoefte onverwijld in kaart gebracht wordt. Vervolgens speelt het gezondheidsteam een centrale rol bij het opstellen van een plan van aanpak, waaruit blijkt welke behoefte er is en op welke wijze daaraan tegemoet zal worden gekomen.

Aanvrager heeft niet uiteengezet welke werkwijze de school hanteert waar het gaat om follow-up en beoordeling van een dergelijk plan van aanpak. De onderwijsinspectie is zodoende van mening dat hierdoor niet met zekerheid kan worden gesteld dat aanvrager de bepalingen ten aanzien van bijzondere ondersteuning zal naleven.

Procedures voor aanmelding, onderzoek en maatregelen bij wanbehandeling

Ingevolge hoofdstuk 3, art. 8-12 van *skollagen* zijn onderwijzers/docenten of andere personeelsleden die kennisnemen van pesten, discriminatie of wanbehandeling van een leerling binnen de sfeer van het onderwijs, verplicht dit aan de rector te melden. Een rector die kennisneemt van pesten, discriminatie of wanbehandeling van een leerling binnen de sfeer van het onderwijs, is verplicht dit aan het bevoegd gezag te melden. Het bevoegd gezag is verplicht de omstandigheden waarbinnen de gemelde pesterijen, discriminatie of wanbehandeling hebben plaatsgevonden onverwijld te onderzoeken en waar nodig de vereiste maatregelen te nemen om een dergelijke behandeling in de toekomst te voorkomen.

Aanvrager heeft aangegeven dat alle personeelsleden werkzaam op de school werkzaam een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om pesten, discriminatie of wanbehandeling tegen te gaan. Dit houdt in dat eenieder die kennisneemt van enige vorm van dergelijk gedrag, onverwijld ingrijpt. Aanvrager verwijst naar een bijgevoegd plan van [REDACTED] tegen pesten, discriminatie en wanbehandeling. Uit dit plan komt naar voren dat het personeel bij een van de rectoren meldt

wat er is gebeurd. Uit dit plan komt niet naar voren dat de rector de voorvallen bij het bevoegd gezag dient te melden of wat de rol van het bevoegd gezag is binnen de procedure van aanmelding, onderzoek en het treffen van maatregelen tegen pesten, discriminatie of wanbehandeling.

De onderwijsinspectie is zodoende van mening dat hierdoor niet met zekerheid kan worden gesteld dat aanvrager de bepalingen ten aanzien van melding, onderzoek en het treffen van maatregelen bij pesten, discriminatie of wanbehandeling zal naleven.

Op te splitsen onderwijstijd

Ingevolge hoofdstuk 10, art. 10 van *skolförordningen* [onderwijsverordening] dient de op te splitsen onderwijstijd te worden verdeeld in enerzijds theoretische vakken gericht op de speciale behoefte van de leerlingen en anderzijds arbeidsmarktgericht praktijkonderwijs.

Aanvrager heeft aangegeven dat de op te splitsen onderwijstijd per leerling zal worden ingedeeld op basis van diens specifieke behoefte(n).

Aanvrager heeft volgens de onderwijsinspectie niet aangetoond dat de op te splitsen onderwijstijd voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs die onderwijs krijgen in theoretische vakken, ook verdeeld zal worden over praktijkonderwijs. De onderwijsinspectie is zodoende van mening dat hierdoor niet met zekerheid kan worden gesteld dat aanvrager de bepalingen ten aanzien van de op te splitsen onderwijstijd zal naleven.

Toelatingseisen voortgezet speciaal onderwijs

Ingevolge hoofdstuk 18, art. 4 van *skollagen* dient scholing binnen het voortgezet speciaal onderwijs toegankelijk te zijn voor jongeren voor wie de leerplicht is geëindigd en die vanwege een ontwikkelingsstoornis naar verwachting niet kunnen voldoen aan de in het reguliere voortgezet onderwijs gestelde kenniseisen.

Ingevolge hoofdstuk 18, art. 5 van *skollagen* wordt door de vestigingsgemeente getoetst of een toelaatbaarheidsverklaring kan worden afgegeven. Dit besluit dient te worden voorafgegaan door een onderzoek zoals beschreven in hoofdstuk 7, art. 5, lid 2, voor toelating op het voortgezet speciaal onderwijs ingeval er geen onderzoek uitgevoerd is of wanneer dit om andere redenen noodzakelijk wordt geacht.

Ingevolge hoofdstuk 7, art. 5, lid 2 van *skollagen* dient een toelaatbaarheidsverklaring te worden voorafgegaan door een onderzoek met daarin een verklaring van de pedagogische, psychologische, medische en sociale situatie.

Aanvrager heeft aangegeven dat bij aanmelding en toelating van leerlingen de meest recente onderzoeken (pedagogisch, psychologisch, medisch en sociaal) worden gecontroleerd. De onderwijsinspectie heeft aanvrager de mogelijkheid geboden om uiteen te zetten wat ermee wordt bedoeld dat "de meest recente onderzoeken worden gecontroleerd". Aanvrager geeft aan te zullen nagaan of de leerlingen tot de doelgroep behoren. Aanvrager heeft volgens de onderwijsinspectie niet aangetoond op welke wijze zal worden nagegaan of de leerlingen voldoen aan de toelatingseisen.

De onderwijsinspectie is zodoende van mening dat hierdoor niet met zekerheid kan worden gesteld dat aanvrager de bepalingen ten aanzien van de toelatingseisen voor het voortgezet speciaal onderwijs zal naleven.

Toezicht

De onderwijsinspectie heeft nader onderzoek verricht naar de school [REDACTED] in de gemeente Stockholm, van welke school [REDACTED] AB (556734-2919) het bevoegde gezagsorgaan is. Het bestuur van [REDACTED] is tevens het bestuur van [REDACTED]. De onderwijsinspectie heeft aanvrager geïnformeerd dat het besluit van de onderwijsinspectie na instelling van toezicht op de [REDACTED] kan worden meegewogen bij de beoordeling van de huidige aanvraag.

De onderwijsinspectie nam op 12 december 2014 (dossiernr. 44-2012:4400) een besluit waarin een toezichtplan werd opgelegd. In dit toezichtplan werden diverse tekortkomingen geconstateerd. Bij tussentijds toezicht wordt geconstateerd dat er nog immer sprake is van ernstige tekortkomingen. Bij bevelschrift van 1 april 2015 heeft de onderwijsinspectie [REDACTED] opgelegd de genoemde tekortkomingen voor uiterlijk 1 juni 2015 te verhelpen, op straffe van SEK 500.000 boete.

Volgens een vonnis van 1 juli 2012 van *Förvaltningsrätten* [bestuursrechter] (rolnr. 24365-12) kan, ingeval er sprake is van een lopende, nog niet afgeronde, toezichtkwestie van de onderwijsinspectie, niet worden verklaard dat aanvrager aan de voorwaarden voldoet om de voor het onderwijs geldende voorschriften na te leven.

Gelet op de tekortkomingen die in het toezicht door de onderwijsinspectie zijn geconstateerd, is de onderwijsinspectie van oordeel dat aanvrager op dit moment niet in de omstandigheden verkeert om de geplande onderneming te starten en te runnen, en om aan de voorwaarden te voldoen om de voorschriften ingevolge Hoofdstuk 2, art. 5 van *skollagen* na te leven.

Substantiële negatieve gevolgen

In aanmerking nemende dat de onderwijsinspectie heeft geoordeeld dat aanvrager niet aan de voorwaarden voldoet om de geldende voorschriften voor het basisonderwijs voor de schooljaren 1-9, voor het speciaal basisonderwijs voor de schooljaren 1-9, de buitenschoolse opvang (BSO) en voor het voortgezet speciaal onderwijs ten aanzien van de individuele leerstroom na te leven, heeft de onderwijsinspectie niet getoetst of de onderwijsvormen op de lange termijn substantiële negatieve gevolgen zouden opleveren voor de leerlingen of voor het onderdeel van het onderwijsstelsel vallend onder de gemeente Stockholm of randgemeenten daarvan voor wat het in de aanvraag beschreven voortgezet speciaal onderwijs betreft.

Op de volgende pagina staat de bezwaarprocedure beschreven.

Namens de Zweedse onderwijsinspectie

[handtekening]

[handtekening]

Sectiehoofd

Onderzoeker/rapporteur

CC aan:

Gemeente Stockholm
Gemeente Botkyrka
Gemeente Danderyd
Gemeente Ekerö
Gemeente Huddinge
Gemeente Järfälla
Gemeente Lidingö
Gemeente Nacka
Gemeente Salem
Gemeente Sollentuna
Gemeente Solna
Gemeente Sundbyberg
Gemeente Täby
Gemeente Tyresö
Gemeente Upplands Väsby
Gemeente Valentuna
Gemeente Värmdö
Gemeente Österåker
SCB

Bezwaarprocedure

Tegen een besluit van de onderwijsinspectie kan bezwaar worden ingesteld bij de sector bestuursrecht van de rechtbank. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan *Förvaltningsrätten* te Stockholm, maar dient u te sturen naar of af te leveren bij de Zweedse onderwijsinspectie, postbus 23069, SE-104 35 Stockholm.

De Zweedse onderwijsinspectie dient het bezwaarschrift binnen drie weken na ontvangst van het besluit in bezit te hebben. Indien degene die het bezwaar instelt een partij is die optreedt namens de overheid, dient het bezwaarschrift echter binnen drie weken na mededeling van het besluit in bezit te zijn.

In het bezwaarschrift dient te worden vermeld tegen welk besluit het bezwaar is gericht en welke wijziging u wenst. Ook dienen de redenen voor die wijziging te worden beschreven. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend door de eiser of diens gemachtigde.

Kommentarmaterial till stöd för förskolechef i arbetet med **STOCKHOLMS STADS KVALITETSINDIKATOR FÖR FÖRSKOLA 2013**

BAKGRUND

Stockholms stad har inför 2009 beslutat att alla arbetslag vid kommunala förskolor ska använda detta material för att bedöma hur väl kvaliteten i förskolans processer motsvarar läroplanens krav och intentioner. Materialet har reviderats inför 2013. Syftet är att bidra till diskussioner och reflektioner om den egna verksamheten och synliggöra förskolans egen bedömning av sina resultat och utvecklingsbehov.

Arbetet med indikatorn är tänkt att ingå som en del i ett systematiskt kvalitetsarbete på det sätt som beskrivs nedan och även därigenom bidra till verksamhetens utveckling.

KOMMENTARMATERIALET

Detta kommentarmaterial syftar till att beskriva det tänkande arbetslaget har kring uppdraget på var och en av de sex nivåerna och vilka konsekvenser det vanligen kan få för verksamheten och barnen. I grova drag handlar det om att gå från oformulerade ställningstaganden till medveten reflektion där den egna praktiken kritiskt granskas mot forskning och vetenskapliga teorier. Innebörden i begreppen kunskap och lärande konkretiseras.

Progressionen mellan nivåerna har för avsikt att tydliggöra hur läroplanens områden och olika arbetssätt både fördjupas och vävs allt mer samman, hur barns erfarenheter och intressen tas tillvara, hur barnens lek respekteras och berikas, samt hur både barn och föräldrar blir allt mer delaktiga. Arbetslaget går från ett oreflekterat förhållningssätt kring olikheter och förutsättningar mot ett inkluderande och interkulturellt förhållningssätt. På de lägre nivåerna är mognadsteorier dominerande för att allt mer ersättas av sociokulturella och konstruktionistiska teorier.

Kvalitetsarbetet blir allt mer systematiskt och med allt tydligare koppling mellan mål och de metoder och former för uppföljning och utvärdering som används. Dokumentationen blir allt mer pedagogisk dokumentation och används därmed i ökande grad för gemensam reflektion och som underlag för utvärdering. Sammanfattningsvis beskriver nivåerna en växande pedagogisk insikt och en

ökande förmåga i arbetslaget att hantera den komplexitet som förskolans uppdrag innebär.

Eftersom alla självvärderingsmaterial bygger på förmågan att ställa sin egen praktik i relation till läroplanens mål är resultatet även till stor del beroende av insikten hos de som gör värderingen. Större insikt hänger ofta samman med en ökad självkritisk granskning av sin verksamhet och av olika metoder för uppföljning och verksamhetsutveckling.

FÖRSKOLECHEFENS ANSVAR

Förskolechefen har ett övergripande ansvar för förskolans kvalitetsarbete och i detta ingår arbetet med indikatorn. Kvalitetsindikatorn behöver implementeras i alla arbetslag för att vara ett meningsfullt verktyg för kvalitetsarbetet. Kommentarmaterialet är i första hand tänkt som stöd för förskolechefen att ta ansvar för arbetet med indikatorn, hur detta kan bidra till kvalitetsarbetet och för den fortsatta verksamhetsutvecklingen. Genom diskussionerna med arbetslagen i arbetet med indikatorn kan förskolechefen få värdefull information som underlag för prioriteringar, stöd och kompetensutveckling. Det är förskolechefens ansvar att i dialog med arbetslagen se till att bedömningarna av verksamheten hamnar på en nivå som på ett rimligt sätt överensstämmer med verkligheten. Om någon del av verksamheten bedrivs på ett sätt som motsvarar nivå 1 eller 2 måste åtgärder sättas in för att höja kvaliteten så att den motsvarar läroplanens krav.

I arbetslaget har förskollärare ett särskilt ansvar för arbetet med indikatorn men alla ska vara delaktiga.

KVALITETSINDIKATORN OCH LÄROPLANEN

Läroplanen förutsätter att det pågår en aktiv diskussion i arbetslaget om innebörden i begreppen kunskap och lärande. Indikatorn utgår ifrån att det är arbetslagens tänkande kring läroplanens uppdrag som ligger till grund för hur verksamheten organiseras och genomförs. Den består av fem delområden med var sina sex kriterienivåer och utgår i huvudsak från läroplanens målområden och intentioner för utveckling och lärande. Varje delområde i indikatorn syftar till att lyfta fram verksamhetens förmåga att skapa förutsättningar för barns lärande inom området och i relation till läroplanen i sin helhet. Eftersom förskolans arbete alltid ska utgå från barnens behov, förutsättningar och erfarenheter kommer detta att innebära olika arbetssätt på samma nivå exempelvis för yngre och äldre barn.

För varje område finns uttryckt ett antal kriterier, som syftar till att synliggöra skillnader mellan de sex nivåerna. Den fördjupning som sker mellan nivåerna avspeglar de växande insikter som verksamheten ger uttryck för. Insikterna gäller förståelsen av det egna uppdraget vilket ger konsekvenser för verksamhetens genomförande och resultat. Genom att man som arbetslag får syn på sitt eget sätt att tänka och hur det omsätts skapas även förbättrade förutsättningar för att vara delaktig i verksamhetens utveckling.

Det kan ibland vara nödvändigt och önskvärt att fokusera på att utveckla ett speciellt område eller arbetssätt i syfte att långsiktigt utveckla verksamheten som helhet. Detta förutsätter dock att arbetet på övriga områden bedrivs på en godtagbar nivå.

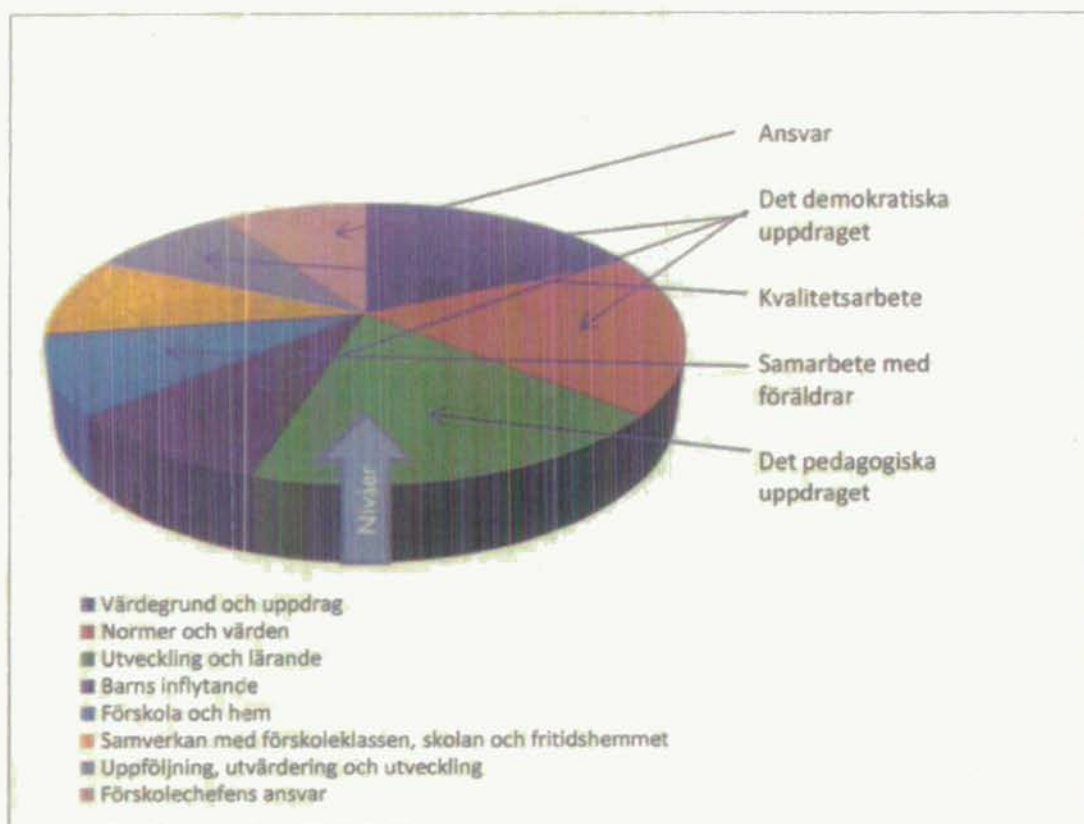
Läroplanen är tänkt att tolkas som en helhet även om den är skriven i olika avsnitt, den undervisning som ska ske i förskolan ska utgå från ett helhetstänkande. Det innebär att även om indikatorns områden är hämtade från läroplanens område Utveckling och lärande så krävs det att man tar med även övriga delar av läroplanen för att bidra till den helhet i lärandet enligt läroplanens intention. Även inom Utveckling och lärande finns viktiga aspekter som avspeglas i indikatorns olika områden; leken, utforskandet och det temainriktade arbetssättet.

Detta helhetstänkande är synliggjort genom att några viktiga aspekter från andra områden i läroplanen, och viss progression av dessa, har skrivits in i indikatorn. Det handlar bland annat om värdegrundsfrågor som likabehandling, interkulturalitet och genusperspektiv, men även barns inflytande och föräldrars delaktighet. Dessutom har kvalitetsarbete och användandet av pedagogisk dokumentation skrivits in.

Samtidigt gör inte detta material anspråk på att spegla alla dimensioner och begrepp som läroplanen innefattar eller som är viktiga för barnen. Indikatorn är tänkt att ge en antydning om de förutsättningar som skapas för att främja barnens utveckling och lärande vilket inte förminskar värdet av aspekter som inte lyfts fram som exempelvis lyssnandet, vänskapen och lusten att lära.

Som framgår i nivåbeskrivningarna uppnår man på nivå ett och två inte läroplanens krav. Nivå tre uppnår läroplanens uppdrag på ett grundläggande sätt medan det är först på nivå fem som läroplanens intentioner helt uppfylls.

Se även bild nedan.

Denna bild är tänkt att illustrera läroplanens helhet och ge en känsla för hur den indelning som görs och de begrepp som används i nivåbeskrivningarna nedan förhåller sig till läroplanens indelning och begrepp. I huvudsak använder indikatorn begrepp från läroplan och *Förskola i utveckling*.

Det pedagogiska uppdraget syftar i huvudsak på läroplanens område *Utveckling och lärande*. Det demokratiska uppdraget på läroplanens *Värdegrund och uppdrag*, området *Normer och värden* samt *Barns inflytande*. Samarbete med föräldrar syftar på området *Förskola och hem*, kvalitetsarbete på *Uppföljning, utvärdering och utveckling*. Ansvar beskrivs under *Förskolechefens ansvar* men även i de riktlinjer för förskollärare och arbetslag som finns under olika områden.

INDIKATORNS FUNKTION I KVALITETSARBETET

Stockholms stad har som huvudman ansvar för att ta fram system som säkerställer att utbildningen, i det här fallet förskolan, systematiskt planeras, följs upp, och utvecklas. Indikatorn ingår som en del i stadens kvalitetssystem. Förskolechefen har ett övergripande ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete inom de ramar som staden satt upp. I arbetslaget har förskollärare ett särskilt ansvar för att kvalitetsarbetet bedrivs utifrån läroplanens krav men alla ska vara delaktiga. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och syftet är att målen för utbildningen nås.

Indikatorn är ett självvärderingsmaterial och ska i kvalitetsarbetet behandlas som ett sådant. Som underlag till utvärdering behövs även flera andra former av dokumentation, föräldrars och barns synpunkter och gärna bedömningar av utomstående. I indikatorn betonas att den pedagogiska dokumentationen är ett viktigt verktyg.

Dessa underlag utgör tillsammans med en beskrivning av verksamhetens utgångsläge och strukturella förutsättningar (lokaler, utemiljö, barngrupper, personal, stöd, fortbildning, utrustning, IT-möjligheter mm) grunden för diskussion och analys kring verksamhetens resultat av uppdraget i stort och utifrån konkreta mål. Detta leder fram till kommande utvecklingsområden med målbeskrivningar och/eller kompetensutvecklingsinsatser.

NIVÅBESKRIVNINGAR

Läroplanen har inga beskrivningar av hur förskolans verksamhet ser ut om målen delvis uppfylls utan beskriver det som i indikatorn motsvaras av nivå 5. Nivåerna 1-4 är konstruktioner för att visa på hur verksamheten kan se ut om läroplanens intentioner i olika utsträckning inte uppfylls. Nivå 3 motsvarar den lägsta nivån som är godtagbar ur ett tillsynsperspektiv. På nivå 6 bidrar arbetslaget till ny kunskap utöver läroplanens krav.

Kriterierna för de olika nivåerna i indikatorn bygger på en progression där kvaliteten bedöms öka på så sätt att om man exempelvis bedömer sig ligga på nivå 3, så innebär detta att man både uppfyller och utvecklar de kriterier som nivå 1 och 2 uttrycker.

Som stöd för arbetslagets bedömning utifrån indikatorn och dess områden formuleras här övergripande beskrivningar av varje nivå. Det handlar om arbetslagets tänkande, medvetet eller omedvetet, om läroplanens uppdrag. Denna beskrivning bygger på att tänkandet förändras mellan de olika nivåerna och inte att tänkandet på de lägre nivåerna inkluderas i de högre.

Tänkandet om uppdraget får konsekvenser för hur verksamheten genomförs med organisation, innehåll, arbetssätt och förhållningssätt. Detta exemplifieras under varje nivå men arbetet på de fem områden som beskrivs i indikatorn upprepas inte här.

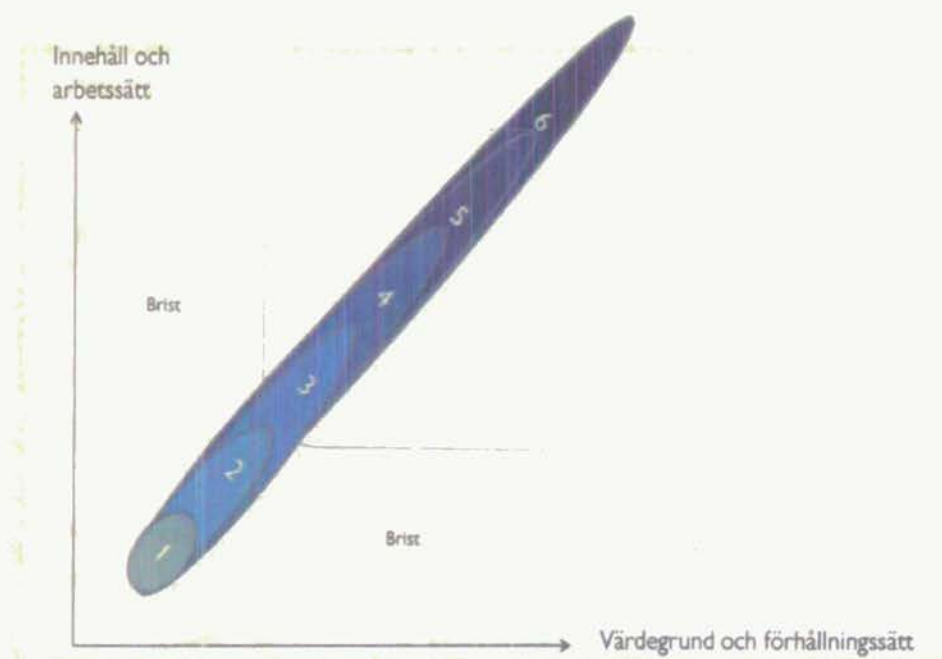
I det pedagogiska uppdraget ingår den barnsyn som arbetslaget har och hur man uppfattar läroplanens begrepp kunskap och lärande. Det demokratiska uppdraget innehåller förståelse av de grundläggande värden, som alla barns lika värde, som läroplanen vilar på och även barns rätt till inflytande. Uppdraget att samarbeta med föräldrarna handlar om att inse att allt arbete med barnen i förskolan måste ske i nära samverkan med barnens föräldrar.

För de fyra första nivåerna är det lämpligt att i arbetslaget fundera över vad som kan göras för att verksamheten ska utvecklas ytterligare. För nivå 1 och 2 är detta nödvändigt eftersom verksamheten då inte i tillräcklig utsträckning uppfyller

läroplanens krav. I det senare fallet är det förskolechefens ansvar att vidta lämpliga åtgärder för att höja kvaliteten.

På varje nivå bör arbetslaget även fråga sig vilka underlag och belägg man har för den bedömning man gör av sin verksamhet.

Indikatorns nivåer

Denna bild är tänkt att synliggöra hur de stigande nivåerna kräver fördjupning i både det pedagogiska innehållet och sätten att arbeta med barnens lärande och även förmågan att integrera detta med grundläggande värden och förhållningssätt. För att omsätta läroplanen måste denna helhet förstås och realiseras.

Bilden ska däremot inte tolkas som att verksamheten är statisk eller att utveckling på något enkelt sätt är linjärt. Tvärtom kommer verksamheten i olika arbetslag att variera utifrån olika förutsättningar och prioriteringar. Ökad insikt om uppdraget kommer att medföra att olika arbetslag hittar olika vägar att utveckla sin verksamhet. Den ökade förmågan till kritiskt granskande kan även komma att innebära att indikatorns struktur och begrepp problematiseras.

Nivå 1

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Verksamhetens huvudsakliga syfte anses vara omsorg. Barnen ses som passiva och i stort behov av stöd och trygghet. Kunskap ses inte som prioriterat, anses bara finnas hos de vuxna och består av det finns ett rätt eller fel svar. Lärande sker i huvudsak i situationer där barnet är passivt och tar till sig kunskap från vuxna. Fokus riktas på barns individuella brister.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn anses bara klara av ett begränsat inflytande och då i enkla praktiska situationer. Värdegrunden behöver inte diskuteras eller formuleras. Olikheter ses som försvårande för verksamheten.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Föräldrarna anses behöva få viss information om den dagliga verksamheten och om sitt barn, allt annat som rör förskolans verksamhet är enbart personalens ansvar. Föräldrars åsikter ses som störande för verksamheten.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Arbetslaget har på ett omedvetet sätt delat in verksamheten i olika aktiviteter som sker på bestämda tider, med ett förutbestämt innehåll och utan inbördes påverkan. Aktiviteterna är till stora delar likadana år efter år och påverkas främst av de vuxnas intressen. De vuxna är aktiva och försöker förmedla kunskap till en överksam barngrupp. Barns olikheter, erfarenheter eller intressen påverkar inte planeringen. Föräldrar förväntas lämna och hämta sina barn på passande tider men i övrigt inte vara delaktiga i verksamheten. Mindre professionella relationer kan förekomma mellan föräldrar och personal.

Kvalitetsarbetet innebär att verksamhetens dokument beskriver det som man redan gör i form av aktivitetsbeskrivningar som ser likadana ut för varje år. Uppföljningsunderlag saknas och utvärdering sker muntligt genom att konstatera om planerade aktiviteter genomförts eller inte.

Läroplanen är känd men används inte för att planera verksamheten, denna nivå uppfyller därmed inte läroplanen. Här är det förskolechefens, och huvudmannens ansvar att ta fram en handlingsplan för hur verksamheten ska utvecklas så att läroplanen uppfylls.

Nivå 2

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Omsorg anses vara överordnat lärandet. Kunskap har ett förutbestämt innehåll som ska förmedlas från de vuxna till barnen som inte förväntas vara aktiva i sitt lärande utan bara i den fria leken.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn bör ha visst inflytande i praktiska situationer. Värdegrundsfrågor bör diskuteras men behöver inte formuleras så att de kan omsättas i verksamheten förutom i vissa gemensamma regler. Olikheter bör inte påverka verksamhetens organisation utan man ska göra lika för alla.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Föräldrarna bör få information om sitt barn och den dagliga verksamheten samt viss praktisk information om hur verksamheten är upplagd. Deras åsikter bör till viss del efterfrågas men mest kring praktiska frågor.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Arbetslaget har på ett oreflekterat sätt delat in verksamheten i olika aktiviteter som sker på bestämda tider, med ett innehåll som till stora delar är förutbestämt och saknar samband. Barnen får vissa möjligheter till fri lek. Aktiviteterna är till stora delar likadana år efter år och påverkas bara till liten del av barnens intressen. De vuxna är de mest aktiva och försöker förmedla kunskap till en i huvudsak överksam barngrupp. Barns olikheter, erfarenheter eller intressen påverkar bara i liten utsträckning verksamheten. Föräldrarnas åsikter efterfrågas inom begränsade områden som i förväg bestäms av personalen.

Kvalitetsarbetet innebär att verksamhetens dokument i huvudsak beskriver aktiviteter och arbetssätt på områden som är centrala för verksamheten och ser till stora delar likadana ut för varje år. För uppföljning används foton, vissa anteckningar från olika interna möten och även minnesbilder från möten och samtal med föräldrar. Utvärderingen beskriver i berättande form om aktiviteter och arbetssätt fungerat som förväntat.

Läroplanen är känd och ligger till viss del som grund för att planera verksamheten, denna nivå uppfyller därmed inte läroplanen i tillräcklig utsträckning. Här är det förskolechefens ansvar att ta fram en handlingsplan för hur verksamheten ska utvecklas så att läroplanen uppfylls.

Nivå 3

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Omsorg och lärande anses höra samman. Kunskap anses finnas i olika former, fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet. Dessa bör hänga samman på ett meningsfullt sätt och leken bidrar till detta. Barn kan lära på olika sätt även om barnen i huvudsak återskapar kunskap. Barns tankar och erfarenheter kan till viss del ligga till grund för verksamheten och i dessa sammanhang förväntas barnen vara aktiva.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn ska ha inflytande i praktiska situationer och delvis över innehållet i verksamheten. Värdegrundsfrågor anses som viktiga och formuleras så att de kan omsättas i verksamheten. Man bör ta hänsyn till olikheter och möten mellan barn uppmuntras.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Föräldrarna bör få information på olika sätt om sitt barn och om hur verksamheten är upplagd. Deras åsikter bör efterfrågas på olika sätt och i olika forum och till viss del användas för att utveckla verksamheten.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Förskolans verksamhet innehåller läroplanens olika områden och har en medveten organisation. Personalen har kunskaper i såväl ämnesområden som pedagogiska verktyg och arbetssätt. Arbetet sker till viss del med ett temainriktat arbetssätt. Barnens lek respekteras och berikas av den övriga verksamheten. Barnens olikheter, erfarenheter och intressen påverkar delvis verksamheten. Barnen har möjlighet att vara aktiva i sitt lärande och får möjlighet att lära tillsammans. Arbetslaget har ett professionellt förhållningssätt till föräldrarna som informeras om verksamhetens innehåll och deras åsikter efterfrågas.

Kvalitetsarbetet innebär att verksamheten genom en analys av sin måluppfyllelse identifierar sina utvecklingsområden. Utifrån dessa tas utvecklingsinsatser fram och förväntade effekter formuleras. Det finns en struktur för när planering och utvärdering sker och till viss del vem som ansvarar för vad. Uppföljningen består av viss dokumentation från verksamheten och anteckningar från möten och samtal med föräldrarna, även resultat från föräldraenkät används som underlag. Utvärderingen riktas mot utvalda områden och prioriterade utvecklingsinsatser.

Läroplanen är underlag för planeringen av verksamheten, denna nivå uppfyller därmed läroplanens uppdrag på ett grundläggande sätt.

Nivå 4Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Lärande och omsorg bildar en helhet. Kunskap anses finnas i olika former där även kreativitet ingår och barn kan lära på olika sätt där även grupplärande bör förekomma. Barnen ses som kompetenta och aktiva i sitt lärande och kan delvis skapa ny kunskap. Barns tankar och erfarenheter bör ligga till grund för verksamhetens innehåll. Leken har betydelse för barnens utveckling och lärande.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn ska ha inflytande i praktiska situationer och över innehållet i verksamheten. Värdegrundsfrågor anses som viktiga och formuleras så att de kan omsättas i verksamheten. Olikheter ska synliggöras och inkluderas i verksamheten. Möten och förhandling mellan barn uppmuntras.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Föräldrarna bör vara delaktiga i såväl sitt eget barns utveckling och lärande som i förskolans verksamhet som helhet. Såväl information som samverkansformer bör anpassas för att möjliggöra detta.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Förskolans verksamhet innehåller läroplanens olika områden och dessa både integreras och fördjupas. Barnens lek bidrar till verksamheten som helhet. Personalen har goda kunskaper i såväl ämnesområden som pedagogiska verktyg och arbetssätt. Arbetet är organiserat på ett medvetet sätt och sker med ett utforskande och temainriktat arbetssätt. Barnens olikheter, erfarenheter och intressen påverkar verksamheten. Barnen förväntas vara aktiva i sitt lärande och samverka med varandra i sitt lärande. Arbetslaget bjuder in föräldrarna i verksamheten. De informeras om verksamhetens syfte och innehåll, deras åsikter efterfrågas och används.

Kvalitetsarbetet innebär även att uppföljningsbara mål formuleras för identifierade utvecklingsområden och förväntade effekter tas fram för utvecklingsinsatserna. Förskolan bestämmer i förväg vilka former för uppföljning som ska användas. Arbetet har fastlagda rutiner och en tydlig ansvarsfördelning. Även den pedagogiska dokumentationen utgör ett användbart uppföljningsunderlag för utvärderingen och både barn och föräldrar är till viss del delaktiga i såväl uppföljning som utvärdering.

Läroplanen används aktivt som underlag för verksamheten, denna nivå uppfyller därmed läroplanens uppdrag och delvis de bakomliggande intentionerna.

Nivå 5

Arbetslagets tänkande om det pedagogiska uppdraget

Lärande och omsorg bildar en helhet tillsammans med värdefrågor. Kunskap anses finnas i många olika former och barn kan lära på olika sätt där även barns lek och samverkan i sitt lärande bör vara ett viktigt inslag. Barnen ses som kompetenta och aktiva i sitt lärande och skapar delvis ny kunskap med andra barn och med vuxna. Barns tankar och erfarenheter ska ligga till grund för verksamheten och hur den utvecklas.

Arbetslagets tänkande om det demokratiska uppdraget

Barn ska ha ett reellt inflytande i praktiska situationer och över både innehåll och organisation av verksamheten. Värdegrundsfrågor anses som viktiga och formuleras så att de kan omsättas i verksamheten. Olikheter synliggörs, inkluderas och ses som en tillgång. Möten uppmuntras där samtliga inblandade i och utanför förskolan deltar.

Arbetslagets tänkande om uppdraget att samarbeta med föräldrar

Föräldrarna ses som en naturlig del av förskolans verksamhet, former för information och samverkan ska möjliggöra för allas delaktighet.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Förskolans verksamhet innehåller läroplanens samtliga områden och barnens lärande utmanas. Barnens lek är en integrerad del i verksamheten. Organisationen är ett verktyg som kan förändras för att uppnå olika mål. Personalen har mycket

goda kunskaper i såväl ämnesområden som pedagogiska verktyg och arbetssätt. Detta utvecklas genom ett reflekterande förhållningssätt utifrån verksamhetens behov. Arbetet sker med ett utforskande och temainriktat arbetssätt utifrån barnens olikheter, erfarenheter och intressen vilket genomsyrar verksamheten. Barnen är aktiva i sitt lärande och lär tillsammans. Föräldrarna är, utifrån sin roll, delaktiga i verksamhetens alla delar.

Kvalitetsarbetet utgår ifrån läroplanens ställningstaganden att det som ska följas upp, utvärderas och utvecklas är verksamhetens förmåga att skapa förutsättningar för barnens utveckling och lärande. Olika former av i förväg planerade uppföljningar med olika perspektiv som föräldraenkät, barnintervjuer, självvärdering och ibland bedömning av utomstående används medvetet för utvärderingen. Kvalitetsarbetet dokumenteras och pedagogisk dokumentation används som underlag och beskriver hur barnens läroprocesser lett till ett förändrat kunnande. Utvecklingsområden, och kommande utvecklingsinsatser med förväntade effekter formuleras efter analys av verksamhetens resultat och av variationer i dessa. Detta genererar även uppföljningsbara mål med kriterier för bedömning av måluppfyllelse och/eller kompetensutvecklingsinsatser. Barn och föräldrar är delaktiga i hela processen.

Läroplanen ses som en helhet och används medvetet och aktivt som underlag för planering verksamhetens innehåll. Denna nivå uppfyller därmed läroplanens uppdrag och de bakomliggande intentionerna.

Nivå 6

Arbetslagets tänkande om förskolans uppdrag

Förskolans uppdrag ses som en helhet där verksamheten behöver utmanas och utvecklas genom kritisk granskning av praktiken kopplat till forskning och pedagogiska teorier. Samtliga inblandade ska vara delaktiga i detta arbete och förskolan behöver även utomstående samarbetspartners från Universitet och högskolor för att åstadkomma detta.

Vanliga konsekvenser och kännetecken

Förskolan är en lärande organisation där personal, barn och föräldrar tillsammans med det omgivande samhället och olika samarbetspartners fördjupar och vidareutvecklar uppdraget, innehållet och arbetssätten. Personalens kontinuerliga kompetensutveckling och anknytning till forskning är viktiga förutsättningar.

Vetenskapliga teorier, forskning och omvärldsbevakning är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och dess utveckling. Även de metoder som används för uppföljning och utvärdering granskas och utvecklas för att vara ändamålsenliga utifrån de syften som är aktuella. Detta bidrar till att kvaliteten i verksamhetens samtliga processer utvecklas.

Läroplanen ställs i relation till den egna praktiken och ny forskning, därmed skapas ny kunskap som kan användas för att utveckla förskolans uppdrag.

Education organization in Stockholm

- Pre-schools: A large number of municipal and independent pre-schools
- Compulsory schools (incl. pre-school class, age 6-16):
 - About 140 municipal schools
 - About 100 independent schools (24% of the Stockholm students)
- Upper secondary schools (age 16-19):
 - 26 municipal schools
 - About 65 independent schools (40% of the Stockholm students)
- Adult education:
 - 4 municipal schools
 - 19 private providers under municipal control
- Swedish for immigrants: - 2 municipal schools
 - 6 private providers under municipal control

The 2012 distribution of money in Stockholm

- Base-voucher, approx. 80%
- SES – based supplement , approx <20%
- Special needs funding, approx. 2%

The Stockholm evaluation system – School level

- Schools and pre-schools conduct self evaluations and write annual quality reports using:
 - o Grade results
 - o Mandatory national tests in Swedish, English and Mathematics in compulsory school years 3, 6 and 9 and in some upper secondary school courses.
 - o Questionnaire investigations made every year
 - o City “external evaluation”
 - o Result dialogues between Principal and Education Administration Managers about each school

The Stockholm evaluation system – Education administration level

- In September the Education Administration writes an analysis of the results from the last school-year
- In December the Education Administration writes an annual evaluation report, with a deeper and more elaborated analysis of results and processes
- Each City district (14) writes an annual evaluation report about the municipal pre-schools

Contents and purposes of city external evaluation

CONTENTS

- Focuses mainly on goals in the curriculum
- But also on research outcomes
- Deals with Good or Bad more than with Right or Wrong

PURPOSES

- Tool for development
- Inform decision makers

Challenges for Stockholm

- Child boom in compulsory school - dip in upper secondary school
- Ageing work force
- Lack of interest for teaching as a profession

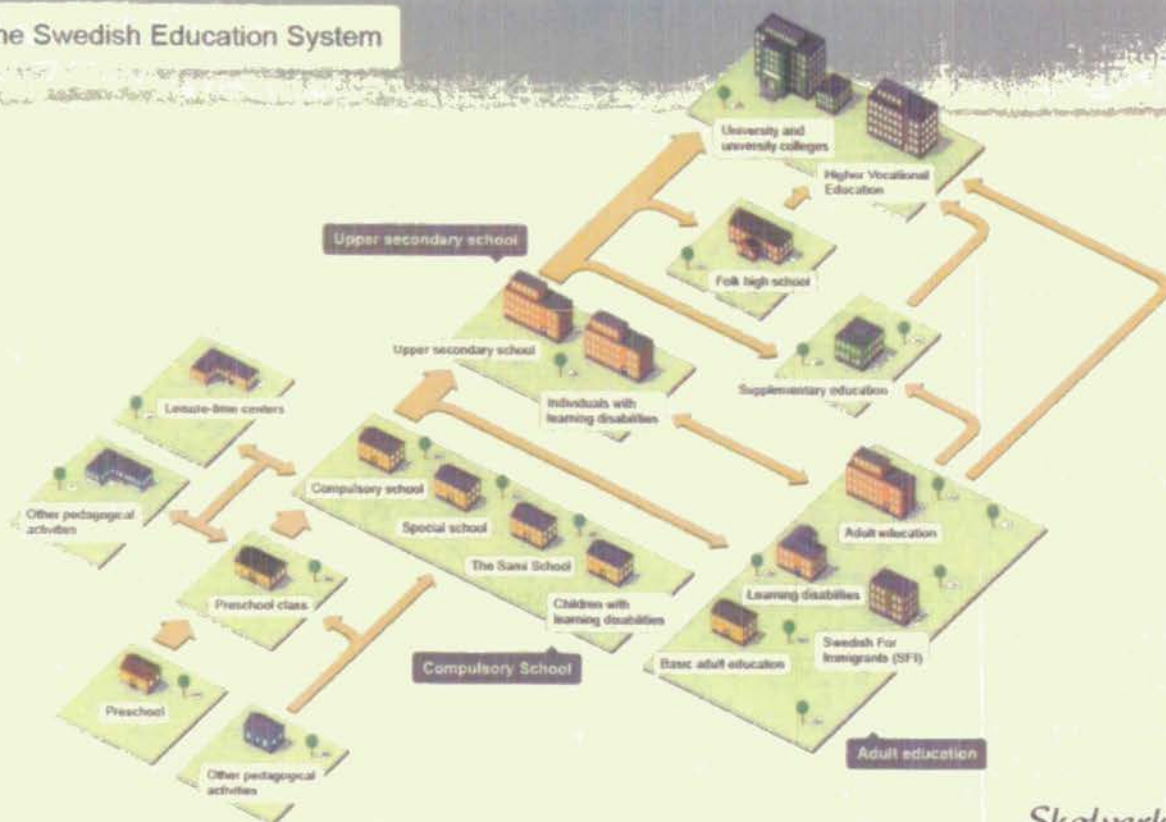

Policy trends in Sweden

- More centralization
- Towards a more data-driven administration
- More detailed legislation
- Free school choice

The Swedish Education System

Skolverket

EDUCATION ADMINISTRATION

(15)

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 19 december 2018 14:58
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Vertaling Zweedse documenten toelating bijzondere scholen
Bijlagen: vertalingzweedsnl.zip; 03.08-Ansökningsblankett 2015 nyetablering - förskoleklass, grundskola och frj.NL.docx

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 10 augustus 2015 16:19
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Vertaling Zweedse documenten toelating bijzondere scholen

Beste allen,

Hier zijn de vertalingen van de Zweedse documenten over de toelating van bijzondere scholen in Zweden:

Scholen

De onderstaande documenten gaan over de toelating van nieuwe bijzondere basisscholen. Dit loopt via de onderwijsinspectie waar de aanvraag binnenkomt en die beoordeelt over de aanvraag. De inspectie beoordeelt de aanvraag, houdt een gesprek met de aanvrager en vraagt onder andere advies bij de desbetreffende gemeente over het effect van het openen van een nieuwe basisschool op het in stand kunnen houden van openbaar onderwijs in de gemeente.

Ansökningsblankett

aanvraagformulier nieuwe bijzondere basisschool (incl. de eventuele bijbehorende voorschoolse klassen en BSO).

823

Besluit tot afwijzing van een nieuwe aanvraag incl. redenering.

kinderopvang/peuterspeelzalen/kleuterscholen

De onderstaande documenten gaan over de toelating van nieuwe kinderopvang/peuterspeelzalen/kleuterscholen binnen de gemeente Stockholm. Volgens verschillende partijen zou de onderwijsinspectie in Zweden kunnen leren van het toelatingsproces van deze gemeente.

NB. Ze hebben in Zweden een basisvoorziening voor 1-6 jarigen (Förskola = voorschool). De vertaler heeft hier 'onderbouw van een basisschool/primair onderwijs' van gemaakt. Maar dat is het dus eigenlijk niet.

Kvalitetsindikator förskola 2013

"Het is noodzakelijk dat de resultaten van de werking van de onderbouw verduidelijkt worden en inzichtelijk worden gemaakt. Om die reden heeft de gemeente Stockholm in 2009 bepaald dat alle onderwijsteams werkzaam binnen de onderbouw op openbare scholen dit materiaal dienen te gebruiken om te beoordelen in welke mate de processen in de onderbouw overeenstemmen met de vereisten en kerndoelen van het leerplan. Het materiaal is voor het jaar 2013 gereviseerd. Dit document kan tevens door onafhankelijke scholen worden gebruikt."

Kommentarmateriaal til kvalitetsindikatorerna

Toelichting op toelating bovenstaande document.

Groeten,

[logo]

Stockholms stad **UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN**
AFDELING DIENSTVERLENING

12-10-2012

Toelichting voor de directeur onderbouw bij de toepassing van de KWALITEITSINDICATOR VOOR HET ONDERWIJS IN DE ONDERBOUW 2013 VAN DE GEMEENTE STOCKHOLM

Zelfbeoordeling van de manier waarop de onderbouw vanuit het leerplan de voorwaarden creëert waarbinnen kinderen kunnen leren en zich kunnen ontwikkelen.

ACHTERGROND

De gemeente Stockholm heeft in 2009 bepaald dat alle leden van het onderwijsteam werkzaam binnen de onderbouw op openbare scholen dit materiaal dienen te gebruiken om te beoordelen in welke mate de processen in de onderbouw overeenstemmen met de vereisten en kerndoelen van het leerplan. Het materiaal is voor het jaar 2013 gereviseerd. Het materiaal heeft als doelstelling bij te dragen aan de discussie en zelfreflectie ten aanzien van het eigen vakgebied. Deze zelfbeoordeling vormt tevens een basis waarop de onderbouw van het primair onderwijs gewaardeerd en beoordeeld kan worden en maakt het mogelijk om in kaart te brengen waar kansen voor verbetering liggen.

Deze zelfbeoordeling kan samen met andere stukken gebruikt worden voor een analyse van de resultaten van een school voor onderbouw in het primair onderwijs en daarmee onderdeel van het systematische kwaliteitsonderzoek worden.

DE TOELICHTING

Deze toelichting beoogt een beschrijving te geven van de zienswijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de taak die voor elk van de zes niveaus voorligt en de consequenties die deze zienswijze kan hebben voor het onderwijs en de kinderen. In grote lijnen gaat het erom dat er een stap wordt gemaakt van niet-geformuleerde stellingnames naar een bewuste reflectie waarbij de eigen praktijk kritisch wordt afgezet tegen wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorieën. De werkelijke betekenis van de begrippen kennis en leren wordt geconcretiseerd.

Met de progressie tussen de niveaus kan worden aangetoond hoe de onderdelen van het leerplan en de verschillende werkwijzen zowel verdiept als meer met elkaar worden verweven, op welke manier de ervaring en belangstelling van de kinderen worden benut, op welke manier het spel van de kinderen wordt gerespecteerd en verrijkt en hoe zowel kinderen als ouders hier steeds meer bij betrokken raken. De leden van het onderwijsteam gaan van een onbewuste houding ten aanzien van verschillen en vooroordelen naar een inclusieve en interculturele benadering. Op de lagere niveaus

worden de dominante ontwikkelingstheorieën steeds meer vervangen door sociaal-culturele en constructivistische theorieën.

Het kwaliteitsonderzoek wordt steeds systematischer en kent een steeds duidelijker verband tussen de doelstellingen en de toegepaste methodieken en vormen van follow-up en beoordeling. De documentatie verwordt steeds meer tot pedagogische documentatie en wordt daarmee in toenemende mate gebruikt voor gemeenschappelijke reflectie en als uitgangspunt voor beoordeling. Samenvattend beschrijven de niveaus een groeiend pedagogisch inzicht en een toenemend vermogen van de leden van het onderwijsteam om te kunnen omgaan met de complexiteit van de taak die de onderbouw met zich meebrengt.

Aangezien het zelfbeoordelingsmateriaal is gebaseerd op het vermogen om te bezinnen op de eigen praktijk in verhouding tot de kerndoelen van het leerplan, is het resultaat tevens voor een groot deel afhankelijk van het zelfinzicht van degene die de beoordeling doet. Grote inzichten ontstaan vaak naarmate er meer vanuit een zelfkritische onderzoekende blik naar het eigen onderwijs en de verschillende methoden voor follow-up en ontwikkeling van de werkwijze kan worden gekeken.

DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE DIRECTEUR VAN DE ONDERBOUW

De directeur van de onderbouw kent een verantwoordelijkheid voor het kwaliteitsonderzoek in zijn geheel. De beoordeling aan de hand van de indicator maakt daar onderdeel van uit. De kwaliteitsindicator dient in alle teams geïntegreerd te worden om een zinvol instrument binnen het kwaliteitsonderzoek te kunnen zijn. De toelichting is in eerste instantie bedoeld als handvat voor de directeur van de onderbouw; het dient om verantwoordelijkheid te kunnen nemen voor het werken met de indicator, op welke wijze dit kan bijdragen aan het kwaliteitsonderzoek en voor de ontwikkeling van het onderwijs in de toekomst. Tijdens het werken met de indicator kan de directeur van de onderbouw waardevolle informatie halen uit gesprekken en discussies met de leden van het onderwijsteam, die kan worden gebruikt voor prioritering, ondersteuning en de ontwikkeling van competenties. Het is de verantwoordelijkheid van de directeur van de onderbouw om middels een dialoog met de leden van het onderwijsteam erop toe te zien dat de beoordeling van het onderwijs uitkomt op een niveau dat redelijkerwijs overeenkomt met de werkelijkheid. Indien een onderdeel van het onderwijs wordt uitgevoerd op een wijze die overeenkomt met niveau 1 of 2, moeten er maatregelen getroffen worden om de kwaliteit te verbeteren om die aan de in het leerplan gestelde vereisten te laten voldoen.

Van de leden van het onderwijsteam zijn vooral de onderwijzers in de onderbouw verantwoordelijk voor het werken met de indicator, al dient iedereen eraan deel te nemen.

DE KWALITEITSINDICATOR EN HET LEERPLAN

Het leerplan stelt als voorwaarde dat er door de leden van het onderwijsteam een actieve discussie wordt gevoerd over de betekenis van de begrippen kennis en leren. De indicator gaat ervan uit dat zienswijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de taken in het leerplan, ten grondslag ligt aan de manier waarop het onderwijs is georganiseerd en wordt uitgevoerd. Het onderwijs bestaat uit vijf deelgebieden met elk zes criterianiveaus en gaat in hoofdlijnen uit van de

deelgebieden en de intenties voor ontwikkeling en leren zoals beschreven in het leerplan. Elk deelgebied in de indicator heeft ten doel om het vermogen van de school om de juiste voorwaarden te creëren voor kinderen om te leren, zowel binnen het deelgebied als in relatie tot het leerplan in zijn geheel, te verbeteren. Aangezien het onderwijs in de onderbouw altijd uitgaat van de behoeften, omstandigheden en ervaringen van de kinderen, volgt daaruit dat er op eenzelfde niveau uiteenlopende werkwijzen gehanteerd worden voor bijvoorbeeld jongere en oudere kinderen.

Voor ieder deelgebied is een aantal criteria opgesteld, met als doel de verschillen tussen de zes niveaus inzichtelijk te maken. De verdieping die plaatsvindt tussen de niveaus is een afspiegeling van de groeiende inzichten waar het onderwijs uitdrukking aan geeft. Deze inzichten hebben betrekking op het begrip van de eigen taak, hetgeen gevolgen heeft voor de uitvoering en de resultaten van het onderwijs. Doordat men als leden van het onderwijsteam zicht krijgt op de eigen denkwijze en hoe die zich naar de praktijk vertaalt, worden er gunstiger voorwaarden gecreëerd om onderdeel van de ontwikkeling van het onderwijs uit te maken.

Het kan soms noodzakelijk en wenselijk zijn om je te richten op de ontwikkeling van een specifiek gebied of werkwijze om zodoende het onderwijs in zijn geheel op de langere termijn te kunnen ontwikkelen. Een voorwaarde is echter wel dat de werkzaamheden op de andere gebieden op een aanvaardbaar niveau worden uitgevoerd.

Het leerplan is zodanig opgezet dat die als een geheel dient te worden geïnterpreteerd, dus ook al is het leerplan in verschillende hoofdstukken opgedeeld, toch dient het onderwijs dat in de onderbouw wordt gegeven vanuit een totaalplaatje te worden beschouwd. Dit houdt in dat ook al zijn de deelgebieden in de indicator afkomstig uit het onderdeel 'Ontwikkeling en leren' uit het leerplan, dat men ook de andere deelgebieden uit het leerplan geacht wordt mee te nemen om volgens de intentie van het leerplan op het totaalplaatje van het leren uit te komen. Ook binnen 'Ontwikkeling en leren' staan belangrijke aspecten die in de verschillende deelgebieden van de indicator terugkomen, zoals spelen, onderzoeken en thematisch werken.

Dit denken vanuit een totaalplaatje wordt inzichtelijk gemaakt doordat enkele belangrijke aspecten uit andere deelgebieden in het leerplan, en een zekere progressie daarvan, in de indicator zijn meegenomen. Het gaat onder meer om vraagstukken met een waardengrondslag zoals gelijke behandeling, pluriformiteit en genderperspectief, maar ook om de inbreng van kinderen en de betrokkenheid van de ouders. Bovendien is het kwaliteitsonderzoek en het gebruik van pedagogische documentatie erin opgenomen.

Tegelijkertijd wordt niet beweerd dat dit materiaal alle dimensies en begrippen uit het leerplan of alles wat belangrijk is voor de kinderen weerspiegelt. De indicator streeft ernaar een indicatie te geven van de voorwaarden die worden gecreëerd ter bevordering van de leerprocessen en ontwikkeling van de kinderen. Dit doet echter niets af aan de waarde van niet-belichte aspecten zoals leren luisteren, vriendschap en de zin om te leren.

Zoals uit de beschrijvingen van de niveaus blijkt wordt op niveau een en twee niet aan de in het leerplan gestelde vereisten voldaan. Op niveau drie worden de in het leerplan beschreven taken

fundamenteel behaald, terwijl pas op niveau vier en vijf de intenties uit het leerplan volledig worden nageleefd.

Zie ook de onderstaande afbeelding.

[afbeelding; taartpunten:]

Verantwoordelijkheid
De democratische taak
Kwaliteitsonderzoek
Samenwerking met ouders
De pedagogische taak

[afbeelding; legenda:]

Waardengrondslag en taakstelling
Normen en waarden
Ontwikkeling en leren
Inbreng van de kinderen
Onderbouw en thuissituatie
Samenwerking met kleuterklas, de school en de BSO
Follow-up, beoordeling en ontwikkeling
Verantwoordelijkheid van de directeur onderbouw

Deze afbeelding illustreert dat het leerplan een geheel vormt en geeft een indruk van de gehanteerde indeling en begrippen in de hierna volgende niveaubeschrijvingen en hoe die zich verhouden tot de indeling en begrippen in het leerplan. De indicator maakt hoofdzakelijk gebruik van begrippen uit het leerplan en *Onderbouw in ontwikkeling*.

De pedagogische taak heeft voornamelijk betrekking op het deelgebied *Ontwikkeling en leren* in het leerplan. De democratische taak heeft betrekking op *Waardengrondslag en taakstelling*, deelgebied *Normen en waarden* en *Inbreng van de kinderen* in het leerplan. Samenwerking met ouders heeft betrekking op het deelgebied *Onderbouw en thuissituatie*, kwaliteitsonderzoek op *Follow-up, beoordeling en ontwikkeling*. Verantwoordelijkheid wordt beschreven onder *Verantwoordelijkheid van de directeur onderbouw*, maar ook in de *richtlijnen voor onderwijzers in de onderbouw en leden van het onderwijsteam* onder het kopje overige gebieden.

DE FUNCTIE VAN DE INDICATOR BINNEN HET KWALITEITSONDERZOEK

De gemeente Stockholm heeft als bevoegd gezag de verantwoordelijkheid om systemen in te richten die garanderen dat de opleiding – in dit geval de onderbouw – systematisch wordt gepland en ontwikkeld en dat er follow-up plaatsvindt. De indicator maakt onderdeel uit van het kwaliteitssysteem van de gemeente. Het is de taak van de directeur van de onderbouw om ervoor te zorgen dat er binnen de door de gemeente gestelde kaders systematisch kwaliteitsonderzoek

Postbus 22049, SE-104 22 Stockholm. Bezoekadres: Hantverkargatan 3A. Telefoonnr. +46 (0)8 508 33 000

post@stockholm.se

www.stockholm.se

plaatsvindt. Van de leden van het onderwijsteam zijn vooral de onderwijzers in de onderbouw er verantwoordelijk voor dat er wordt gewerkt volgens de in het leerplan gestelde vereisten, al dient hieraan door alle personeelsleden te worden deelgenomen. Het kwaliteitsonderzoek dient worden vastgelegd en is erop gericht dat de doelstellingen voor de opleiding worden nageleefd.

De indicator is een instrument voor zelfbeoordeling en dient in het kwaliteitsonderzoek als zodanig te worden ingezet. De beoordeling wordt daarnaast op diverse andere documentatievormen, de inbreng van ouders en kinderen en bij voorkeur ook op beoordelingen van buitenstaanders gebaseerd. In de indicator wordt benadrukt dat de pedagogische documentatie een belangrijk instrument is.

Deze grondslag vormt samen met een beschrijving van de uitgangspositie van het onderwijs en de structurele voorwaarden (leslokalen, buitenruimte, klassen, personeel, ondersteuning, bij- en nascholing, apparatuur en hulpmiddelen, ICT-mogelijkheden e.d.) de basis voor discussie over en analyse van de resultaten van de onderwijstaken als geheel, vanuit concrete doelstellingen. Dit leidt tot de totstandkoming van nieuwe ontwikkelingsgebieden en de beschrijving van doelstellingen en/of maatregelen om competenties te ontwikkelen.

BESCHRIJVING VAN DE NIVEAUS

In het leerplan zijn geen beschrijvingen opgenomen waaruit blijkt hoe het onderwijs eruit ziet als de doelstellingen gedeeltelijk behaald worden. In plaats daarvan geeft het leerplan een beschrijving die overeenkomt met wat er in de indicator onder niveau 5 staat. De niveaus 1-4 zijn constructies om aan te tonen hoe het onderwijs eruit kan zien als de intenties van het leerplan in meer of mindere mate niet worden nageleefd. Niveau 3 staat gelijk aan het laagste niveau dat vanuit toezichtperspectief aanvaardbaar wordt geacht. Op niveau 6 bieden de leden van het onderwijsteam nieuwe kennis aan die buiten het bereik van het leerplan valt.

De criteria voor de diverse niveaus in de indicator gaan uit van een progressie waarbij de kwaliteit wordt geacht zodanig toe te nemen, dat als men bijvoorbeeld oordeelt zich op niveau 3 te bevinden, dat dit inhoudt dat men zowel voldoet aan, als werkt aan verbetering van de criteria zoals gesteld voor de niveaus 1 en 2.

Om een beoordeling te kunnen maken vanuit de indicator en de deelgebieden die daarin staan, zijn hier voor de leden van het onderwijsteam globale beschrijvingen geformuleerd van ieder niveau. Het gaat om de manier waarop gedacht wordt, bewust of onbewust, over de taken uit het leerplan. Deze beschrijving gaat ervan uit dat deze denkwijze tussen de verschillende niveaus verandert en niet zozeer dat de denkwijze behorende bij de lagere niveaus wordt meegenomen naar de hogere niveaus.

De manier waarop gedacht wordt over de taak heeft gevolgen voor de uitvoering van het onderwijs ten aanzien van organisatie, inhoud, werkwijze en houding. Hiervan worden voor ieder niveau voorbeelden gegeven, maar de werkzaamheden binnen de vijf deelgebieden die in de indicator worden beschreven, worden hier niet herhaald.

Tot de pedagogische taak behoort de kindvisie van de leden van het onderwijsteam en hun interpretatie van de begrippen kennis en leren uit het leerplan. De democratische taak heeft betrekking op het begrip van de basiswaarden, zoals de gelijkwaardigheid van alle kinderen, waarop het leerplan berust en ook het recht van de kinderen om hun inbreng te geven. Bij de taak van samenwerking met de ouders gaat het om het besef dat het werken met kinderen in de onderbouw altijd in nauwe samenwerking met diens ouders moet plaatsvinden.

Voor de eerste vier niveaus geldt dat de leden van het onderwijsteam moeten nadenken over wat zij kunnen doen om het onderwijs te blijven verbeteren. Voor niveau 1 en 2 is dit noodzakelijk, omdat het onderwijs op die niveaus in onvoldoende mate voldoet aan de vereisten in het leerplan. In de laatstgenoemde situatie is de directeur van de onderbouw verantwoordelijk voor het nemen van passende maatregelen om de kwaliteit te verbeteren.

Op ieder niveau dienen de leden van het onderwijsteam zichzelf tevens de vraag te stellen op welke basis en bewijsstukken zij de beoordeling van hun eigen onderwijs vormen.

[afbeelding:]

De niveaus van de indicator

[links bovenin:]

Inhoud en werkwijze

[rechts onderin:]

Waarden en houding

[in het midden tweemaal:]

Tekortkoming

Deze afbeelding laat zien hoe de stijgende niveaus een verdieping vereisen in zowel de pedagogische inhoud als de wijze waarop met het leren van de kinderen gewerkt wordt, en ook het vermogen om basiswaarden en houding daarin te integreren. Het is noodzakelijk dat men doordrongen is van dit totaalplaatje en dat dit gerealiseerd wordt om het leerplan te kunnen toepassen.

De afbeelding moet daarentegen niet zodanig geïnterpreteerd worden dat het onderwijs als statisch wordt opgevat of dat ontwikkeling simpelweg lineair zou zijn. Het tegengestelde is waar: het onderwijs zal in de verschillende werkvelden juist variëren vanwege verschillende omstandigheden en prioriteiten. Wanneer het inzicht in de taak toeneemt, zal dat ertoe leiden dat de leden van het onderwijsteam in de verschillende werkvelden uiteenlopende manieren vinden om hun werkwijze in het onderwijs te ontwikkelen. Het vermogen om kritischer te kunnen beschouwen kan er ook toe leiden dat de structuur en de begrippen van de indicator tot een probleem verworden.

Niveau 1

Postbus 22049, SE-104 22 Stockholm. Bezoekadres: Hantverkargatan 3A. Telefoonnr. +46 (0)8 508 33 000

[@stockholm.se](mailto:info@stockholm.se)

www.stockholm.se

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de pedagogische taak

De zorg voor de kinderen wordt als het voornaamste doel van het onderwijs gezien. De kinderen worden beschouwd als passieve wezens die een grote behoefte aan ondersteuning en geborgenheid hebben. Kennis wordt niet als prioriteit gezien. Alleen de volwassenen worden verondersteld kennis te bezitten en dit bestaat uit een goed antwoord of een slecht antwoord. Leren vindt voornamelijk plaats in situaties waarin het kind passief is en kennis krijgt van de volwassenen. De focus ligt op de individuele tekortkomingen van het kind.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de democratische taak

Er wordt vanuit gegaan dat kinderen slechts een beperkte mate van invloed aankunnen en zelfs dan alleen in praktische situaties. De basiswaarden hoeven niet besproken of geformuleerd te worden. Verschillen worden gezien als factoren die het onderwijs bemoeilijken.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de taak om samen te werken met ouders

Er wordt gedacht dat de ouders bepaalde informatie nodig hebben over het dagelijkse onderwijs en over hun kinderen, maar dat al het andere dat met het onderwijs in de onderbouw te maken heeft alleen de verantwoordelijkheid van het personeel is. De opvattingen van de ouders worden als storend voor het onderwijs ervaren.

Veel voorkomende gevolgen en kenmerken

De leden van het onderwijsteam hebben het onderwijs onbewust ingedeeld in verschillende activiteiten die op vaste tijden plaatsvinden, met een vooraf bepaalde inhoud zonder onderlinge wisselwerking. De activiteiten zijn voor een groot deel jaar na jaar dezelfde en worden voornamelijk aangepast op wat de volwassenen beweegt. De volwassenen zijn actief en proberen kennis over te brengen aan een passieve groep kinderen. De planning wordt niet beïnvloed door verschillen tussen de kinderen onderling en wat de kinderen beweegt of hebben meegemaakt. Van de ouders wordt verwacht dat zij de kinderen op vaste tijden brengen en ophalen, maar worden verder niet bij het onderwijs betrokken. Er kunnen minder professionele relaties tussen ouders en personeel voorkomen.

Het kwaliteitsonderzoek houdt in dat in de documentatie van het onderwijs staat weergegeven wat men reeds doet aan de beschrijving van activiteiten die er ieder jaar hetzelfde uitzien. Er is geen follow-updocumentatie aanwezig en beoordeling vindt mondeling plaats in de vorm van een constatering of geplande activiteiten al dan niet zijn uitgevoerd.

Het personeel is bekend met het leerplan, maar dit wordt niet gebruikt voor de planning van het onderwijs. Dit niveau voldoet zodoende niet aan het leerplan. Hier is het de verantwoordelijkheid van de directeur van de onderbouw en het bevoegd gezag om een actieplan op te stellen om het onderwijs zodanig te verbeteren dat dit aan de vereisten van het leerplan voldoet.

Niveau 2

Postbus 22049, SE-104 22 Stockholm. Bezoekadres: Hantverkargatan 3A. Telefoonnr. +46 (0)8 508 33 000

@stockholm.se

www.stockholm.se

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de pedagogische taak

De zorg voor de kinderen wordt belangrijker geacht dan het leren. Kennis heeft een vooraf bepaalde inhoud die van de volwassenen op de kinderen moet worden overgebracht. Van de kinderen wordt geen actieve leerhouding verwacht en zij zijn vooral actief in het vrije spelen.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de democratische taak

Kinderen horen in praktische situaties een zekere inbreng te hebben. Vragen met een waardengrondslag horen te worden besproken, maar hoeven niet te worden geformuleerd om in het onderwijs toegepast te worden, behalve waar het bepaalde gemeenschappelijke regels betreft. Ongelijkheid hoort niet van invloed te zijn op de inrichting van het onderwijs; voor iedereen wordt hetzelfde gedaan.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de taak om samen te werken met ouders

Ouders horen geïnformeerd te worden over hun kind en het dagelijkse onderwijs. Ook krijgen zij praktische informatie over de inrichting van het onderwijs. Ouders worden in zekere mate naar hun mening gevraagd, maar vooral waar het praktische zaken betreft.

Veel voorkomende gevolgen en kenmerken

De leden van het onderwijsteam hebben het onderwijs zonder zelfreflectie ingedeeld in verschillende activiteiten die op vaste tijden plaatsvinden, met een voornamelijk vooraf bepaalde inhoud zonder samenhang. De kinderen mogen in zekere mate vrij spelen. De activiteiten zijn voor een groot deel jaar na jaar dezelfde en worden slechts in beperkte mate beïnvloed door wat de kinderen beweegt. De volwassenen zijn het meest actief en proberen kennis over te brengen aan een hoofdzakelijk passieve groep kinderen. De planning wordt slechts in beperkte mate beïnvloed door verschillen tussen de kinderen onderling en wat de kinderen beweegt of wat zij hebben meegemaakt. Ouders worden ten aanzien van een beperkt aantal onderwerpen naar hun mening gevraagd en deze onderwerpen zijn vooraf door het personeel bepaald.

Het kwaliteitsonderzoek houdt in dat in de documentatie van het onderwijs hoofdzakelijk staat beschreven welke activiteiten en werkwijzen er op de centrale onderwijsgebieden plaatsvinden en zien er in grote lijnen ieder jaar hetzelfde uit. Ten behoeve van de follow-up worden foto's, aantekeningen van verschillende interne overleggen alsook herinneringen aan eerdere overleggen en gesprekken met ouders gebruikt. De beoordeling vindt in de vertellende vorm plaats en beschrijft of activiteiten en werkwijzen naar verwachting gefunctioneerd hebben.

Het personeel is bekend met het leerplan en dit wordt in bepaalde mate gebruikt voor de planning van het onderwijs. Dit niveau voldoet daarmee niet voldoende aan het leerplan. Hier is het de verantwoordelijkheid van de directeur van de onderbouw en het bevoegd gezag om een actieplan op te stellen om het onderwijs zodanig te verbeteren dat dit aan de vereisten van het leerplan voldoet.

Niveau 3

Postbus 22049, SE-104 22 Stockholm. Bezoekadres: Hantverkargatan 3A. Telefoonnr. +46 (0)8 508 33 000

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de pedagogische taak

De zorg voor de kinderen en het leren worden geacht bij elkaar te horen. Kennis bestaat in verschillende vormen: feiten, begrip, vaardigheid en vertrouwdheid. Deze kennisvormen horen op betekenisvolle wijze op elkaar in te grijpen, waar ook het spel aan bijdraagt. Kinderen kunnen op verschillende manieren leren ook al wordt de kennis vooral door de kinderen gereproduceerd. Wat de kinderen beweegt of wat zij hebben meegemaakt kan in bepaalde mate worden meegenomen in het onderwijs en in die situaties wordt van de kinderen een actieve leerhouding verwacht.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de democratische taak

Kinderen horen inbreng te hebben in praktische situaties en deels ook in de inhoud van het onderwijs. Vragen met een waardengrondslag worden belangrijk gevonden en worden geformuleerd zodat die in het onderwijs toegepast kunnen worden. Men houdt rekening met ongelijkheid en onderling contact tussen de kinderen wordt aangemoedigd.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de taak om samen te werken met ouders

Ouders horen op verschillende manieren geïnformeerd te worden over hun kind en de inrichting van het onderwijs. Ouders worden op verschillende manieren en in diverse fora naar hun mening gevraagd, en de input van ouders wordt tot op zekere hoogte gebruikt om het onderwijs verder te ontwikkelen.

Veel voorkomende gevolgen en kenmerken

Het onderwijs in de onderbouw vindt plaats op alle in het leerplan beschreven deelgebieden en is op een bewuste manier georganiseerd. Het personeel beschikt over zowel vakinhoudelijke kennis als kennis van de pedagogische instrumenten en werkwijzen. Er wordt in zekere mate thematisch gewerkt. Het spel van de kinderen wordt gerespecteerd en verrijkt door het overige onderwijs. Het onderwijs wordt deels ingevuld door de verschillen tussen de kinderen onderling en hun ervaringen en wat hen beweegt. De kinderen mogen actief leren en mogen dit ook samen doen. De leden van het onderwijsteam hebben een professionele houding ten opzichte van de ouders. De ouders worden naar hun mening gevraagd en ook worden zij geïnformeerd over de inhoud van het onderwijs.

Het kwaliteitsonderzoek houdt in dat de ontwikkelingsgebieden in kaart worden gebracht aan de hand van een analyse van de mate waarin de doelstellingen van het onderwijs worden nageleefd. Op basis daarvan worden verbeterplannen opgesteld en de verwachte effecten geformuleerd. Er bestaat een structuur voor het moment van planning en beoordeling en ook is tot op zekere hoogte duidelijk wie waar verantwoordelijk voor is. De follow-up bestaat uit bepaalde documentatie uit het onderwijs en aantekeningen van overleggen en gesprekken met de ouders. Ook worden de resultaten van enquêtes gebruikt die door de ouders zijn ingevuld. De beoordeling is gericht op vooraf bepaalde gebieden en op de verbeterplannen die als prioriteit worden beschouwd.

Het leerplan vormt de grondslag voor de inrichting en planning van het onderwijs. Dit niveau voldoet daarmee in de basis aan de in het leerplan geformuleerde taakstelling.

Niveau 4

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de pedagogische taak

Het leren en de zorg voor kinderen vormen een geheel. Kennis kan bestaan uit verschillende vormen, waarbij ook creativiteit meetelt en kinderen op diverse manieren, ook in groepsverband, kunnen leren. De kinderen worden beschouwd als competente en actieve leerlingen en kunnen deels zelf nieuwe kennis produceren. De inhoud van het onderwijs is gebaseerd op wat de kinderen beweegt en wat zij hebben meegemaakt. Het spel is van betekenis voor de ontwikkeling en het leren van de kinderen.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de democratische taak

Kinderen horen inbreng te hebben in praktische situaties en in de inhoud van het onderwijs. Vragen met een waardengrondslag worden belangrijk gevonden en worden geformuleerd zodat die in het onderwijs kunnen worden toegepast. Ongelijkheid wordt zichtbaar gemaakt en in het onderwijs opgenomen. Onderling contact en onderhandelen tussen de kinderen worden aangemoedigd.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de taak om samen te werken met ouders

Ouders horen te worden betrokken bij zowel de ontwikkeling en het leren van hun eigen kind als bij het onderwijs in de onderbouw in zijn geheel. De beschikbare informatie en samenwerkingsvormen dienen zodanig te worden aangepast dat dit mogelijk wordt gemaakt.

Veel voorkomende gevolgen en kenmerken

Het onderwijs in de onderbouw vindt plaats op alle in het leerplan beschreven deelgebieden en deze worden zowel geïntegreerd als verdiept. Het spel van de kinderen draagt bij aan het onderwijs in zijn geheel. Het personeel beschikt over zowel gedegen vakinhoudelijke kennis als kennis van de pedagogische instrumenten en werkwijzen. Het onderwijs is op een bewuste manier georganiseerd en vindt plaats binnen een onderzoekende en thematische werkwijze. Het onderwijs wordt deels ingevuld door de verschillen tussen de kinderen onderling en hun ervaringen en wat hen beweegt. Van de kinderen wordt een actieve leerhouding verwacht en mogen dit ook samen met elkaar doen. De leden van het onderwijsteam betrekken de ouders bij het onderwijs. De ouders worden geïnformeerd over het doel en de inhoud van het onderwijs. Ook worden de ouders naar hun mening gevraagd en wordt daarvan gebruik gemaakt.

Het kwaliteitsonderzoek houdt in dat er meetbare doelstellingen geformuleerd worden voor de in kaart gebrachte ontwikkelingsgebieden en dat de verwachte effecten van de verbeterplannen worden uitgewerkt. De onderbouw bepaalt vooraf welke vormen van follow-up zullen worden gehanteerd. Het werk kent vastgelegde routines en procedures. Er is een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden. Ook de pedagogische documentatie vormt een bruikbaar uitgangspunt voor follow-up van de beoordeling. Zowel kinderen als ouders nemen tot op zekere hoogte deel aan de follow-up en beoordeling.

Het leerplan wordt actief gehanteerd om het onderwijs vorm te geven. Dit niveau voldoet daarmee aan de in het leerplan geformuleerde taakstelling en deels tevens aan de achterliggende intenties.

Niveau 5

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de pedagogische taak

De zorg voor de kinderen en het leren worden geacht een geheel te vormen, samen met vraagstukken met een waardengrondslag. Kennis kan bestaan uit veel verschillende vormen. Kinderen kunnen op diverse manieren leren en bij het leren wordt veel belang gehecht aan het spel en de onderlinge samenwerking van de kinderen. De kinderen worden beschouwd als competente en actieve leerlingen en kunnen deels zelf nieuwe kennis opdoen met andere kinderen en met volwassenen. De inhoud en de ontwikkeling van het onderwijs is gebaseerd op wat de kinderen beweegt en wat zij hebben meegemaakt.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de democratische taak

Kinderen horen een wezenlijke inbreng te hebben in praktische situaties alsook in de inhoud en de organisatie van het onderwijs. Vragen met een waardengrondslag worden belangrijk gevonden en worden geformuleerd zodat die in het onderwijs toegepast kunnen worden. Ongelijkheid wordt zichtbaar gemaakt, in het onderwijs opgenomen en wordt beschouwd als een kans. Onderling contact tussen de kinderen worden aangemoedigd, waarin alle betrokkenen binnen en buiten de school een rol vervullen.

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de taak om samen te werken met ouders

De ouders worden beschouwd als een natuurlijk onderdeel van het onderwijs in de onderbouw en als bronnen voor input. De samenwerking zorgt ervoor dat iedereen kan meedoen.

Veel voorkomende gevolgen en kenmerken

Het onderwijs in de onderbouw vindt plaats op alle in het leerplan beschreven deelgebieden en de kinderen worden aangemoedigd tot leren. Het spel van de kinderen is in het onderwijs geïntegreerd. De organisatie wordt beschouwd als een instrument dat kan worden aangepast om de diverse doelstellingen te behalen. Het personeel beschikt over zowel gedegen vakinhoudelijke kennis als gedegen kennis van de pedagogische instrumenten en werkwijzen. Die kennis wordt ontwikkeld door zelfreflectie vanuit de behoeften van het onderwijs. Het onderwijs vindt plaats binnen een onderzoekende en thematische werkwijze en wordt ingevuld door de verschillen tussen de kinderen onderling en hun ervaringen en wat hen beweegt. Dit komt in het gehele onderwijs terug. De kinderen hebben een actieve leerhouding en leren samen. De ouders zijn vanuit hun rol bij alle onderdelen van het onderwijs betrokken.

Bij het kwaliteitsonderzoek worden als uitgangspunt de stellingname uit het leerplan gehanteerd dat alle zaken waarvoor follow-up, beoordeling en ontwikkeling nodig is tezamen aantonen in welke mate het onderwijs in staat is om de voorwaarden te creëren waarbinnen kinderen zich kunnen ontwikkelen en kunnen leren. Ten behoeve van de beoordeling wordt weloverwogen gebruik

gemaakt van diverse vormen van vooraf geplande follow-up, zoals enquêtes met ouders, gesprekjes met de kinderen, zelfbeoordeling en soms de beoordeling van buitenstaanders. Het kwaliteitsonderzoek wordt gedocumenteerd met de pedagogische documentatie als uitgangspunt, en beschrijft hoe de leerprocessen van de kinderen zorgen voor uitbreiding van hun kennis en vaardigheden. Aan de hand van een analyse van de resultaten van het onderwijs en variaties daarin worden ontwikkelingsgebieden en verbeterplannen voor de toekomst geformuleerd. Hieruit worden meetbare doelstellingen gegenereerd met criteria voor de beoordeling van de mate waarin doelstellingen behaald worden en/of de mate waarin competenties ontwikkeld zijn. Kinderen en ouders nemen aan dit hele proces deel.

Het leerplan wordt beschouwd als een geheel en wordt actief en bewust gebruikt als uitgangspunt voor de inrichting en vormgeving van het onderwijs. Dit niveau voldoet daarmee aan de in het leerplan geformuleerde taakstelling en tevens aan de achterliggende intenties.

Niveau 6

De denkwijze van de leden van het onderwijsteam ten aanzien van de taak van de onderbouw

De taak van de onderbouw wordt beschouwd als een geheel, waarbinnen het onderwijs middels kritische reflectie op de eigen praktijk gekoppeld aan wetenschappelijk onderzoek en pedagogische theorieën dient te worden aangespoord en ontwikkeld. Alle betrokkenen worden geacht onderdeel van dit proces uit te maken en de onderbouw heeft tevens externe samenwerkingspartners vanuit het universitair en hoger onderwijs nodig om dit te bewerkstelligen.

Veel voorkomende gevolgen en kenmerken

De onderbouw van het primair onderwijs is een lerende organisatie waarin personeel, kinderen en ouders tezamen met de maatschappij en diverse samenwerkingspartners de taak, inhoud en werkwijze van het onderwijs verdiepen en verder ontwikkelen. Belangrijke voorwaarden hiervoor zijn permanente educatie van het personeel en aansluiting op wetenschappelijk onderzoek.

Wetenschappelijke theorieën, wetenschappelijk onderzoek en business intelligence maken deel uit van het systematische kwaliteitsonderzoek en de ontwikkeling ervan. Ook de toegepaste methoden voor follow-up en beoordeling worden kritisch onderzocht en ontwikkeld zodat die passend zijn voor de geformuleerde doelstellingen. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van de kwaliteit van alle processen binnen het onderwijs.

Het leerplan wordt gerelateerd aan de eigen praktijk en nieuw wetenschappelijk onderzoek, waarmee nieuwe kennis ontstaat die gebruikt kan worden voor de ontwikkeling van de taak van de onderbouw in het primair onderwijs.

Funktion UTBF Registrator

Van: [REDACTED]
Verzonden: 1 juni 2015 11:29
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Besluiten 31-2015:994, 31-2015:967 en 32-2015:960
Bijlagen: 31-2015-994 Beslut.pdf

[stempel:]
Stockholms stad
Utbildningsnämnden [Onderwijsraad]
01-06-2015
Dossiernrs. [handgeschreven:]
1.6.1-823/2015
1.6.1-788/2015
1.6.1-837/2015

Van: [REDACTED]
Verzonden: 1 juni 2015 10:34
Aan: [REDACTED]@kajanfriskola.se'
CC: [e-mailadressen, zie bron]
Onderwerp: Besluiten 31-2015:994, 31-2015:967 en 32-2015:960

De Zweedse onderwijsinspectie heeft een besluit genomen in de kwestie met zaaknummers 31-2015:994, 31-2015:967 en 32-2015:960

De Zweedse onderwijsinspectie past de verkorte mededelingsprocedure toe. De verkorte mededelingsprocedure gaat als volgt in zijn werk: De onderwijsinspectie verzendt om te beginnen het document waarin de mededeling staat per e-mail, ingeval die voorkeur is aangegeven, en in andere gevallen gebeurt dit per gewone post. Op de eerstvolgende werkdag wordt een controlebericht verzonden waarin staat vermeld dat de mededeling is verstuurd. Ook dit controlebericht wordt per e-mail verzonden, ingeval die voorkeur is aangegeven, en in andere gevallen gebeurt dit per gewone post. Bij deze verkorte mededelingsprocedure is het niet nodig dat de ontvanger een ontvangstbewijs verstuurt. Er wordt alleen gebruik gemaakt van deze verkorte mededelingsprocedure als er sprake is van een besluit met daarin een afwijzing of een niet-ontvankelijkverklaring.

Het besluit wordt geacht te zijn medegedeeld wanneer er twee weken zijn verstreken na verzending van het document. Indien de ontvanger bezwaar wenst aan te tekenen, dient een dergelijk bezwaarschrift uiterlijk binnen drie weken na deze datum bij de onderwijsinspectie in bezit te zijn. Indien het bezwaar door een gemeente wordt ingesteld, dient het bezwaarschrift echter binnen drie weken na mededeling van het besluit in bezit te zijn. Meer informatie over de verkorte mededelingsprocedure kunt u vinden in art. 22-26 van de wet *delgivningslagen* (2010:1932).

Met vriendelijke groet,

Administratie

Sector beoordeling vergunningen

De Zweedse onderwijsinspectie

Postadres: postbus 23069, SE-104 35 Stockholm

Bezoekadres: Sveavägen 159

Telefoonnr.: +46 (0)8-586 080 00

Website: www.skolinspektionen.se

E-mailadres: skolinspektionen@skolinspektionen.se

(18)

[logo]

Stockholms stad UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

AFDELING DIENSTVERLENING

12-10-2012

KWALITEITSINDICATOR VOOR HET ONDERWIJS IN DE ONDERBOUW 2013

Zelfbeoordeling van de manier waarop de onderbouw vanuit het leerplan de voorwaarden creëert waarbinnen kinderen kunnen leren en zich kunnen ontwikkelen.

ACHTERGROND

Het is noodzakelijk dat de resultaten van de werking van de onderbouw verduidelijkt worden en inzichtelijk worden gemaakt. Om die reden heeft de gemeente Stockholm in 2009 bepaald dat alle onderwijsteams werkzaam binnen de onderbouw op openbare scholen dit materiaal dienen te gebruiken om te beoordelen in welke mate de processen in de onderbouw overeenstemmen met de vereisten en kerndoelen van het leerplan. Het materiaal is voor het jaar 2013 gereviseerd. Dit document kan tevens door onafhankelijke scholen worden gebruikt.

Het materiaal heeft nog een belangrijke doelstelling. Het kan namelijk bijdragen aan de discussie en zelfreflectie ten aanzien van het eigen vakgebied. Deze zelfbeoordeling vormt tevens een basis waarop de onderbouw van het primair onderwijs gewaardeerd en beoordeeld kan worden en maakt het mogelijk om in kaart te brengen waar kansen voor verbetering liggen. Deze zelfbeoordeling kan samen met andere stukken gebruikt worden voor een analyse van de resultaten van een school voor onderbouw in het primair onderwijs en daarmee onderdeel van het systematische kwaliteitsonderzoek worden.

GRONDSLAG VOOR DE ZELFBEOORDELING

De indicatoren op diverse onderdelen dienen te worden beantwoord op basis van een schaal met criteria voor zes niveaus van 1-6. De criteria gaan uit van een progressie waarbij de kwaliteit wordt geacht zodanig toe te nemen, dat als men bijvoorbeeld oordeelt zich op niveau 3 te bevinden, dat dit inhoudt dat men zowel voldoet aan, als werkt aan verbetering van de criteria zoals gesteld voor de niveaus 1 en 2. De leden van het onderwijsteam dienen duidelijk gedocumenteerd aan te geven waarop de door hen gegeven beoordeling gebaseerd is.

Niveau 3 houdt in dat in voldoende mate aan het leerplan voldaan wordt en niveau 5 houdt in dat de kerndoelen in het leerplan volledig nageleefd worden.

MAATREGELEN EN ONTWIKKELING

Voor alle onderdelen geldt dat een beoordeling lager dan niveau 5 dient te worden aangevuld met een beschrijving van de inzet die nodig is om de kwaliteit te ontwikkelen en verbeteren of een reden dient te vermelden waarom dat onderdeel op dit moment geen prioriteit heeft.

Een beoordeling op niveau 1-2 dient te worden aangevuld met een beschrijving van de schooldirecteur waaruit blijkt welke maatregelen zullen worden genomen om de kwaliteit te verbeteren naar een ten aanzien van het leerplan aanvaardbaar niveau.

1. Pedagogische omgeving en materialen

1. Er is bepaald materiaal aanwezig voor verschillende soorten spel en leren. Dit materiaal bestaat hoofdzakelijk uit kant-en-klaar speelgoed dat in grote lijnen overeenkomt met speelgoed dat men thuis gebruikt, en de nadruk ligt hier op zorg. Er is in zekere mate vastgelegd welk materiaal aangeboden dient te worden en de leden van het onderwijsteam inventariseren of het materiaal ter plekke aanwezig is.
2. Er is tevens materiaal aanwezig waarmee de kinderen dingen kunnen maken en er is bouwen en constructiespeelgoed, dat deels beschikbaar is voor de kinderen. De materiaalkeuze vindt in grote mate plaats vanuit een volwassenperspectief en het blijkt duidelijk welke mogelijkheden er aangeboden worden. Er is documentatie aanwezig met afbeeldingen die gebruikt kan worden als uitgangspunt voor de beoordeling van de mate waarin de omgeving en het materiaal als bevredigend worden ervaren.
3. Het materiaal is ruimschoots en gevarieerd aanwezig en gaat uit van de in het leerplan beschreven doelgebieden en kerndoelen. Ook is het materiaal beschikbaar voor de kinderen. Het zorgt voor een verrijking van het spel van de kinderen en wordt in zekere mate tevens gebruikt binnen het thematisch werken. De kinderen worden betrokken bij de inrichting van de omgeving en de materialen worden aangepast aan wat de kinderen nodig hebben en wat hen beweegt, hetgeen hun inbreng vergroot. Er zijn in de onderbouw ICT-middelen beschikbaar. Het personeel is zich ervan bewust dat genderperspectief, gelijke behandeling en culturele diversiteit dienen te worden verweven in de omgeving en het materiaal. De ouders worden geïnformeerd over de inrichting van de omgeving. Er bestaat bepaalde documentatie waaruit de bestaande mogelijkheden naar voren komen en welke documentatie in de kwaliteitsmeting gebruikt kan worden om de omgeving en het materiaal te ontwikkelen vanuit de kerndoelen van het onderwijs.
4. Aan de hand van de pedagogische omgeving en het lesmateriaal worden de voorwaarden gecreëerd voor creativiteit en ontmoetingen. Hiervan wordt actief gebruik gemaakt teneinde de kerndoelen van het onderwijs na te leven en tevens gebruikt binnen het thematisch werken. De kinderen hebben toegang tot ICT-middelen die deels in diverse activiteiten worden gebruikt. De omgeving en het materiaal zijn vormgegeven en uitgewerkt vanuit genderperspectief en gaan uit van gelijke behandeling. Ook blijkt hieruit culturele diversiteit en is er sprake van een interculturele houding. De ouders worden geïnformeerd over de inrichting van de omgeving en het doel daarvan. De documentatie waaruit blijkt hoe de omgeving en het materiaal gebruikt worden, vormt het uitgangspunt voor discussies en verwordt in zekere mate tot pedagogische documentatie. Ook draagt die documentatie bij aan de beoordeling van de mate waarin omgeving en materialen bijdragen aan naleving van de kerndoelen. Kinderen en ouders maken in bepaalde mate onderdeel van het proces uit.

5. De omgeving en het materiaal dragen er mede aan bij dat de kinderen aangemoedigd worden om te leren en hebben een aandrijvende werking op het onderzoekend leren binnen de diverse gebieden en het thematisch werken. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt van waaruit verder kan worden nagedacht over de wijze waarop de leerprocessen van kinderen beïnvloed worden door de omgeving en het materiaal. Dit gebeurt vanuit bewuste theoretische stellingnames binnen systematisch kwaliteitsonderzoek. Dit draagt ertoe bij dat de omgeving en het materiaal op zodanige wijze worden ontwikkeld dat die nog meer bijdragen aan het leren van de kinderen. Zowel kinderen als ouders maken onderdeel van dit proces uit.
 6. De leden van het onderwijsteam maken bij hun kritische reflectie op de eigen praktijk en op de omgeving en het materiaal tevens gebruik van wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorieën. De analyse laat zien hoe de resultaten van de werkwijze bijdragen aan de wijze waarop kinderen zich ontwikkelen en leren. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor deze reflecties, waaraan ook externe samenwerkingspartners deelnemen. De kennis die hieruit voortvloeit, draagt via het systematische kwaliteitsonderzoek bij aan de ontwikkeling van het vakgebied in zijn geheel.
- De stukken van de leden van het onderwijsteam waarop de beoordeling is gebaseerd en waaruit blijkt hoe de werkzaamheden kunnen worden ontwikkeld om tot een betere beoordeling te komen:
 - Ingeval er sprake is van een beoordeling op niveau 1 en 2: het actieplan van de schooldirecteur gericht op verbetering van de werkzaamheden teneinde op het in het leerplan vereiste niveau te komen:

2. Creatieve werkvormen en diversiteit

1. Bepaalde activiteiten zijn gericht op creativiteit en kennen verschillende vormen. Het is tot op zekere hoogte duidelijk welke activiteiten en welk materiaal dienen te worden aangeboden en de leden van het onderwijsteam inventariseren of het materiaal aanwezig is en controleren of de activiteiten uitgevoerd zijn.
2. De kinderen maken kennis met verschillende creatieve activiteiten, materialen en werkvormen. De kinderen krijgen de mogelijkheid om zelf hun vaardigheden te ontwikkelen. Er is documentatie aanwezig met afbeeldingen die gebruikt kan worden als uitgangspunt voor beoordeling of de activiteiten en het materiaal naar tevredenheid functioneren.
3. Er is sprake van variatie en herhaling in de creatieve activiteiten en de diverse werkvormen en hierin is tevens bouw- en constructiespeelgoed opgenomen. Het zorgt voor een verrijking van het spel van de kinderen en wordt in zekere mate tevens gebruikt binnen het thematisch werken. De kinderen kunnen hiermee hun vaardigheden ontwikkelen, hetgeen hun inbreng vergroot. Er zijn in de onderbouw ICT-middelen beschikbaar. De ouders worden geïnformeerd over de activiteiten die gedaan worden. Het personeel is zich ervan bewust dat

genderperspectief, gelijke behandeling en culturele diversiteit hierin dienen te worden verweven. Er bestaat bepaalde documentatie die gebruikt kan worden om creatieve activiteiten en andere werkvormen te ontwikkelen vanuit de kerndoelen van het onderwijs.

4. Er vindt verdieping van de creatieve activiteiten en de diverse werkvormen plaats. Die dragen bij aan de creativiteit van de kinderen en worden actief ingezet binnen het onderzoekend en thematisch werken. De kinderen hebben toegang tot ICT-middelen die deels in diverse activiteiten worden gebruikt. Er wordt gewerkt vanuit genderperspectief, gelijke behandeling en een interculturele benadering. De ouders worden geïnformeerd over het doel daarvan. Er bestaat bepaalde documentatie over creatieve activiteiten en andere werkvormen die kan worden gebruikt als uitgangspunt voor discussies en die in zekere mate tot pedagogische documentatie verwordt. Ook draagt die documentatie bij aan de beoordeling van de mate waarin de werkwijze op dit vlak kan worden ontwikkelend en in welke mate die bijdragen aan naleving van de kerndoelen van het onderwijs. Kinderen en ouders maken in bepaalde mate onderdeel van het proces uit.
 5. De kinderen worden in de creatieve activiteiten aangemoedigd om zich in de verschillende werkvormen uit te drukken. Dit draagt ertoe bij dat de kinderen binnen de diverse gebieden leren en heeft een aandrijvende werking op het onderzoekend leren en het thematisch werken. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor reflectie vanuit bewuste theoretische stellingnames. Dit draagt bij aan de ontwikkeling en verdieping van creatieve activiteiten en de diverse werkvormen zodat die nog meer tot het onderwijs kunnen doordringen en bijdragen aan de leerprocessen van de kinderen en aan naleving van de kerndoelen van de onderbouw.
 6. De leden van het onderwijsteam maken bij hun kritische reflectie op de eigen praktijk gebruik van wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorieën. Onderdeel van de reflectie is de vraag hoe esthetische leerprocessen en verschillende werkvormen nog meer kunnen bijdragen aan het onderwijs van de kinderen. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor deze reflecties, waaraan ook externe samenwerkingspartners deelnemen. De kennis die hieruit voortvloeit, draagt via het systematische kwaliteitsonderzoek bij aan de ontwikkeling van het vakgebied in zijn geheel.
- De stukken van de leden van het onderwijsteam waarop de beoordeling is gebaseerd en waaruit blijkt hoe de werkzaamheden kunnen worden ontwikkeld om tot een betere beoordeling te komen:
 - Ingeval er sprake is van een beoordeling op niveau 1 en 2: het actieplan van de schooldirecteur gericht op verbetering van de werkzaamheden teneinde op het in het leerplan vereiste niveau te komen:

3. Ontwikkeling van taal en communicatie bij kinderen

1. De communicatie tussen kinderen en volwassenen bestaat in hoofdlijnen uit aansporing en ja- en nee-vragen. De dialoog tussen de kinderen verloopt veelal via de volwassene. De taal is situatiegebonden en de kinderen kennen een beperkte toepassing van taal. Er worden af en toe liedjes gezonden en sprookjes verteld en de meeste activiteiten vinden in groepsverband plaats. Het is tot op zekere hoogte duidelijk welke activiteiten en welke materialen dienen te worden aangeboden en de leden van het onderwijsteam controleren of de activiteiten uitgevoerd zijn en of het materiaal aanwezig is.
2. Communicatie bestaat tot op zekere hoogte uit dialoog tussen kinderen en volwassenen en tussen de kinderen onderling. Bepaalde activiteiten vinden gedurende korte periodes in kleinere groepjes plaats. Er worden regelmatig liedjes gezongen en gelezen en er worden verhalen en rijmpjes verteld. Er is materiaal aanwezig gericht op taalontwikkeling. Het is bekend dat ook de moedertaal ondersteund dient te worden. Er is documentatie aanwezig met afbeeldingen die gebruikt kan worden als uitgangspunt voor beoordeling of de activiteiten en het materiaal naar tevredenheid functioneren.
3. De volwassenen bezigen een rijk en genuanceerd taalgebruik en de kinderen kennen een uitgebreidere toepassing van taal. Het spel van de kinderen wordt verrijkt door het vermogen tot communiceren. De onderbouw inventariseert de taalomgeving waarin het kind zich bevindt en werkt voor een deel ook aan de ondersteuning van de moedertaal van de kinderen. Er worden verschillende activiteiten en werkvormen gebruikt om de taal en de communicatie van de kinderen te verrijken. Het vertellen van verhalen wordt gebaseerd op wat de kinderen beweegt. De kinderen hebben toegang tot materialen die de dialoog en de communicatie stimuleren en zij hebben in bepaalde mate toegang tot ICT-middelen, hetgeen hun inbreng vergroot. Het personeel is zich ervan bewust dat genderperspectief, gelijke behandeling en culturele diversiteit in de taal en communicatie dienen te worden verweven. De ouders worden geïnformeerd over de werkwijze binnen de onderbouw ten aanzien hiervan. Er bestaat bepaalde documentatie over taalontwikkeling bij kinderen die gebruikt kan worden om hun taalontwikkeling te volgen en de werkwijze te ontwikkelen vanuit de geformuleerde doelstellingen.
4. Taal en symbolen worden beschouwd als gereedschap voor het leerproces van de kinderen en er wordt actief gewerkt binnen de verschillende doelgebieden en het thematisch werken om de kinderen nieuwe begrippen te laten ontwikkelen. Het taalonderwijs wordt gekenmerkt door genderperspectief, gelijke behandeling en culturele diversiteit, waarbij ook ondersteuning van de moedertaal is opgenomen. Het taalbewustzijn en de belangstelling voor symbolen en geschreven taal van de kinderen wordt bevorderd. De kinderen hebben toegang tot ICT-middelen die deels in diverse activiteiten worden gebruikt. Dialoog voeren, beargumenteren en onderhandelen worden gestimuleerd, hetgeen ook een versterkende werking heeft op de vraagstukken met een waardengrondslag. De ouders worden geïnformeerd over het doel van de werkwijze op dit vlak. Documentatie van het veranderende taalgebruik van kinderen is het uitgangspunt voor gesprekken en wordt voor een deel onderdeel van de pedagogische documentatie. Die draagt tevens aan bij aan de

beoordeling van de mate waarin op dit vlak de kerndoelen van het onderwijs nageleefd worden. Kinderen en ouders maken in bepaalde mate onderdeel van dit proces uit.

5. Taal en communicatie alsook lezen en schrijven worden bewust aangespoord op basis van de belangstelling en vaardigheid van de kinderen en gaan van verschillende taalgenres uit. Er wordt actief gebruik gemaakt van ICT-middelen binnen de verschillende doelgebieden en het thematisch werken. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor reflectie vanuit bewuste theoretische stellingnames. Hierdoor wordt het werken met taal en communicatie verder ontwikkeld zodat dit nog meer bijdraagt aan het leerproces van de kinderen en aan het behalen van de kerndoelen van de onderbouw. Zowel kinderen als ouders maken onderdeel uit van de follow-up en beoordeling.
 6. De leden van het onderwijsteam maken gebruik van wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorieën als uitgangspunt om middels kritische reflectie op de eigen praktijk het werken aan de taalontwikkeling en communicatieve vaardigheden van de kinderen te ontwikkelen. De analyse laat zien hoe de resultaten van de werkwijze bijdragen aan de wijze waarop kinderen zich ontwikkelen en leren. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor deze reflecties, waaraan ook externe samenwerkingspartners deelnemen. De kennis die hieruit voortvloeit, draagt via het systematische kwaliteitsonderzoek bij aan de ontwikkeling van het vakgebied in zijn geheel.
- De stukken van de leden van het onderwijsteam waarop de beoordeling is gebaseerd en waaruit blijkt hoe de werkzaamheden kunnen worden ontwikkeld om tot een betere beoordeling te komen:
 - Ingeval er sprake is van een beoordeling op niveau 1 en 2: het actieplan van de schooldirecteur gericht op verbetering van de werkzaamheden teneinde op het in het leerplan vereiste niveau te komen:

4. Ontwikkeling van rekenen bij kinderen

1. Bepaald materiaal waarmee het spelend rekenen en spelen met bouw- en constructiespeelgoed gestimuleerd wordt, is deels beschikbaar voor de kinderen. Er is in zekere mate vastgelegd welk materiaal aangeboden dient te worden en de leden van het onderwijsteam inventariseren of het materiaal ter plekke aanwezig is.
2. Er is materiaal aanwezig waarmee ordenen en spelen met bouw- en constructiespeelgoed gestimuleerd wordt, hetgeen de inbreng van de kinderen vergroot. Er is documentatie aanwezig met afbeeldingen die gebruikt kan worden als uitgangspunt voor de beoordeling van de mate waarin het werken met rekenen functioneert.
3. De kinderen hebben toegang tot gevarieerd materiaal waarmee rekenend spelen en activiteiten als ordenen, indelen, vergelijken en spelen met bouw- en constructiespeelgoed gestimuleerd worden. Getallen en getalbegrip worden, net als andere rekenkundige

begrippen, voor een deel duidelijk gemaakt. Er zijn in de onderbouw ICT-middelen beschikbaar. Binnen het kader van spel en de dagelijkse routine in de onderbouw krijgen de kinderen de gelegenheid om te leren aantallen schatten, vergelijken, beschrijven en berekenen hoe je dingen verdeelt, meet en weegt et cetera. Er wordt deels gebruik gemaakt van bouw- en constructiespeelgoed binnen het thematisch werken, waarin rekenen is geïntegreerd. Het personeel is zich ervan bewust dat genderperspectief, gelijke behandeling en culturele diversiteit een rol dienen te spelen bij het onderwijs op dit vlak. De ouders worden geïnformeerd over de werkwijze ten aanzien hiervan. Er bestaat bepaalde documentatie die gebruikt kan worden om de werkwijze ten aanzien van leren rekenen te ontwikkelen vanuit de geformuleerde doelstellingen.

4. De leden van het onderwijsteam gaan dieper op de verschillende rekenactiviteiten in met uiteenlopende moeilijkheidsgraad waarbij wordt uitgegaan van wat de kinderen beweegt. Er wordt actief gebruik gemaakt van bouw- en constructiespeelgoed binnen het onderzoekend en thematisch werken waarin rekenen geïntegreerd is. Rekenkundige begrippen worden zichtbaar gemaakt en actief gebruikt. De kinderen worden aangespoord om conclusies te trekken en om tot verschillende conclusies te komen. De kinderen hebben toegang tot ICT-middelen die deels in diverse activiteiten worden gebruikt. Er wordt gewerkt vanuit genderperspectief, gelijke behandeling en culturele diversiteit. De ouders worden geïnformeerd over het doel van de werkwijze ten aanzien van rekenen. Documentatie van de werkwijze op dit vlak en van de veranderende rekenkennis van kinderen is het uitgangspunt voor gesprekken en wordt voor een deel onderdeel van de pedagogische documentatie. Die draagt tevens aan bij aan de beoordeling van de mate waarin op dit vlak aan de kerndoelen van het onderwijs wordt voldaan. Kinderen en ouders maken in bepaalde mate onderdeel van dit proces uit.
5. Het rekenkundig denken van de kinderen wordt actief aangespoord en de kinderen krijgen de mogelijkheid om individueel en samen met anderen problemen te begrijpen en op te lossen door middel van wiskundig en logisch denken. Probleemoplossing heeft een aandrijvende werking op het onderzoekend leren binnen het thematisch werken. Er wordt bewust gebruik gemaakt van verschillende werkvormen om het rekenkundig inzicht te ontwikkelen. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor reflectie vanuit bewuste theoretische stellingnames. Hierdoor wordt het werken met rekenen verder ontwikkeld zodat dit nog meer bijdraagt aan het leerproces van de kinderen en aan het behalen van de kerndoelen van de onderbouw. Zowel kinderen als ouders maken onderdeel van dit proces uit.
6. De leden van het onderwijsteam maken gebruik van wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorieën als uitgangspunt om middels kritische reflectie op de eigen praktijk het werken aan de ontwikkeling van het rekenen van de kinderen te ontwikkelen. De analyse laat zien hoe de resultaten van de werkwijze bijdragen aan de manier waarop kinderen zich ontwikkelen en leren. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor deze reflecties, waaraan ook externe samenwerkingspartners deelnemen. De kennis die

hieruit voortvloeit, draagt via het systematische kwaliteitsonderzoek bij aan de ontwikkeling van het vakgebied in zijn geheel.

- De stukken van de leden van het onderwijsteam waarop de beoordeling is gebaseerd en waaruit blijkt hoe de werkzaamheden kunnen worden ontwikkeld om tot een betere beoordeling te komen:
- Ingeval er sprake is van een beoordeling op niveau 1 en 2: het actieplan van de schooldirecteur gericht op verbetering van de werkzaamheden teneinde op het in het leerplan vereiste niveau te komen;

5. Natuurwetenschap en techniek

1. De kinderen krijgen activiteiten aangeboden die zijn gericht op verschillende vormen van natuurbeleving. Ter ondersteuning daarvan is bepaald materiaal aanwezig. De leden van het onderwijsteam controleren of de activiteiten uitgevoerd zijn.
2. De natuur wordt gebruikt om bloemen en planten, dieren en natuurfenomenen te observeren. Ter aanvulling van het reguliere materiaal is er natuurmateriaal in de onderbouw aanwezig. De kinderen mogen experimenten uitvoeren en hebben toegang tot materiaal waarmee zij dingen kunnen bouwen en knutselen. Er is documentatie aanwezig met afbeeldingen die gebruikt kan worden voor follow-up van de natuurexcursies en activiteiten.
3. De kinderen krijgen goede mogelijkheden geboden om de natuur en bloemen en planten, dieren en natuurfenomenen alsook dagelijkse fenomenen en dagelijkse techniek te onderzoeken. Dit gebeurt onder meer middels het uitvoeren van experimenten waarmee tevens het spel van de kinderen wordt verrijkt. Deze activiteiten worden deels opgenomen binnen het thematisch werken. De kinderen hebben voor hun onderzoek de beschikking over verschillende gereedschappen en diverse soorten materialen om te bouwen en te knutselen. Hiermee wordt tevens hun inbreng vergroot. De natuurmaterialen vormen een aanvulling op het overige onderbouwmateriaal. Er zijn in de onderbouw ICT-middelen beschikbaar. Dit alles vergroot hun kennis van de natuur, hun begrip van het samenspel tussen mens en milieu en hun begrip van eenvoudige techniek. De ouders worden geïnformeerd over de werkwijze binnen de onderbouw ten aanzien hiervan. Het personeel is zich ervan bewust dat genderperspectief, gelijke behandeling en culturele diversiteit dienen te worden verweven in de werkwijze op dit vlak. Er bestaat bepaalde documentatie die kan worden gebruikt om de werkwijze ten aanzien van natuurwetenschap en techniek vanuit de geformuleerde doelstellingen te ontwikkelen.
4. Het werken met natuurwetenschappelijke fenomenen en technische oplossingen wordt verdiept en actief toegepast binnen een onderzoekende thematische werkwijze. De kinderen hebben de beschikking over ICT-middelen die deels in verschillende activiteiten worden gebruikt. Er wordt gewerkt vanuit genderperspectief, gelijke behandeling en een interculturele houding. De ouders worden geïnformeerd over het doel van de werkwijze op dit vlak. Documentatie van de werkwijze op dit vlak is het uitgangspunt voor gesprekken en

wordt voor een deel onderdeel van de pedagogische documentatie. Die wordt gebruikt bij de beoordeling van de mate waarin op dit vlak aan de kerndoelen van het onderwijs wordt voldaan. Kinderen en ouders maken in bepaalde mate onderdeel van dit proces uit.

5. De kinderen worden actief aangemoedigd om na te denken over natuurwetenschappelijke fenomenen, verbanden en techniek. Bij de natuurwetenschappelijke werkwijze hoort kritisch leren denken, hetgeen een aandrijvende werking heeft op het thematisch werken. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor reflectie vanuit bewuste theoretische stellingnames. Hierdoor wordt het werken met natuurwetenschap en techniek verder ontwikkeld zodat dit nog meer kan bijdragen aan de leerprocessen van de kinderen en aan het behalen van de kerndoelen van de onderbouw. Zowel kinderen als ouders maken onderdeel van dit proces uit.
 6. De leden van het onderwijsteam maken gebruik van wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorieën als uitgangspunt voor kritische reflectie op de eigen praktijk en het werken met natuurwetenschap en techniek. De analyse laat zien hoe de resultaten van de werkwijze bijdragen aan de wijze waarop kinderen zich ontwikkelen en leren. De pedagogische documentatie vormt het uitgangspunt voor deze reflecties, waaraan ook externe samenwerkingspartners deelnemen. De kennis die hieruit voortvloeit, draagt via het systematische kwaliteitsonderzoek bij aan de ontwikkeling van het vakgebied in zijn geheel.
- De stukken van de leden van het onderwijsteam waarop de beoordeling is gebaseerd en waaruit blijkt hoe de werkzaamheden kunnen worden ontwikkeld om tot een betere beoordeling te komen:
 - Ingeval er sprake is van een beoordeling op niveau 1 en 2: het actieplan van de schooldirecteur gericht op verbetering van de werkzaamheden teneinde op het in het leerplan vereiste niveau te komen:

Aanvraag tot goedkeuring als bevoegd gezag voor de oprichting van een onafhankelijke school voor de onderbouw primair onderwijs, funderend onderwijs en BSO

Algemene informatie

De onderwijsinspectie beoordeelt of de aanvraag voldoet aan de vereisten om de voorschriften voor onderwijs ingevolge Hoofdstuk 2, art. 5 van *skollagen* (2010:800) [de Zweedse onderwijswet] te kunnen naleven.

Middels deze aanvraag dient aanvrager aan te tonen dat die voldoet aan de vereisten om de voorschriften voor het onderwijs waar de aanvraag betrekking op heeft te kunnen naleven. Ingeval een aanvraag onvolledig is, kan die worden beoordeeld op basis van de meegezonden stukken.

Het volledig ingevulde aanvraagformulier dient met bijlagen uiterlijk op 31 januari van het kalenderjaar voorafgaand aan de beoogde aanvang van de opleiding bij de onderwijsinspectie te zijn ingediend. Het volblad dient ondertekend te worden gestuurd naar De onderwijsinspectie, Postbus 23069, SE-104 35 Stockholm, of naar friskolor@skolinspektionen.se.

Toezicht-/signaleringsprocedures

Besluiten die zijn voortgekomen uit toezicht- en/of signaleringsprocedures met betrekking tot eventuele bestaande schoolvestigingen van aanvrager, kunnen bij de beoordeling van de aanvraag worden meegewogen.

Toetsing van kredietwaardigheid

Als onderdeel van de procedure zal de Zweedse onderwijsinspectie de financiële positie van aanvrager laten toetsen bij UC AB.

Overzicht van alle relevante wetteksten, verordeningen en wetsvoorstellen

Op de website van de Zweedse onderwijsinspectie is onder het kopje **Fristående skolor** [onafhankelijke scholen] een overzicht te vinden van alle relevante wetteksten, verordeningen en wetsvoorstellen. Zie hiervoor deze link: <http://www.skolinspektionen.se/sv/Tillstandsprovning/Regler-for-fristaende-skolor/>

Informatie voor aanvragers waar geldt dat het bevoegd gezag/aanvrager een natuurlijke persoon is. Deze informatie is ook van toepassing wanneer het bevoegd gezag wordt vertegenwoordigd door een gemachtigde/contactpersoon.

De registratie van uw verzoek bij de Zweedse onderwijsinspectie wordt beschouwd als de behandeling van persoonsgegevens zoals bedoeld in de wet *personuppgiftslagen* (1998:204) [Zweedse wet bescherming persoonsgegevens]. De behandeling van persoonsgegevens vindt plaats in overeenstemming met art. 10, lid e van voornoemde wet. Met persoonsgegevens worden onder meer bedoeld uw naam, adresgegevens of e-mailadres. Uw gegevens zullen niet voor andere doeleinden dan de behandeling van uw aanvraag worden gebruikt. Uw persoonsgegevens zullen bijvoorbeeld niet worden vergeleken met de bekende gegevens in enig ander register of bij enige